

**STUDIUM
UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW
ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO
GMINY
BIAŁOŚLIWIE**

**ZAŁĄCZNIK NR 1
DO UCHWAŁY NR VIII.70.2019
RADY GMINY BIAŁOŚLIWIE
z dnia 21 sierpnia 2019 r.**

2019

SPIS TREŚCI

I.	WPROWADZENIE	5
1.	Podstawowe informacje. Tryb opracowania	5
2.	Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką przestrzenną województwa	6
3.	Podstawa opracowania studium	7
II.	UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	9
1.	Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu.....	9
1.1.	Podstawowe informacje o gminie.....	9
1.1.1.	Obszar gminy	9
1.1.2.	Funkcje gminy	9
1.2.	Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu.....	9
1.2.1.	Zabudowa mieszkaniowa.....	10
1.2.2.	Zabudowa zagrodowa	10
1.2.3.	Zabudowa usługowa.....	11
1.2.4.	Przemysł i rzemiosło produkcyjne	11
1.2.5.	Tereny zieleni	11
1.2.6.	Użytki rolne	11
1.2.7.	Wody	12
1.3.	Uzbrojenie terenów.....	12
1.3.1.	Wodociąg	12
1.3.2.	Kanalizacja	12
1.3.3.	Gazownictwo.....	12
1.3.4.	Zaopatrzenie w ciepło	12
1.3.5.	Elektroenergetyka	12
2.	Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony	13
3.	Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego.....	14
3.1.	Rzeźba terenu	14
3.2.	Budowa geologiczna	15
3.3.	Gleby.....	17
3.4.	Wody powierzchniowe i podziemne	19
3.5.	Warunki klimatu lokalnego.....	20
3.6.	Fauna i flora	21
3.7.	Hałas	22
3.8.	Pole elektromagnetyczne	24
3.9.	Uwarunkowania ekologiczne	24
4.	Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	27
4.1.	Rys historyczny	27
4.2.	Charakterystyka układu przestrzennego i zabudowy historycznej	29
4.3.	Obiekty objęte ochroną	32
4.3.	Stanowiska archeologiczne.....	37
5.	Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz określone przez audyt krajobrazowy granice krajobrazów priorytetowych.....	43

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BIAŁOSŁAWIE

6.	Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony zdrowia ..	44
6.1.	Warunki życia mieszkańców	44
6.2.	Administracja	44
6.3.	Opieka medyczna i socjalna	44
6.4.	Usługi sakralne	44
6.5.	Oświata i wychowanie	45
6.6.	Kultura, sport, turystyka i rekreacja	45
7.	Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia	45
7.1.	Zagrożenie powodziowe	45
7.2.	Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych	45
7.3.	Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego	46
8.	Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju Gminy Białosławie	46
8.1.	Analiza ekonomiczna	46
8.2.	Analiza środowiskowa	48
8.2.1.	Przyrodnicze predyspozycje do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej	48
8.2.2.	Możliwości rozwoju i ograniczenia dla realizacji zabudowy i zagospodarowania terenów	51
8.2.3.	Obszary, na których występują ograniczenia wynikające z konieczności ochrony zasobów środowiska oraz występowania uciążliwości i zagrożeń środowiska	51
8.2.4.	Ocena przydatności terenów dla różnych sposobów zagospodarowania	52
8.3.	Analiza społeczna	53
8.3.1.	Liczba i rozmieszczenie ludności	53
8.3.2.	Ruch naturalny ludności	54
8.3.3.	Migracje ludności	55
8.3.4.	Uwarunkowania społeczne w zakresie rynku pracy	55
8.4.	Prognoza demograficzna	56
8.5.	Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	57
8.6.	Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	58
8.6.1.	Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę	58
8.6.2.	Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych	59
8.6.3.	Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę	60
8.6.4.	Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę	61
8.7.	Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	62
8.8.	Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych i na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę oraz poza tymi obszarami	63
8.9.	Strategia Rozwoju Gminy Białosławie	66
9.	Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów	67
10.	Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych	67
10.1.	Obszary Natura 2000	67
10.2.	Obszar chronionego krajobrazu	71
10.3.	Użytki ekologiczne	71
10.4.	Pomniki przyrody	72
11.	Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych	72

12.	Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych	73
12.1.	Udokumentowane złoża kopalin.....	73
12.2.	Główne zbiorniki wód podziemnych	73
13.	Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych.....	73
14.	Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami	73
14.1.	Sieć komunikacyjna	73
14.2.	Zaopatrzenie w wodę.....	76
14.3.	Odprowadzanie ścieków	76
14.4.	Zaopatrzenie w energię elektryczną, ciepło i gaz.....	77
14.5.	Gospodarka odpadami.....	77
14.6.	Telekomunikacja	78
15.	Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych.....	78
16.	Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej.....	78
III.	KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	79
1.	Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę.....	79
1.1.	Wytyczne wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego	79
1.2.	Wytyczne w zakresie kształtowania struktury przestrzennej gminy.....	79
1.3.	Wytyczne określania w planach miejscowych zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów wraz z dopuszczalnym ich zakresem i ograniczeniami.....	82
2.	Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy.....	88
2.1.	Minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne	88
2.2.	Wytyczne określania wymagań dotyczących parametrów i wskaźników urbanistycznych w planach miejscowych	90
2.3.	Tereny wskazane do ograniczenia zabudowy.....	90
2.4.	Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy	90
3.	Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk	91
3.1.	Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w przepisach o ochronie środowiska:	91
3.2.	Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych, wynikające z obowiązujących ustaleń planów ochrony ustanowionych dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz innych form ochrony przyrody występujących na terenach objętych studium i uzdrowisk.....	96
4.	Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej.....	97
5.	Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej.....	99
5.1.	Wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych.....	99
5.1.1.	Wodociąg	99
5.1.2.	Kanalizacja	99
5.1.3.	Gazownictwo.....	100

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BIAŁOSŁOWIE

5.1.4. Elektroenergetyka.....	101
5.1.6. Ciepłownictwo.....	102
5.1.7. Telekomunikacja.....	102
5.1.8. Zagospodarowanie odpadów	103
5.2. Układ drogowy	103
5.3. Sieć kolejowa	106
5.4. Droga wodna.....	106
5.5. Komunikacja rowerowa.....	106
6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym	106
7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1	107
8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m ² oraz obszary przestrzeni publicznej.....	108
9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	108
10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej.....	109
10.1. Obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne	109
10.2. Tereny rolnicze	109
10.3. Tereny trwałych użytków zielonych	110
10.4. Tereny leśne.....	110
11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych	111
12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny	112
13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady	112
14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji	112
15. Obszary zdegradowane	112
16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych	113
17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie.....	113
IV. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY	115
V. POLITYKA FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNA.....	115
VI. INTERPRETACJA ZAPISÓW USTALEŃ STUDIUM	117
VII. UZASADNIENIE PRZYJĘTYCH ROZWIĄZAŃ I SYNTEZA USTALEŃ STUDIUM	117
VIII. OBJAŚNIENIE ZMIAN W NOWYM OPRACOWANIU W STOSUNKU DO POPRZEDNIEJ EDYCJI STUDIUM	118

I. WPROWADZENIE

1. Podstawowe informacje. Tryb opracowania

Zgodnie z art. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami) kształtowanie i prowadzenie polityki przestrzennej na terenie gminy należy do zadań własnych samorządu lokalnego. Podstawowym dokumentem określającym kierunki jej realizacji oraz lokalne zasady zagospodarowania przestrzennego jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Pomimo, iż studium nie jest aktem prawa miejscowego, jego ustalenia są wiążące dla organów gminy przy sporządzaniu planów miejscowych.

Rada Gminy w Białosławiu Uchwałą nr XX/122/2000 z dnia 7 czerwca 2000 r. przyjęła „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Białosławie”, w którym określono główne cele i kierunki rozwoju przestrzennego oraz zasady prowadzenia polityki przestrzennej na obszarze gminy.

Zachodzące zmiany gospodarcze, społeczne i przestrzenne wpłynęły na potrzebę dokonania kompleksowej aktualizacji polityki przestrzenno-gospodarczej gminy. Przeprowadzona ocena aktualności dotychczasowego Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Białosławie wykazała, iż przedmiotowy dokument planistyczny jest już częściowo nieaktualny zarówno w zakresie oczekiwań inwestycyjnych mieszkańców oraz inwestorów zewnętrznych, jak i braków merytorycznych wynikających z aktualnego prawodawstwa. Planowany dalszy rozwój gminy, wynikający zarówno z potrzeb realizacji polityki przestrzennej, jak i zainteresowania inwestorów prywatnych, wymagał dostosowania zapisów studium w zakresie zasięgu i lokalizacji terenów inwestycyjnych przy uwzględnieniu potrzeb i możliwości rozwoju gminy, w tym bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę. Konieczne stało się określenie nowych ustaleń studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, spełniających aktualne wymogi przepisów prawa oraz oczekiwania i potrzeby społeczności lokalnej, co w dalszej perspektywie umożliwi sporządzenie aktualizacji miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, z zachowaniem ładu przestrzennego oraz potrzeb ochrony najcenniejszych walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Biorąc pod uwagę wyniki oceny aktualności studium Wójt Gminy Białosławie wystąpił do Rady Gminy z wnioskiem o przystąpienie do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Rada Gminy Białosławie Uchwałą Nr XLVI.252.2018 z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Białosławie wyraziła wolę opracowania nowego dokumentu.

Zgodnie art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami) sporządzającym studium jest Wójt Gminy Białosławie. Studium przyjmowane jest uchwałą Rady Gminy i podlega nadzorowi Wojewody w zakresie jego zgodności z obowiązującym prawem.

Studium składa się z części tekstowej i graficznej obejmującej dwie plansze: „Uwarunkowania” oraz „Kierunki” wykonane w skali 1:10 000.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego powstało przede wszystkim w oparciu o:

- ustawę z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami),
- rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 28 kwietnia 2004 r. w sprawie zakresu projektu studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy (Dz. U. z 2004 r. Nr 118, poz. 1233),

oraz przepisy odrębne.

Studium jest podstawowym narzędziem kształtowania polityki przestrzennej na terenie gminy. Jest ono dokumentem o charakterze planistycznym, w którym samorząd przyjmuje określoną wizję i cel

rozwoju przestrzennego gminy. Drogą do ich osiągnięcia jest przestrzeganie przyjętych w studium zasad oraz podjęcie koniecznych i pożądaných działań w polityce przestrzennej. Głównym zadaniem studium jest określenie polityki przestrzennej gminy wpisanej w politykę przestrzenną państwa i województwa oraz ogólnych kierunków i zasad zagospodarowania przestrzennego gminy. Podstawowym zadaniem studium jest także identyfikacja lokalnych uwarunkowań oraz określenie kierunków zagospodarowania przestrzennego, dzięki czemu staje się ono dokumentem wyznaczającym ogólną politykę przestrzenną gminy. Dokument ten jednocześnie zawiera wytyczne do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Określona w studium polityka przestrzenna jest zgodna z zasadami ustanowionymi przepisami prawa i uwzględnia następujące zagadnienia:

- dotychczasowe przeznaczenie, zagospodarowanie i uzbrojenie terenu,
- stan ładu przestrzennego i wymogi jego ochrony,
- stan środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego oraz wymagania jego ochrony,
- stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej,
- rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym,
- warunki i jakość życia, ochrona zdrowia oraz bezpieczeństwa ludności i mienia,
- potrzeby i możliwości rozwoju gminy,
- stan prawny gruntów,
- występowanie obiektów i terenów chronionych na podstawie odrębnych przepisów,
- występowanie udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych,
- występowanie terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych,
- stan systemów komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopień uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami,
- zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych,
- wymagania dziedzictwa kulturowego i dóbr kultury,
- walory ekonomiczne przestrzeni i prawo własności,
- potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa,
- wymagania wynikające z ochrony przeciwpowodziowej.

Zgodnie z art. 9 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, studium uchwała rada gminy. Nie jest ono jednak aktem prawa miejscowego, ale zawarte w nim zasady polityki przestrzennej są wiążące podczas sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Studium stanowi ważny akt władztwa wewnętrznego, w którym rada gminy bezpośrednio wpływa na działania władzy wykonawczej.

2. Powiązania polityki przestrzennej samorządu terytorialnego z polityką przestrzenną województwa

W myśl art. 11 pkt 4 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym Wójt Gminy Białosłowie sporządzając studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego ma obowiązek uwzględniać ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa, a w przypadku braku planu zagospodarowania przestrzennego województwa zadań rządowych, uwzględnia ustalenia programów, o których mowa w art. 48 ust. 1 ustawy.

Wójt przedkłada projekt studium do zaopiniowania i uzgodnienia. Szczególnie istotnym jest, aby w studium zostały uwzględnione zamierzenia w zakresie ponadlokalnych inwestycji związanych z zagospodarowaniem terenów.

3. Podstawa opracowania studium

Podstawą prawną przystąpienia do opracowania zmiany „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Białosłiwie” jest art. 9 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami). Podstawę formalną opracowania stanowi natomiast Uchwała Nr XLVI.252.2018 Rady Gminy Białosłiwie z dnia 18 kwietnia 2018 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Białosłiwie.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BIAŁOSŁOWIE

II. UWARUNKOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Uwarunkowania wynikające z dotychczasowego przeznaczenia, zagospodarowania i uzbrojenia terenu

1.1. Podstawowe informacje o gminie

1.1.1. Obszar gminy

Gmina Białosławie położona jest we północnej części województwa wielkopolskiego, we wschodniej części powiatu pilskiego. Gmina Białosławie graniczy od strony zachodniej z gminą Miasteczko Krajeńskie, od strony północnej z gminą Wysoka, od strony wschodniej z gminą Wyrzysk, a od strony południowej z gminą Szamocin (Powiat chodzieski).

Rozciągłość południkowa gminy wynosi 9'02", od 53°07'20" do 53°16'22" szerokości geograficznej północnej. Rozciągłość równoleżnikowa wynosi 17'31", od 17°05'46" do 17°22'07" długości geograficznej wschodniej.

Powierzchnia Gminy Białosławie wynosi 7 557 ha (75 km²). Obszar gminy jest podzielony na 9 sołectw: Białosławie, Dębówko Nowe, Dębówko Stare, Dworzakowo, Krostkowo, Niezychowo, Pobórka Mała, Pobórka Wielka i Tomaszewo.

1.1.2. Funkcje gminy

Gmina stanowi obszar o charakterze rolniczym. Dominującą funkcją gminy jest rolnictwo oraz obsługa rolnictwa. Duże walory przyrodnicze oraz atrakcyjny krajobraz stwarzają ponadto warunki do rozwoju różnych form turystyki.

Według danych za 2010 rok na terenie gminy Białosławie prowadzonych było 595 gospodarstw indywidualnych o łącznej powierzchni 4 702 ha. Jednocześnie w gminie w 2016 roku zarejestrowanych było 308 podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, z czego 296 prowadziło działalność w sektorze prywatnym. W gminie funkcjonowały 234 osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, 14 spółek handlowych, 5 spółdzielni oraz 18 stowarzyszeń i organizacji społecznych. Większość podmiotów gospodarczych zajmuje się działalnością w zakresie handlu hurtowego i detalicznego (28,25% ogółu podmiotów gospodarczych), budownictwa (12,01% ogółu podmiotów gospodarczych), oraz przetwórstwa przemysłowego (9,74% ogółu podmiotów gospodarczych). Istotnymi sektorami działalności są ponadto: pozostała działalność usługowa (9,74% ogółu podmiotów gospodarczych), transport i gospodarka magazynowa (8,77% ogółu podmiotów gospodarczych), rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (5,52% ogółu podmiotów gospodarczych) oraz działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (5,19% ogółu podmiotów gospodarczych).

1.2. Dotychczasowe przeznaczenie i zagospodarowanie terenu

Gmina Białosławie posiada 12 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla poszczególnych terenów. Pokrycie opracowaniami planistycznymi obszaru gminy jest jednak stosunkowo niewielkie:

- 1) Uchwała Nr XIX/98/96 Rady Gminy Białosławie z dnia 7 lutego 1996 r. w sprawie zmian miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Białosławie na obszarze wsi Białosławie (Dz. Urz. Woj. Pilskiego z 1996 r. nr 5, poz. 25);
- 2) Uchwała Nr XXVIII/145/96 Rady Gminy Białosławie z dnia 25 września 1996 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Białosławie na obszarze wsi Niezychowo (Dz. Urz. Woj. Pilskiego z 1996 r. nr 38, poz. 131);
- 3) Uchwała Nr XXXVIII/146/96 Rady Gminy Białosławie z dnia 25 września 1996 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Białosławie na obszarze wsi Krostkowo (Dz. Urz. Woj. Pilskiego z 1996 r. nr 38, poz. 130);

- 4) Uchwała Nr XXVIII/147/96 Rady Gminy Białosłowie z dnia 25 września 1996 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Białosłowie we wsi Tomaszewo (Dz. Urz. Woj. Piłskiego z 1996 r. nr 38, poz. 1322);
- 5) Uchwała Nr XXVIII/148/96 Rady Gminy Białosłowie z dnia 25 września 1996 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Białosłowie w rejonie ulic: Ogrodowej i Polnej Dz. Urz. Woj. Piłskiego z 1996 r. nr 38, poz. 133)
- 6) Uchwała Nr XXXIV/191/97 Rady Gminy Białosłowie z dnia 11 czerwca 1997 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Białosłowie dla terenu szkoły w Białosłowie przy ul. 4 Stycznia (Dz. Urz. Woj. Piłskiego z 1997 r. nr 24, poz. 100);
- 7) Uchwała Nr XLI/227/98 Rady Gminy Białosłowie z dnia 19 marca 1998 r. w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Białosłowie na obszarze wsi Białosłowie w rejonie ul. Czecha i ul. Rusa;
- 8) Uchwała Nr XLI/227/98 Rady Gminy Białosłowie z dnia 19 marca 1998 r. w sprawie zmiany miejscowego ogólnego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Białosłowie dla terenu cmentarza;
- 9) Uchwała Nr XXIX/197/2001 Rady Gminy Białosłowie z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Białosłowie na obszarze wsi Krostkowo;
- 10) Uchwała Nr XXIX/198/2001 Rady Gminy Białosłowie z dnia 30 maja 2001 r. w sprawie zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Białosłowie na obszarze wsi Białosłowie na obszarze wsi Nieżychowo Dz. 22(4) i 22(3);
- 11) Uchwała Nr XXXVII/233/2002 Rady Gminy Białosłowie z dnia 6 lutego 2002 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu ogólnego zagospodarowania przestrzennego gminy Białosłowie na obszarze wsi Białosłowie, wzdłuż drogi do Dworzakowa (Dz. Urz. Woj. Piłskiego z 2002 r. nr 59, poz. 1666);
- 12) Uchwała Nr XXXVIII/260/2014 Rady Gminy Białosłowie z dnia 21 maja 2014 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wsi Białosłowie i Dworzakowo.

Granice obszarów objętych powyższymi planami miejscowymi przedstawiono na planszach studium „Uwarunkowania”.

Gmina Białosłowie jest gminą wiejską, co w bezpośredni sposób wpływa na sposób zagospodarowania przestrzeni i pełnione funkcje. Na terenie gminy wyróżnić można następujące formy zagospodarowania:

- zabudowa mieszkaniowa,
- zabudowa zagrodowa,
- zabudowa usługowa,
- zabudowa produkcyjna, składy i magazyny,
- zabudowa obsługi gospodarstw rolnych,
- tereny zieleni,
- użytki rolne,
- ciek i zbiorniki wodne.

1.2.1. Zabudowa mieszkaniowa

Ze względu na wiejski charakter gminy zabudowa mieszkaniowa występuje głównie jako element zintegrowany zabudowy zagrodowej w gospodarstwach rolnych. Coraz częściej jednak pojawiają się jednorodzinne, wolnostojące budynki mieszkalne, niezwiązane z prowadzeniem gospodarstwa.

1.2.2. Zabudowa zagrodowa

Zabudowa zagrodowa występuje we wszystkich wsiach na terenie gminy Białosłowie i związana jest bezpośrednio z gospodarstwami rolnymi. Składa się z budynków mieszkalnych, budynków

inwentarskich (np. obór, chlewni, stajni), składowych (stodół), szklarni oraz gospodarczych (garaży, składów itp.), w zależności od profilu gospodarstwa.

Wzrostowi efektywności produkcji rolnej nie sprzyja stosunkowo duże rozdrobnienie gospodarstw rolnych na terenie gminy. Wśród 595 gospodarstw indywidualnych jedynie 152 (25,55%) posiada powierzchnie większą niż 10 hektarów, co pozwala na osiąganie zysków z efektów skali produkcji rolnej. Można przypuszczać, że gospodarstwa poniżej 5 hektarów, których jest na terenie gminy 372 (62,52%), w znacznej części nie stanowią głównego źródła utrzymania ich właścicieli.

Średnia powierzchnia użytków rolnych przypadających na jedno gospodarstwo indywidualne wynosi 7,14 ha, co w polskich warunkach jest wynikiem powyżej średniej krajowej, wynoszącej 6,01 ha. Na tym tle struktura powierzchniowa gospodarstw na obszarze gminy Białosławie prezentuje się bardzo korzystnie.

1.2.3. Zabudowa usługowa

Gmina Białosławie jest wyposażona w obiekty służące zaspokajaniu podstawowych potrzeb jej mieszkańców w zakresie administracji, oświaty, opieki medycznej, handlu, kultu religijnego, kultury oraz sportu i rekreacji.

1.2.4. Przemysł i rzemiosło produkcyjne

Gmina Białosławie posiada stosunkowo dobrze rozwinięte zaplecze produkcyjne. W 2016 roku na terenie gminy funkcjonowały 30 przedsiębiorstwa zaliczane do grupy przetwórstwa przemysłowego i 87 związanych z budownictwem. Istniejące profile działalności zakładów produkcyjnych zlokalizowanych na terenie gminy związane są głównie z produkcją materiałów budowlanych.

Oprócz większych przedsiębiorstw działa także wiele zakładów rzemiosła produkcyjnego. Są to zakłady małe, zatrudniające właściciela i ewentualnie kilku pracowników.

1.2.5. Tereny zieleni

Położenie geograficzne, ukształtowanie terenu i wody powierzchniowe mają znaczący wpływ na rodzaj i charakter zieleni występującej w gminie. Największą powierzchnię zajmują lasy oraz łąki i pastwiska, położone przede wszystkim w dolinie Noteci. Naturalny system zieleni uzupełniony jest przez skwery, cmentarze oraz zieleń towarzyszącą zabudowie zagrodowej i mieszkaniowej. Tereny zieleni urządzonej pełnią funkcje wypoczynkowe, ekologiczne i zdrowotne, kształtują układy urbanistyczne, wprowadzają ład przestrzenny oraz nadają specyficzny i indywidualny charakter miejscowości.

1.2.6. Użytki rolne

Użytki rolne zajmują 5 756 hektarów, co stanowi 76,2% całej powierzchni gminy. Większość z nich – 3 024 ha jest wykorzystywana jako grunty orne. Łąki zajmują 1 627 ha, pastwiska – 53 ha, sady – 849 ha, grunty rolne zabudowane – 116 ha, grunty pod stawami – 6 ha, a grunty pod rowami – 81 ha.

Najlepsze gleby klasy II i III zajmują powierzchnię ok. 1 655 ha (30% powierzchni użytków rolnych w gminie), natomiast gleby IV klasy bonitacyjnej ok. 2 500 ha (45% powierzchni użytków rolnych w gminie) natomiast gleby najsłabsze zaliczane do klasy V i VI ok. 1 420 ha (25% powierzchni użytków rolnych).

Odzwierciedleniem jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej jest dobór gatunków roślin do uprawy. W produkcji roślinnej dominują zboża (64,50% zasiewów), w tym najczęściej pszenżyto (28,99%), jęczmień (10,21%) pszenica (7,49%), żyto (3,97%) i owies (1,86%). Inne zboża łącznie z kukurydzą na ziarno stanowią 4,69% zasiewów. Z upraw okopowych ziemniaki zajmują 1,97% powierzchni, buraki cukrowe – 1,06% zasiewów.

1.2.7. Wody

- **cieki wodne**

Gmina Białosłiwie należy do zlewni rzeki Noteci. Południowa część gminy położona jest w zlewni bezpośredniej rzeki Noteci i odwadniana jest przez gęstą sieć rowów i krótkie strumyki mające swoje źródła w strefie krawędziowej i zboczu pradoliny. Północna część gminy położona jest natomiast w zlewni cząstkowej Strugi Białosłiwki.

- **zbiorki wodne**

W granicach gminy znajdują się Jezioro Nieżychońskie położone w dolinie Strugi Białosłiwki.

1.3. Uzbrojenie terenów

1.3.1. Wodociąg

Gmina Białosłiwie charakteryzuje się wysokim stopniem zwodociągowania. Według danych za 2016 rok w gminie Białosłiwie długość czynnej sieci wodociągowej wynosiła 65,0 km. Obsługuje ona 94,5% mieszkańców gminy. Ogółem 1 002 budynki mieszkalne były podłączone do sieci rozdzielczej. Łącznie gospodarstwom domowym dostarczone 156,2 tys. m³ wody. W przeliczeniu na jednego mieszkańca oznaczało to zużycie na poziomie 31,6 m³.

1.3.2. Kanalizacja

Na terenie gminy Białosłiwie systemem kanalizacji sanitarnej objęte są miejscowości: Krostkowo, Dębówko Nowe, Białosłiwie, Dworzakowo, Pobórka Wielka. System kanalizacyjny gminy Białosłiwie tworzą kolektory o łącznej długości 38,1 km. Na koniec 2016 roku do sieci podłączonych było 660 budynków mieszkalnych. W ujęciu rocznym odprowadzanych jest łącznie 98,2 tys. m³ ścieków. Aktualnie trwa realizacja sieci kanalizacji sanitarnej we wsi Nieżychowo.

W pozostałych miejscowościach na terenie gminy gospodarka ściekowa rozwiązywana jest indywidualnie w oparciu o zbiorniki bezodpływowe, w których ścieki są gromadzone i okresowo wywożone sprzętem asenizacyjnym do punktów zlewnych. Na terenie gminy funkcjonuje ponadto kilkadziesiąt indywidualnych oczyszczalni przydomowych.

1.3.3. Gazownictwo

Długość rozdzielczej sieci gazowej na terenie gminy w 2016 roku wynosiła 21 128 m. Ogółem 204 budynki mieszkalne podłączone są do sieci gazowej, która obsługuje 133 mieszkańców. Zużycie gazu w 2016 roku wynosiło 218,8 tys. m³, w tym 149,9 tys. m³ wykorzystywanych było na cele grzewcze.

1.3.4. Zaopatrzenie w ciepło

Na terenie gminy Białosłiwie gospodarka cieplna opiera się na indywidualnych, bądź lokalnych kotłowniach. Większość instalacji grzewczych na terenie gminy zasilana jest węglem. Ma to bezpośredni wpływ na jakość powietrza i jednocześnie rzutuje na znaczny udział „niskiej emisji” w emisji całkowitej zanieczyszczeń powietrza.

1.3.5. Elektroenergetyka

Źródłem zasilania terenów gminy w energię elektryczną są GPZ 110/15kV zlokalizowane w Miasteczku Krajeńskim i Wyrzysku, skąd energia elektryczna liniami średniego napięcia 15 kV przesyłana jest do obiorców na terenie gminy. Sieć energetyczna średniego i niskiego napięcia pokrywa gminę proporcjonalnie do stopnia jej urbanizacji. Wraz ze wzrostem intensywności zabudowy wymagana będzie jednak modernizacja i rozbudowa sieci.

2. Uwarunkowania wynikające ze stanu ładu przestrzennego i wymogów jego ochrony

Analiza struktury przestrzennej gminy Białosławie pozwala wydzielić trzy charakterystyczne strefy:

- Strefa I – obejmująca obszar pomiędzy doliną Noteci a północną granicą gminy;
- Strefa II – dolina Noteci;
- Strefa III – kompleksy leśne przy wschodniej i zachodniej granicy gminy.

Strefa I

Pod względem funkcjonalno-przestrzennym ta część charakteryzuje się przeważającym udziałem rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Obejmuje główne ośrodki osadnicze, tereny rolnicze i związane z nimi tereny zabudowy zagrodowej. Zjawiskiem coraz bardziej powszechnym jest lokalizowanie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej w sąsiedztwie zabudowy zagrodowej. Wraz ze zmieniającą się strukturą zatrudnienia w gminie, stopniowo zmniejsza się liczba osób zatrudnionych w rolnictwie, a co za tym idzie powierzchnia gruntów rolnych użytkowanych rolniczo.

Główną jednostką osadniczą gminy jest Białosławie stanowiące dużą wieś o charakterze miasteczka. Miejscowość charakteryzuje się nieregularnym układem urbanistycznym z główną osią stanowiącą trakt komunikacyjny poprowadzony na linii północ-południe, z niewielkimi odchyleniami od osi. Ulice odchodzące na wschód i zachód oraz dwie równoległe do głównej osi (ul. Polna i Ogrodowa) utworzyły nieregularne bloki urbanistyczne. Wzdłuż głównych ulic przeważają budynki jednokondygnacyjne z dwuspadowymi dachami oraz dwukondygnacyjne z dachem płaskim, natomiast nowsze obiekty posiadają przeważnie dwie kondygnacje z poddaszem użytkowym. W miejscowości gminnej koncentrują się najważniejsze dla mieszkańców funkcje usługowe – administracja, oświata, ochrona zdrowia i handel.

Drugim ważnym ośrodkiem osadniczym jest wieś Niezychowo, położona w północno-wschodniej części gminy. Głównym punktem miejscowości jest prostokątny plac rozciągnięty w kierunku wschód – zachód, z zabudową po obu jego stronach. Od wschodu ograniczają go budynki, tzw. czworaki, natomiast od zachodu plac dawny folwark i pałacem z parkiem przyległym do jeziora. Wielkością zabudowy wyróżniają się także wielorodzinne, popegeerowskie budynki mieszkalne. Charakterystycznym elementem struktury przestrzennej wsi jest również oddalone o kilkaset metrów w kierunku północnym, tzw. Niezychowo – Zakładowe. Składa się na nie zespół okazałych budynków mieszkaniowych z czerwonej cegły, niegdyś pełniący funkcję mieszkań dla pracowników dawnej cukrowni (późniejsze zakłady Makrum).

Układy przestrzenne pozostałych miejscowości tworzone są głównie poprzez pasma zabudowy zlokalizowane przy ciągach komunikacyjnych. Dominującym układem wsi jest ulicówka, najczęściej obustronnie zabudowana, o zróżnicowanej gęstości.

Obok funkcji osadniczej strefa ta posiada przede wszystkim charakter rolniczy. Przestrzeń rolnicza obejmuje rozległe pola wypełniające przestrzenie pomiędzy poszczególnymi miejscowościami. Ze względu na niski udział gleb najwyższych klas powinny być one w ograniczonym stopniu przeznaczane pod zabudowę.

Strefa II

Dolina Noteci wraz z przyległymi do niej terenami rozległych łąk. Na całej swej długości właściwie pozostaje wolna od zabudowy. Strefa ta obejmuje szeroką, płaską dolinę rzeczną o niewielkim spadku, do której uchodzi kilka mniejszych cieków. Znaczne części pradoliny zostały zmeliorowane i prowadzona jest na nich gospodarka łąkowa.

Ze względu na szczególne walory przyrodnicze dolina objęta została ochroną przyrodniczą (Obszary Natura 2000 „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001 i „Dolina Noteci” PLH300004 oraz Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci”). Obecnie dolina służy przede wszystkim celom turystyczno-krajoznawczym.

Strefa III

Ta część wyróżnia się na tle obszaru gminy najwyższym stopniem lesistości. Lasy położone we wschodniej i zachodniej części gminy pełnią rolę zarówno produkcyjną jak i ekologiczną. Pozytywny wpływ lasu na środowisko przejawia się przede wszystkim w kształtowaniu i ochronie gleb i powietrza, stabilizującym oddziaływaniu na środowisko przyrodnicze, czyli wpływem na obieg wody, opady, wiatry, temperaturę, mikroklimat, erozję gleb. Równie istotne jest oddziaływanie na jakość życia mieszkańców (jakość powietrza, czystość wód powierzchniowych, wypoczynek, turystykę, wartości estetyczne, krajobrazowe, kulturalne).

Większa część strefy, ze względu na duże walory przyrodnicze, została objęta ochroną prawną (Obszary Natura 2000 „Dębowa Góra” PLH300055, „Struga Białośliwka” PLH300054).

3. Uwarunkowania wynikające ze stanu środowiska, w tym stanu rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej, wielkości i jakości zasobów wodnych oraz wymogów ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

3.1. Rzeźba terenu

Według podziału Polski J. Kondrackiego na krainy fizyczno-geograficzne gmina Białośliwie położona jest w obrębie mezoregionu Pojezierze Krajeńskie (314.69) należącego do makroregionu Pojezierza Południowopolskie (314.6) oraz mezoregionu Dolina Środkowej Noteci (315.34) należącego do makroregionu Pradolina Toruńsko-Eberswaldzka (314.3). Makroregiony te wchodzi w skład podprowincji Pojezierze Południowobałtyckie (314/315).

Gmina Białośliwie posiada bardzo urozmaiconą rzeźbę powierzchni, charakteryzującą się dużą różnorodnością form morfologicznych. Najwyższy punkt w gminie Białośliwie o rzędnej 197,0 m n.p.m. położony jest w odległości około 2 km na północny wschód od wsi Krostkowo, w sąsiedztwie granicy z gminą Wyrzysk. Najniższy punkt o rzędnej 47,9 m n.p.m. położony jest na brzegu Noteci, na południe od wsi Dworzakowo. Deniwelacje w gminie wynoszą więc 149,1 m.

Rzeźba terenu ukształtowana została w wyniku procesów morfogenetycznych związanych ze stadiami poznańskim zlodowacenia bałtyckiego w czasie postępu i regresji lądolodu z linii moren czołowych ciągnących się od Osieka do Miasteczka Krajeńskiego.

Około 60% obszaru gminy leży na wysoczyźnie, której południową granicę stanowi pas potężnych wzgórz morenowych związanych z oscylacją wyrzyską. Wzgórza te występują w rejonie Krostkowa i na zachód od Białośliwia, do granicy z gminą Miasteczko Krajeńskie. Powierzchnia wysoczyzny morenowej charakteryzuje się deniwelacjami o wartości od 20 do 40 m, na co składają się pojedyncze pagórki m.in. w rejonie Tomaszewa, o rzędnej wierzchołka 135,2 m, oraz płaskie obniżenia i dolinki nieznacznie wcięte w powierzchnię moreny dennej.

Deniwelacje bardzo szybko rosną w strefie krawędziowej pradoliny Noteci, gdzie wynoszą w rejonie Krostkowa 140 m na przestrzeni około 1,5 km, w rejonie Dębówka Nowego i Białośliwia 40-50 m i w zachodniej części gminy na poziomie 80-100 m. Charakterystyczne w strefie krawędziowej są głębokie parowy. W jednym z nich płynie Struga Białośliwka. Zbocza parowów są wysokie i strome, a spadki miejscami dochodzą do 45%. Strefa krawędziowa charakteryzuje się współczesnymi znaczącymi procesami rzeźbotwórczymi, prowadzącymi do powstawania osuwisk,

Całkowicie odmienną fizjonomię ma południowa część gminy. Jest to płaskie, przeważnie zabagnione dno doliny o wysokości 48,5-51,0 m n.p.m., w które nieznacznie wcięte jest aktualne koryto Noteci. Urozmaiceniem powierzchni są niewielkie stożki napływowe u wylotu dolinek bocznych oraz powierzchnia fragmentu środkowej terasy pradolinnej w rejonie Dworzakowa, która znajduje się na wysokości 60-65 m n.p.m. Dno pradoliny pocięte jest bardzo licznymi rowami i zagłębieniami po eksploatacji torfu.

3.2. Budowa geologiczna

Gmina Białośliwie położona jest w obrębie jednostki geologiczno-strukturalnej zwanej Antyklinorium Pomorsko-Kujawskim.

Z wierceń znane są tutaj utwory jurajskie, trzeciorzędowe i czwartorzędowe.

Utwory jurajskie to: piaskowce, mułowce oraz łupki ilaste liasu, osiągające prawdopodobnie miąższość 1000 m, piaskowce i serie mułowo-ilaste doggeru o maksymalnej miąższości 200-300 m, oraz margle i wapienie szare malmu o maksymalnej miąższości dochodzącej do 300 m. Strop jury nawiercono na głębokości 160-170 m. Zalega on w rejonie Białośliwia na rzędnej 90 m p.p.m.

Nie stwierdzono utworów kredy na obszarze gminy Białośliwie. Występują one na zachód od analizowanego terenu.

Utwory trzeciorzędowe wykształcone są następująco: eocen reprezentowany przez ility toruńskie z piaskami i łupkami o średniej miąższości 15-20 m, oligocen reprezentowany przez piaski i żwiry o zmiennej miąższości dochodzącej do 40 m, miocen reprezentowany przez piaski o zmiennej granulacji z domieszką pyłu węglowego i z wkładami węgla brunatnego o miąższości od 22 do 96 m, oraz pliocen reprezentowany przez ility poznańskie i mułki o różnej miąższości, które w rejonie Krostkowa i Niezychowa występują wśród utworów czwartorzędowych w postaci porwaków budujących tzw. moreny wycięnięcia i moreny spiętrzone.

Czwartorzęd starszy, czyli plejstocen, budują utwory glacialne i interglacialne w postaci nawzajem się przewarstwiających się glin, piasków i ilów warwowych akumulacji wodno-lodowcowej i lodowcowej. Cechą charakterystyczną w budowie czwartorzędu w gminie Białośliwie jest częste występowanie „porwaków” skał trzeciorzędowych, których wychodnie spotykane są również na powierzchni, głównie w postaci ilów plioceńskich, np. w Krostkowie.

Miąższość warstw gliniastych i piaszczystych wykazuje znaczną zmienność od ok. 20 m do ok. 70 m, a miąższość utworów holocenu w pradolinie osiąga 5-10 m.

Budowę geologiczną przedstawiają niżej podane profile geologiczne otworów studziennych.

Białośliwie

0,0 - 0,3 m	gleba	czwartorzęd
0,3 - 4,0 m	piaski ze żwirem	czwartorzęd
4,0 - 34,9 m	głina zwałowa	czwartorzęd
34,9 - 55,5 m	ility i mułki poznańskie	pliocen
55,5 - 93,8 m	ility, piaski i mułki węgliste	miocen
93,8 - 151,0 m	ility i piaski glaukonitowe	oligocen
151,0 - 178,5 m	margle jurajskie	malm

Krostkowo – ujęcie wiejskie, rzędna 95,0 m n.p.m.

0,0 - 0,4 m	gleba	czwartorzęd
0,4 - 8,0 m	głina piaszczysta, żółto-szara	czwartorzęd
8,0 - 10,0 m	piasek pylasty, rdzawożółty	czwartorzęd
10,0 - 14,0 m	ił, szaro-brunatny	czwartorzęd
14,0 - 26,4 m	głina zwałowa, c. szara	czwartorzęd
26,4 - 27,6 m	piasek średnioziarnisty, ciemno szary	czwartorzęd
27,6 - 28,0 m	piasek średni z otoczkami	czwartorzęd
28,0 - 30,0 m	piasek gruboz. z otocz, żółto-szary	czwartorzęd
30,0 - 32,0 m	otoczaki granitu (w piasku)	czwartorzęd
32,0 - 37,0 m	piasek gruboz. ze żwirem o otocz.	czwartorzęd
37,0 - 40,0 m	głina zwałowa szara	czwartorzęd
40,0 - 42,0 m	piasek ze żwirem i otocz.	czwartorzęd
42,0 - 48,0 m	piasek gruboz. j. szary	czwartorzęd

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BIAŁOŚLIWIE

48,0 - 53,0 m	piasek średnioz. j. szary	czwartorzęd
53,0 - 54,0 m	ił pylasty	czwartorzęd
54,0 - 58,0 m	piasek średnioz. Szary	czwartorzęd
58,0 - 60,0 m	ił pstry	trzeciorzęd – pliocen

Warstwy wodonośne:

I 40,0 - 53,0 m p.p.t., zw. ustabiliz, 31,6 m p.p.t.

II 54,0 - 58,0 m p.p.t., zw. ustabiliz. 31,6 m p.p.t.

Wydajność studni Q = 46,0 m³/h przy S - 6,5 m

Niezychowo (b. PGR), rzędna 94,8 m n.p.m.

0,0 - 0,4 m	gleba	czwartorzęd
0,4 - 26,0 m	glina	czwartorzęd
26,0 - 39,0 m	piasek drobny	czwartorzęd
39,0 - 55,5 m	pospółka	czwartorzęd
55,5 - 57,0 m	ił pstry	trzeciorzęd – pliocen

Warstwy wodonośne:

I 26,0 - 55,5 m p.p.t, zw. ustabiliz. 7,0 m ppt

Wydajność studni Q = 74,0 m³/h przy S - 4,8 m

Niezychowo – Zakłady Makrum

0,0 - 0,5 m	nasyp (beton)	czwartorzęd
0,5 - 2,5 m	glina brunatna	czwartorzęd
2,5 - 5,1 m	piasek lekko gliniasty, żółty	czwartorzęd
5,1 - 8,0 m	ił ciemnobrunatny	czwartorzęd
8,0 - 30,0 m	glina zwałowa z otoczk., szara	czwartorzęd
30,0 - 34,5 m	piasek średnioz. z otocz. c. szary	czwartorzęd
34,5 - 35,0 m	głaz	czwartorzęd
35,0 - 38,5 m	glina zwałowa, szara	czwartorzęd
38,5 - 52,0 m	piasek średnioz. szary	czwartorzęd
52,0 - 54,0 m	piasek gruboz. z otocz, rdzawy	czwartorzęd
54,0 - 57,0 m	piasek średnioz. szary	czwartorzęd

Warstwy wodonośne:

I 2,5 - 5,1 m ppt zwierciadło swobodne

II 30,0 - 34,5 m ppt zw. ustabiliz. 9,0 m ppt

III 38,5 - 57,0 m ppt zw. ustabiliz, 6,8 m ppt.

Wydajność studni Q = 37,0m³/h przy S= 3,6 m.

Pobórka Wielka, rzędna ok. 93,0 m n.p.m.

0,0 - 0,4 m	gleba
0,4 - 6,0 m	glina piaszczysta jasno brązowa
6,0 - 32,0 m	ił warwowy brunatno szary
32,0 - 35,0 m	głazy i otoczaki
35,0 - 37,0 m	glina zwałowa z głazami

Warstwy wodonośne:

I 32,0 - 37,0 m p.p.t zw. ustabiliz. 8,5 m p.p.t.

Wydajność Q = 18,0 m³/h przy S - 1,4 m.

Białośliwie (zachodnia część wsi), rzędna ok. 64,0 m n.p.m.

0,0 - 0,5 m	gleba	czwartorzęd
0,5 - 7,5 m	piasek drobnoz., żółto szary	czwartorzęd
7,5 - 10,6 m	głazy	czwartorzęd

10,6 - 15,0 m	glina zwał z gładzami, szara	czwartorzęd
15,0 - 16,0 m	ił szary	czwartorzęd
16,0 - 23,2 m	glina zwałowa z otocz., szara	czwartorzęd
23,2 - 26,5 m	piasek średni, szary	czwartorzęd
26,5 - 28,2 m	ił pstry trzeciorzęd – pliocen	czwartorzęd

Warstwy wodonośne:

I 23,2 - 26,5 m p.p.t., zw. ustabiliz. 10,7 m p.p.t.

Wydajność Q = 8,1 m³/h przy s=2,4 m.

Przykrycie osadów trzeciorzędowych osadami czwartorzędowymi o zróżnicowanej miąższości związane było głównie z efektami procesów morfotwórczych w plejstocenie i wpłynęło na charakter tego obszaru pod względem stref litologicznych. Przypowierzchniowy obszar wysoczyzny morenowej budują głównie osady czwartorzędowe glacialne, fluwioglacjalne reprezentowane przez kilka poziomów glin zwałowych przedzielonych piaskami i żwirami wodnolodowcowymi, a w lokalnych obniżeniach występują utwory organogeniczne.

Budowę geologiczną pradoliny można scharakteryzować na badanym obszarze poprzez profil geologiczny wykonany w poprzek doliny na linii Krostkowo – Jaktorowo, z którego wynika, że terasę zalewową budują idąc od spągu, piaski a wyżej mułki o miąższości 1-6 m, na których zalegają pokłady torfu (2-5m) z cienkimi wkładkami gytii (do 1 m).

3.3. Gleby

Gmina Białosławie charakteryzuje się dużym zróżnicowaniem warunków glebowych, co jest wynikiem urozmaiconej geomorfologii i litologii terenu.

Na dnie pradoliny występują gleby bagienne: mułowo-torfowe, torfowe i murszowe, a miejscami mady. W ramach polderowania doliny Noteci planowano je odpowiednio zagospodarować.

Największe powierzchnie na wysoczyźnie zajmują gleby brunatne, które powstały na glinach mocnych, lokalnie na pyłach i iłach. Najczęściej sklasyfikowane są w III i IV klasie bonitacyjnej. Wśród gleb bonitacyjnych występują enklawy gleb bielcowych wytworzonych z piasków i glin piaszczystych. Posiadają one głównie IV i V klasę bonitacyjną. Gleb o VI klasie bonitacyjnej jest bardzo mało.

W strefie krawędziowej gleby są narażone na silne procesy erozyjne, dlatego wymagają odpowiedniego zabezpieczenia przez uprawę roślin wieloletnich, sadów oraz odpowiednie zabiegi agrotechniczne.

Grunty z glebami klasy II i III zajmują w gminie Białosławie powierzchnię ok. 1 655 ha (w tym 88 ha gruntów klasy II i ok. 114 ha łąk klasy III), co stanowi około 30% powierzchni użytków rolnych w gminie. Grunty z glebami IV klasy bonitacyjnej, zaliczane do gleb o dobrych walorach do produkcji rolnej, zajmują w gminie Białosławie powierzchnię około 2 500 ha (w tym ok. 765 ha łąk), co stanowi ok. 44% powierzchni użytków rolnych w gminie. Gleby te, a w szczególności gleby II i III klasy bonitacyjnej, ze względu na rolniczy charakter gminy stanowią o wysokiej wartości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Grunty V i VI klasy bonitacyjnej zajmują w gminie powierzchnię około 750 ha tj. 13% powierzchni użytków rolnych.

Gmina Białosławie pod względem powierzchni gruntów ornych najlepszych kompleksów glebowych (1-5) oraz średniej wartości użytków zielonych zdecydowanie przewyższa wskaźniki powiatowe. Nie ma gruntów ornych, które należałoby przeznaczyć na użytki zielone. Mało także jest użytków rolnych rolniczo nieprzydatnych. Znaczna powierzchnia gleb kompleksów pszennych i żytnich dobrych, preferuje gminę do uprawy intensywnych odmian roślin uprawnych.

Tab. 3.3.1. Klasyfikacja użytków rolnych według kompleksów glebowych

Kompleksy	Grunty orne [w %]	
	Gmina Białośliwie	Powiat pilski
1	1,07	0,1
2	3,18	6,0
3	5,63	3,4
4	41,64	27,2
5	27,29	23,5
6	14,34	20,3
7	2,61	14,0
8	2,06	2,0
9	2,18	3,5
Grunty orne przeznaczone pod użytki zielone	0,3	0,5
Kompleksy	Trwałe użytki zielone	
1z	0,05	0,1
2z	88,40	63,6
3z	11,55	36,6
Użytki rolne rolniczo nieprzydatne.		
% ogólnej pow.	0,1	0,3

Źródło: Dane IUNG w Puławach 1990 r.

Gmina posiada duży udział gruntów dobrych klas bonitacyjnych (od II-IV), które stanowią 74,49% użytków rolnych. Szczególnie wysoki jest wskaźnik gleb II i III klasy bonitacyjnej 29,66%. Użytki rolne o najwyższych wartościach rolniczo-produkcyjnych, rozmieszczone są głównie w rejonie wsi: Pobórka Wielka, Białośliwie i Niezychowo. Niewielki jest natomiast udział gruntów klas bonitacyjnych najsłabszych (VI i VIz).

Tab. 3.3.2. Klasyfikacja użytków rolnych według klas bonitacyjnych

Klasa	Grunty orne i sady	Łąki i pastwiska	Razem	Udział
II	86,66	1,51	88,17	1,58%
III	1454,56	113,99	1568,55	28,08%
IV	1739,15	764,79	2503,94	44,83%
V	542,30	724,20	1266,50	22,68%
VI	70,96	83,53	154,49	2,77%
VIz	2,97	0,35	3,32	0,06%
Razem	3896,60	1688,37	5584,97	100,00%

Źródło: Dane IUNG w Puławach 1990 r

Ogólny wskaźnik rolniczej przestrzeni produkcyjnej w gminie Białośliwie jest wyższy od krajowego. Dotyczy to wszystkich elementów: jakości i przydatności rolniczej gleb, agroklimatu, rzeźby terenu i warunków wodnych. Wskaźniki te są bardzo korzystne dla rozwoju produkcji rolnej. Agroklimat wraz z południową wystawą stoków umożliwia rozwój sadownictwa. Wysoki wskaźnik waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej wskazuje na szczególne predyspozycje gminy do rozwoju intensywnej produkcji rolniczo-sadowniczej

Tab. 3.3.3. Waloryzacja rolniczej przestrzeni produkcyjnej

Jednostka administracyjna	Wskaźnik bonitacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej				Ogólny wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej
	Jakości i przydatności rolniczej gleb	Agroklimatu	Rzeźby terenu	Warunków wodnych	
Gmina Białosławie	51,0	10,0	4,1	3,4	68,5
Powiat pilski	46,7	10,1	4,1	2,8	63,7
Polska	49,5	9,9	3,9	3,3	66,6

Źródło: Dane IUNG w Puławach.

3.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe na obszarze gminy Białosławie zajmują powierzchnię jedynie 139 ha, w tym wody płynące – 56 ha, wody stojące – 2 ha i rowy – 81 ha. Gmina Białosławie jest więc bardzo uboga w wody powierzchniowe, tym bardziej, że blisko 70% powierzchni wód stanowią rowy. Gmina Białosławie położona jest w zlewni rzeki Noteci, która płynie wzdłuż południowej granicy gminy.

Południowa część gminy Białosławie położona jest w zlewni bezpośredniej rzeki Noteci i odwadniana jest przez gęstą sieć rowów i krótkie strumyki mające swoje źródła w strefie krawędziowej i zboczu pradoliny. Prawie cała wysoczyznowa część gminy Białosławie położona jest w zlewni cząstkowej Strugi Białosławki.

Maksymalne wahania wody w Noteci na wodowskazie w Białosławiu wynosiły 384 cm w latach 1956-80, od 47,78 m n.p.m. do 51,62 m n.p.m. Najwyższe stany wody występują wiosną po roztopach wiosennych, a najniższe pod koniec lata lub późną jesienią. Rzeka Noteć ze względu na niewielki spadek charakteryzuje się niewielkimi przepływami.

W granicach gminy znajdują się Jezioro Niezychowskie położone w dolinie Strugi Białosławki. Niektóre zagłębienia bezodpływowe na wysoczyźnie w przeszłości wypełnione wodą na skutek obniżenia się poziomu wód gruntowych i silnemu zarastaniu wypełniły się gytiami i torfami i zamieniły się w śródpolne mokradła i łąki.

Na obszarze gminy Białosławie można wydzielić dwie zasadnicze strefy o odmiennym reżimie występowania wód gruntowych.

W strefie pradoliny Noteci – Warty woda występuje w większości w środowisku łatwo przepuszczalnym: żwirach, piaskach i torfach, a jej zaleganie i wahania zależą od wyniesienia terenu ponad poziom wód Noteci.

Na terasie zalewowej zwierciadło wody zalega płycej niż 1 m, a amplituda jego wahań wynosi od 0,8 do 1,0 m. Przy wysokich stanach wody w Noteci następuje podtapianie i zalewanie tego terenu. Na terasach wyższych poziom wody zalega zależnie od wyniesienia terasy ponad dno pradoliny – na terasie nadzalewowej około 2 m p.p.t., a nieraz nieco płycej, do 5 m p.p.t. na terasach wyższych. Amplituda wahań związana jest z porami roku dochodząc do 1,5 m. W strefie krawędziowej od wsiąkania przeważa spływ powierzchniowy, a woda gruntowa spływając po stropie warstw nieprzepuszczalnych na ich wychodniach tworzy wysięki i źródła.

W strefie Pojezierza Krajeńskiego zaleganie pierwszego poziomu wodonośnego zależy od geomorfologii terenu i głębokości zalegania warstwy nieprzepuszczalnej. Na wysoczyźnie morenowej zbudowanej na powierzchni z glin zwałowych, zwierciadło pierwszego poziomu znajduje się pod pierwszą warstwą gliny, a w rejonie pagórków i wzgórz morenowych głębiej, lecz miejscami na zboczach tworzy wysięki. W dolinie Strugi Białosławki, w sąsiedztwie Jeziora Niezychowo i w obniżeniach bezodpływowych, zwierciadło pierwszego poziomu wodonośnego zalega na głębokości poniżej 2 m p.p.t., co ma związek ze zwierciadłem wód powierzchniowych.

Dodatkowo wskazać należy na pogłębiający się stale deficyt wody związany z obniżeniem się pierwszego poziomu wodonośnego, szczególnie po wykonaniu melioracji. Dotyczy to strefy wododziału Strugi Białosławki oraz strefy krawędziowej pradoliny.

Wody w utworach jurajskich są mało rozpoznane i nieeksploatowane. Wody te są pod dużym ciśnieniem i mogą być zasolone.

Wody trzeciorzędowe występują na obszarze całej gminy Białosłiwie i związane są piaskami drobno i średnioziarnistymi miocenu, o średniej miąższości 10-20 m, przykrytymi utworami nieprzepuszczalnymi. Zwierciadło wody znajduje się na głębokości kilkudziesięciu do stu metrów, pod ciśnieniem rzędu 6-10 atmosfer. Wydajność jest zmienna i wynosi od kilku do kilkudziesięciu m³/h.

Wody piętra czwartorzędowego zależne są od geomorfologii terenu. W pradolinie występują dwa poziomy wodonośne. Pierwszy, o miąższości kilkunastu do trzydziestu metrów, ma swobodne zwierciadło wody i eksploatowany jest przez studnie kopane. Drugi poziom znajduje się na głębokości od 25 do 50 m, występuje pod glinami i ma napięte zwierciadło wody.

Na wysoczyźnie polodowcowej występowanie poziomów wodonośnych piętra czwartorzędowego jest bardziej zróżnicowane. Występują tu z reguły 2-3 poziomy wodonośne, lecz miejscami tylko jeden. Warstwy wodonośne tworzą przeważnie piaszczyste utwory interglacjalne. Głębokość zalegania i miąższość poziomów wodonośnych jest zmienna. W poziomach występujących na głębokości poniżej 30 m zwierciadło wody występuje pod ciśnieniem 1-4 atmosfer. Wydajność jest zmienna, lecz na ogół przekracza 20 m³/h, dochodząc do 75 m³/h. Według mapy hydrodynamicznej piętra trzeciorzędowego poziom zwierciadła tych wód obniża się od 90-100 m n.p.m. na północy, do 60 m n.p.m. na południu omawianego terenu, natomiast piętra czwartorzędowego ze 100-105 m n.p.m. na północy do 50 m n.p.m. w rejonie pradoliny. Odpływ wód podziemnych następuje z północy na południe, a jego wielkość wynosi od 6m³/h z 1 km² na wysoczyźnie do 10,8 m³/h z 1 km² w pradolinie.

Najlepsze warunki dla zaopatrzenia w wodę z piętra czwartorzędowego występują w pradolinie, a na wysoczyźnie w rejonie Białosłiwie – Niezychowo. Najgorsze warunki zaopatrzenia w wodę z utworów czwartorzędowych występują w rejonie moren zawierających porwaki ilów plioceńskich. Są to rejon Pobórki Wielkiej – Krostkowa i na zachód od Białosłiwia.

3.5. Warunki klimatu lokalnego

Gmina Białosłiwie według podziału Polski na dzielnice rolniczo-klimatyczne R. Gumińskiego (1948) położona jest w obrębie VI – nadnoteckiej (bydgoskiej) dzielnicy.

Dzielnica nadnotecka charakteryzowana jest jako przejściowa, od chłodnej dzielnicy pomorskiej (na północy) do suchej i dość ciepłej dzielnicy środkowej (na południu).

Warunki klimatyczne charakteryzuje średnia temperatura roczna na poziomie 7,1°-8,7°C, średnia temperatura najcieplejszego lipca od 14,5°C do 19,3°C. oraz średnia temperatura lutego od -0,5°C do -0,3°C. W dzielnicy tej występuje stosunkowo mało dni chłodnych (około 100), dni pogodnych jest około 40, a pochmurnych 140.

Bardzo ważnym elementem klimatycznym z rolniczego punktu widzenia jest wielkość opadów. Rozpatrywany obszar charakteryzuje się zmienną sumą rocznych opadów oscylującą wokół 500 mm. Minimum opadów przypada na luty (6,5 mm), a maksimum najczęściej na lipiec, wrzesień, październik i sierpień. Pokrywa śnieżna zalega tu stosunkowo krótko, średnio 38-50 dni. Cechą charakterystyczną klimatu tego obszaru jest występowanie stosunkowo częstych wiatrów z sektorów zachodnich. Notuje się przewagę wiatrów średnich (5 m/s) i umiarkowanych (5-10 m/s) W rozkładzie rocznym zauważa się występowanie wiatrów najsilniejszych w zimie, a najsłabszych w miesiącach letnich.

Według podziału na regiony i krainy klimatyczne dokonanego przez W. Okołowicza gmina Białosłiwie położona jest w rejonie pomorskim, krainie 13. Jest to obszar przewagi wpływów oceanicznych, na które nakłada się pośredni wpływ Bałtyku. Opisany obszar ma klimat stosunkowo chłodny, lato dość krótkie, zima dłuższa. Amplitudy temperatur nie są zbyt wielkie i nie wykazują wzrostu w miarę oddalania się od wybrzeża.

Średnia temperatura roczna wynosi około 7,5° C. Najzimniejszym miesiącem jest luty (-2,5°C), a najcieplejszym – lipiec (17,8°C). Amplituda średnich miesięcznych temperatur w skali roku osiąga wartość 20°C. Liczba dni mroźnych (37,5) i upalnych (28,5) jest dość duża. Przymrozki mogą tu występować od trzeciej dekady września do drugiej dekady maja. Łączna ilość dni z przymrozkami waha się od 114 do 120.

Liczba dni pochmurnych wzrasta z oddaleniem od morza, prawidłowość ta dotyczy zwłaszcza średnich wartości rocznych (158 dni). Wilgotność względna powietrza jest znaczna i wynosi 81-82%, najniższa w maju 7%, a najwyższa w grudniu 90%.

Średnia roczna suma opadów wynosi na badanym obszarze ok. 550 mm. Maksymalna ilość spada w lecie (lipiec – sierpień 176,1 mm), minimalna w zimie (luty – marzec 60,1 mm). Średnia liczba dni z opadem wynosi rocznie ok. 160 z tego 14 dni z opadem bardzo intensywnym (powyżej 10 mm).

Biorąc pod uwagę wyniki pomiarów z posterunków opadowych w tym rejonie należy stwierdzić, że gmina Białosławie ma jedne z najniższych opadów na terenach położonych na północ od Noteci, dlatego retencjonowanie wody ma istotne znaczenie dla rolnictwa i innych dziedzin gospodarczych korzystających z wody.

Okres zalegania pokrywy śnieżnej nie jest ciągły i utrzymuje się on średnio przez 53 dni w roku. Pokrywa śnieżna notowana jest od listopada do kwietnia, w rzadkich przypadkach do początków maja.

Istotna jest częstość występowania mgieł z uwagi na możliwą uciążliwość bioklimatyczną tego zjawiska, szczególnie w południowej, pradolinnej części gminy. Z okresem zalegania mgły wiąże się bowiem zmniejszone promieniowanie słoneczne, zmniejszone parowanie, gromadzenie się zanieczyszczeń. Mgły występują przez cały rok ze szczególnym nasileniem od października do marca. Bardzo uciążliwe są tzw. „mgły radiacyjne” – poranne utrzymujące się w zagłębieniach terenu z płytkim zwierciadłem wód gruntowych lub wodą powierzchniową

Ważnym czynnikiem, od którego zależne są niektóre cechy klimatu, a zwłaszcza mikroklimatu są wiatry. W skali całego roku dominującymi kierunkami są zachodnie (kierunek W – 22,7%, SW – 21,5%. Wiosną wzrasta udział wiatrów północno-wschodnich (16,3%), które przyczyniają się do występowania wiosennych przymrozków. Latem, jesienią i zimą duży udział mają także wiatry południowo-zachodnie. Charakterystyczny jest tu także znikomy udział cisz (10%).

Ze względu na ukształtowanie terenu, strukturę pokrycia i warunki wodne pewne rejony na terenie gminy posiadać będą swoisty mikroklimat Są to:

- obszar doliny Noteci i obniżeń o płytko zalegającej wodzie gruntowej, z częstymi zjawiskami mgieł i oparów, występowaniem inwersyjnych układów temperatury oraz zwiększeniem o około 20% dni z przymrozkami;
- obszary wysoczyznowe o mało zróżnicowanych warunkach klimatu lokalnego silnie przewietrzanego na skutek braku większych kompleksów leśnych i małego zróżnicowania hipsometrycznego,
- obszary zabudowane, szczególnie w Białosławiu, gdzie obiekty kubaturowe i utwardzona powierzchnia oraz zanieczyszczenia wpływają na mikroklimat;
- obszary południowego zbocza doliny Noteci charakteryzujące się dobrym nasłonecznieniem oraz miejscem spływu chłodnego powietrza nocą z wysoczyzny do doliny.

3.6. Fauna i flora

Powierzchnia terenów trwale pokrytych roślinnością na terenie gminy Białosławie wynosi 3 721 ha, co stanowi 49,2% jej ogólnej powierzchni. Na tereny zieleni składają się:

– tereny leśne	925 ha
– tereny zadrzewień i zakrzewień	267 ha
– łąki trwałe	1 627 ha
– pastwiska trwałe	53 ha
– sady	849 ha.

Ekosystemy leśne

Tereny leśne w gminie Białosławie zajmują jedynie 12,24% powierzchni gminy. Tereny leśne występują głównie w zachodniej i wschodniej części gminy.

Na pozostałym terenie lasy zajmują w formie rozproszonej niewielkie powierzchnie. Blisko 50% powierzchni lasów w gminie Białosławie zajmują lasy na siedlisku lasu świeżego (Lśw), natomiast lasy na siedlisku lasu mieszanego świeżego (LMśw) około 40%. Lasy na siedlisku boru mieszanego świeżego

(BMśw) zajmują około 6%, boru świeżego (Bśw) około 1,5% i olsu (OL) około 2,5% powierzchni lasów w gminie.

Ekosystemy łąkowe

Łąki i pastwiska zajmują w gminie Białosławie powierzchnie 1 627 ha (21,53% powierzchni całej gminy i 28,26% powierzchni użytków rolnych).

Naturalny skład gatunkowy tego ekosystemu został częściowo przekształcony przez człowieka poprzez koszenie, zabiegi melioracyjne i wysiew bardziej przydatnych gospodarczo gatunków traw.

Na części terenu, na skutek nieopłacalności gospodarowania na użytkach zielonych oraz zaniedbań w konserwacji urządzeń melioracyjnych, następuje przekształcenie tego ekosystemu w kierunku naturalnym. Następuje sukcesja roślin bagiennych i krzewów.

Podobne znaczenie dla środowiska jak ekosystemy łąkowe mają naturalne murawy występujące wzdłuż dróg, linii kolejowej na zboczach o dużych spadkach.

Ekosystemy bagiennie

Występują nieliczne w lokalnych przegłębieniach dolin rzecznych i obniżeniach wytopiskowych, np. w rejonie jeziora Pobórka - między Pobórką Wielką a Mytnicą, a także w dolinie Strugi Białosławskiej, w północnej części Nieżychowa. Do tej roślinności należą rośliny wodolubne: torfowce, turzycyca pospolita, pałka szerokolistna, kosaciec żółty, kmięć błotna i wiele innych roślin. Są to najbardziej naturalne zbiorowiska roślinne w gminie. Sukcesja tych roślin następuje na części dna doliny Noteci.

Zieleń urządzona

W skład tej zieleni wchodzi parki, zieleń cmentarna, zieleń osiedlowa, składająca się z zieleni średniej i wysokiej oraz trawników, a także zadrzewienia przydrożne i inne zawdzięczające swe istnienie człowiekowi.

3.7. Hałas

Ze względu na rolniczy charakter gminy Białosławie brak jest na jej terenie znaczących źródeł hałasu w postaci zakładów przemysłowych. Lokalnie negatywne oddziaływania akustyczne powodują zakłady produkcyjne oraz gospodarstwa rolne i sadownicze.

Główne źródła hałasu stanowią natomiast drogi – o znaczeniu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym, odznaczające się zróżnicowanym obciążeniem komunikacyjnym, stanowiące jednocześnie podstawowe źródło emisji spalin i gazów. W ich rejonie występuje lokalne pogorszenie warunków akustycznych.

Przez gminę Białosławie przebiega droga krajowa nr 10 Bydgoszcz – Szczecin, wokół której występuje zwiększone zanieczyszczenie powietrza gazami i pyłami oraz zwiększone zagrożenie hałasem związanych z ruchem komunikacyjnym. Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad w 2015 r. przeprowadziła generalny pomiar ruchu na drogach krajowych. Rejestrowi podlegały wszystkie pojazdy samochodowe oraz rowery i pojazdy zaprzęgowe. W roku 2015 natężenie ruchu (SDR) na drodze krajowej nr 10 w granicach gminy Białosławie, na odcinku Śmiłowo – Pobórka Wlk., kształtowało się na poziomie 8529 pojazdów/dobę, z czego 5390 stanowiły samochody osobowe i mikrobusy, a 2167 samochody ciężarowe, natomiast na odcinku Pobórka Wlk. – Kosztowo kształtowało się na poziomie 8190 pojazdów/dobę, z czego 5349 stanowiły samochody osobowe i mikrobusy, a 2086 samochody ciężarowe.

Przez gminę Białosławie przebiega ponadto droga wojewódzka nr 190 Krajenka – Szamocin – Margonin – Wągrowiec – Gniezno. Według wyników generalnego pomiaru ruchu w roku 2015 natężenie ruchu (SDR) na drodze wojewódzkiej nr 190, na odcinku Krajenka – Pobórka, kształtowało się na poziomie 1465 pojazdów/dobę, z czego 1138 stanowiły samochody osobowe i mikrobusy, a 103 samochody ciężarowe, natomiast na odcinku Pobórka – Szamocin kształtowało się na poziomie 3759 pojazdów/dobę, z czego 3086 stanowiły samochody osobowe i mikrobusy, a 147 samochody ciężarowe.

W 2013 roku przeprowadzono badania monitoringowe hałasu drogowego w otoczeniu drogi krajowej nr 10. Na obszarze gminy Białośliwie nie zlokalizowano punktów pomiarowych. W poniższej tabeli podano wyniki pomiarów w punkcie zlokalizowanym na drodze krajowej nr 10 położonym w Grabównie, na terenie sąsiedniej gminy Miasteczko Krajeńskie.

Tab. 3.7.1. Wyniki pomiarów hałasu komunikacyjnego w roku 2013

Miejscowość	Pora	Równoważny poziom hałasu L_{Aeq} (dB)	Odległość zabudowy	Natężenie ruchu (poj./h)	
				Ogółem	Pojazdy ciężkie
Grabówno 17, gm. Miasteczko Krajeńskie	Pora dzienna	71,9	12 m	547	138
	Pora nocna	69,5	12 m	170	74

Źródło: WIOŚ Poznań, 2014.

Punkt pomiarowy usytuowano w odległości 5 m od krawężnika drogi. W analizowanym przypadku zagospodarowanie terenu nie stanowiła zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna podlegająca ochronie akustycznej. Biorąc pod uwagę, że dopuszczalne wartości równoważnego poziomu hałasu dla terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wynoszą 61 dB w porze dziennej (6.00–22.00) i 56 dB w porze nocnej (22.00–6.00), należy stwierdzić, że otrzymane wyniki nie odpowiadają wymaganiom obowiązujących przepisów. Stwierdzone przekroczenia dopuszczalnych wartości poziomu hałasu dochodzą maksymalnie do 10,9 dB w porze dziennej i 13,5 dB w porze nocnej. Według map akustycznych sporządzonych w 2012 roku dla drogi krajowej nr 10 emisja hałasu obliczona dla całej doby na poziomie 55 dB dochodzi do 250 m od osi drogi, a na poziomie 60 dB – do 100 m. Oznacza to, iż tereny położone w zasięgu negatywnego oddziaływania drogi krajowej narażone są na istotne uciążliwości związane z ruchem drogowym.

Pewna uciążliwość ze względu na zwiększony hałas może występować wzdłuż linii kolejowych o istotnym znaczeniu dla transportu krajowego – międzyregionalnej linii kolejowej nr 18 relacji Kutno – Piła. Uciążliwość transportu kolejowego wynika z wysokiego poziomu emitowanego hałasu i znaczny zasięg jego oddziaływania, zwłaszcza w porze nocnej. Odwrotnie jednak niż w hałasie drogowym, w transporcie szynowym następuje generalnie tendencja spadkowa intensywności ruchu kolejowego. Hałas kolejowy ma charakter lokalny, a jego uciążliwość związana jest z pojedynczymi przejazdami pociągów. Niemniej konieczna jest modernizacja torów przebiegających przez teren gminy Białośliwie – w newralgicznych miejscach zastosowanie torów bezстыkowych, różnego rodzaju okładzin torów, podkładów pod tory, elementów prefabrykowanych zawierających elementy wytlumiające (okładziny torów i maty pod torami) – skutkować może zmniejszeniem hałasu nawet od 6 dB do 14 dB.

Źródłem hałasu oprócz infrastruktury drogowo-kolejowej zlokalizowanej na terenie gminy Białośliwie mogą być napowietrzne linie energetyczne. Pomiarы zakłóceń, wykonane w pobliżu typowych linii 110 kV (jak nakazuje norma, w odległości 20 m od rzutu poziomego skrajnego przewodu) wykazują poziom w granicach 30-40 dB, czyli znacznie mniej niż wynosi wartość dopuszczalna w normie krajowej, natomiast w przypadku linii 400 kV poziom ten w odległości 35 m od osi linii może osiągać wartość do 40 dB. Przepisy krajowe dotyczące ochrony środowiska przed hałasem ustalają jego dopuszczalne poziomy według rodzaju terenu, przez który przebiega linia wysokiego napięcia, w szczególności wyróżniając obszary uzdrowiskowe i chronione oraz tereny zabudowy mieszkaniowej.

Wokół linii średnich napięć: 6, 15, 20, 30 kV hałas od ulotu praktycznie nie pojawia się, gdyż przekroje przewodów – dobierane do przesyłu prądów roboczych – są na tyle duże, że przy ww. napięciach wyładowania niezupełne nie występują.

Zagadnienia dotyczące hałasu przemysłowego są dobrze rozpoznane, a obowiązujące regulacje prawne oraz dostępne technologie i metody zmniejszania hałasu, umożliwiają na ogół skuteczną

eliminację istniejących zagrożeń. Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zmianami) zapewnienie właściwego kształtowania klimatu akustycznego w otoczeniu obiektów przemysłowych i warsztatów rzemieślniczych jest obowiązkiem ich właściciela (lub innego podmiotu posiadającego do nich tytuł prawny). Na mocy art. 141 i 144 ustawy działalność zakładów nie może powodować przekroczenia standardów emisyjnych, jeśli zostały ustalone, ani też powodować przekraczania standardów jakości środowiska poza terenem, do którego zarządzający ma tytuł prawny, a w przypadku utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, poza tym obszarem. W przypadku stwierdzonego pomiarowo przekraczania dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku, spowodowanego działalnością zakładu, wydawana jest przez organy ochrony środowiska decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu.

Dotychczas na terenie gminy Białosławie nie ustalono dla żadnej z funkcjonujących instalacji norm akustycznych.

3.8. Pole elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego są systemy przesyłowe energii elektrycznej, stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej, urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne, urządzenia przemysłowe i urządzenia użytku domowego. Promieniowanie to występuje powszechnie w środowisku. Ujemny wpływ na stan środowiska i zdrowie ludzi mają urządzenia, które emitują fale elektromagnetyczne wysokiej częstotliwości od 0,1 do 300 MHz i mikrofal od 300 do 300 000 MHz, umieszczone w środowisku naturalnym.

W gminie Białosławie do sztucznych źródeł emisji pól elektromagnetycznych stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska należą linie elektroenergetyczne, stacje bazowe telefonii komórkowej oraz urządzenia emitujące pola elektromagnetyczne wykorzystywane w przemyśle, ośrodkach medycznych, policji, straży pożarnej.

Linie elektroenergetyczne wymagają ustalenia pasów technologicznych, w obrębie których nie należy lokalizować obiektów kubaturowych ze względu na ochronę ludzi i środowiska przed oddziaływaniem pola elektromagnetycznego, możliwe jest natomiast prowadzenie gospodarki rolnej (uprawy polowe, wypasy).

Istniejące urządzenia na terenie gminy Białosławie będące źródłem promieniowania elektromagnetycznego nie stanowią większego zagrożenia pod warunkiem, że pola elektromagnetyczne będą monitorowane w ramach projektowanych i istniejących systemów oraz będą przestrzegane zapisy zawarte w raportach oddziaływania na środowisko na terenach obszarów dostępnych dla ludności, a urządzenia emitujące promieniowanie będą lokalizowane na terenach zaakceptowanych przez lokalną społeczność.

3.9. Uwarunkowania ekologiczne

Wody powierzchniowe i podziemne

Głównym zagrożeniem dla jakości wód w gminie Białosławie są spływy obszarowe (zanieczyszczenia spłukiwane z terenów rolnych oraz terenów tras komunikacyjnych drogowych) oraz odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do gruntu lub do cieków powierzchniowych na terenach nieuzbrojonych w sieć kanalizacyjną. Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany do środowiska z tych źródeł zależy od szeregu czynników, m.in.: stopnia skanalizowania danego obszaru, poziomu kultury rolnej, stopnia zurbanizowania i intensywności ruchu komunikacyjnego danego obszaru.

Istotny wpływ na jakość wód gruntowych i powierzchniowych ma rolnictwo. Źródłem zanieczyszczeń z rolnictwa są zarówno źródła obszarowe tj. spływy powierzchniowe, jak i źródła punktowe: niewłaściwie przechowywane nawozy mineralne i organiczne (obornik, gnojówka, gnojowica), pestycydy, odcieki kiszonkowe. Rolnictwo ma także wpływ na erozję glebową i w konsekwencji na ładunki namulów dopływających do rzek i zbiorników wodnych. Podnoszenie produkcji rolnej powoduje drenaż, odwodnienie i przekształcenia obszarów podmokłych, podobnie jak całych dolin rzecznych.

Niekwestionowana konieczność ochrony zasobów i jakości wód podziemnych wynika z roli, jaką woda odgrywa w gospodarce (zaspokajanie potrzeb bytowo-gospodarczych ludności, rolnictwo, przemysł). Długofalowe działania na rzecz ochrony wód powinny dotyczyć przede wszystkim ograniczenia ilości ścieków wykorzystywanych rolniczo oraz przestrzegania obowiązków wynikających z pozwoleń wodno-prawnych.

Południowa część gminy Białosławie położona jest większości w granicach JCWP „Noteć od Kcynki do Gwdy”, stanowiącej silnie zmienioną część wód. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., stan JCWP określono jako zły. Przyczyną zagrożenia nieosiągnięcia celów środowiskowych (dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego) jest brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występują presje: przemysłowa, komunalna i hydromorfologiczna. W programie działań zaplanowano działanie obejmujące przegląd pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy Prawo wodne, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tej presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dla dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia tego działania, następnie konkretnych działań naprawczych, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027. Wdrożenie skutecznych i efektywnych działań naprawczych wymaga szczegółowego rozpoznania wpływu zidentyfikowanej presji i możliwości jej redukcji. W bieżącym cyklu planistycznym dokonano rozpoznania potrzeb w zakresie przywrócenia ciągłości morfologicznej w kontekście dobrego stanu ekologicznego JCWP. W programie działań zaplanowano działanie „wariantowa analiza sposobu udrożnienia budowli piętrzących na cieku Noteć wraz ze wskazaniem wariantu do realizacji oraz opracowaniem dokumentacji projektowej” obejmujące szczegółową analizę lokalnych uwarunkowań, mającą na celu dobór optymalnych rozwiązań technicznych. Wdrożenie konkretnych działań naprawczych będzie możliwe dopiero po przeprowadzeniu wyżej wymienionych analiz.

Środkowa część gminy położona jest natomiast w granicach JCWP „Białosławka do Dopływu spod Grabowna”, wschodnia część gminy w granicach JCWP „Białosławka od Dopływu spod Grabowna do ujścia”, natomiast północna część gminy w granicach JCWP „Radaczka”, stanowiących naturalne części wód. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., stan JCWP określono jako zły oraz stwierdzono zagrożenia dla nieosiągnięcia celów środowiskowych.

Według oceny stanu jednolitych części wód dla wód Noteci w 2016 roku w punkcie pomiarowo-kontrolnym Miłcz wykazano umiarkowany potencjał ekologiczny i stan chemiczny poniżej dobrego, dla wód Białosławki w punkcie pomiarowo-kontrolnym Białosławie i Pobórka Wielka wykazano umiarkowany stan ekologiczny oraz zły stan wód, a dla wód Radaczki w punkcie pomiarowo-kontrolnym Śmiłowo wykazano słaby stan ekologiczny i zły stan wód.

Wody podziemne ze względu na ich znaczenie, jako podstawowego źródła wody do picia, objęte są monitoringiem, którego celem są obserwacje zmian jakości tych wód, określenie trendów i dynamiki zmian. Badania prowadzone są w trzech sieciach monitoringu: krajowej, regionalnej i lokalnej.

Gmina Białosławie położona jest w granicach jednolitej części wód podziemnych JCWPd nr 35. Zgodnie z ustaleniami „Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonego Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., stan ilościowy i chemiczny JCWPd nr 35 określono jako dobry. Tym samym brak jest zagrożenia dla nieosiągnięcia celów środowiskowych (dobrego stanu chemicznego i dobrego stanu ilościowego). Jak wynika z badań wód podziemnych prowadzonych w sieci krajowej w ramach monitoringu diagnostycznego w 2016 r. w punkcie pomiarowym w miejscowości Prawomyśl (gmina Kaczory) w granicach JCWPd nr 35 wykazano IV klasę jakości.

Gleby

Zgodnie z ustawą o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3 lutego 1995 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 ze zmianami) na cele nierolnicze i nieleśne można przeznaczać przede wszystkim grunty oznaczone w ewidencji gruntów jako nieużytki, a w razie ich braku – inne grunty o najniższej przydatności produkcyjnej.

Ze względu na niewielki udział gleb najwyższych klas bonitacyjnych powinny być one szczególnie chronione przed wyłączeniem z produkcji rolnej. Ochrona gruntów rolnych polega na ograniczaniu przeznaczania ich na cele nierolnicze i nieleśne, zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi, rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze, zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych oraz ograniczeniu zmian naturalnego ukształtowania powierzchni ziemi.

Wpływ na gleby i ziemię polega na ich degradacji poprzez deponowanie zanieczyszczeń z opadów atmosferycznych (siarczany, azotany, zakwaszenie), nadmierną chemizację rolnictwa oraz zanieczyszczeń komunikacyjnych szczególnie wzdłuż dróg. Chemiczne zanieczyszczenie gleb prowadzi do ich zakwaszenia, naruszenia równowagi jonowej, a zwłaszcza nagromadzenia związków chemicznych czynnych biologicznie. Źródłami skażenia gleb w gminie są przede wszystkim rolnictwo i komunikacja.

W „Monitoring chemizmu gleb ornych w Polsce w latach 2010-2012”, opracowanym przez Instytut Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach, podano wyniki badań zmian szerokiego zakresu cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu pod wpływem rolniczej i poza rolniczej działalności człowieka. Spośród 216 stałych punktów pomiarowo-kontrolnych żaden nie znalazł się na terenie gminy Białośliwie.

Powietrze atmosferyczne

Zanieczyszczenia powietrza są związane głównie z szlakami komunikacyjnymi, emisją zanieczyszczeń na skutek opalania kotłowni stałymi nośnikami energii jak węgiel i koks, a także nielegalnym spalaniem odpadów i epizodycznym wypalaniem pól oraz poboczy dróg.

Głównym źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego w gminie są obecnie kotłownie węglowe. Te niskie źródła emisji w zabudowie zwartej mają znaczący udział w tle zanieczyszczeń. Emisja z lokalnych źródeł jest niewspółmiernie duża do ilości wytwarzanej energii. Spowodowane jest to niską sprawnością cieplną kotłów, rodzajem paliwa oraz niedoskonałym spalaniem. Zanieczyszczenia emitowane przez kotłownie węglowe domów mieszkalnych, powodują znaczące zanieczyszczenie środowiska w okresie grzewczym w zakresie stężeń dwutlenku siarki, tlenków azotu, tlenku węgla, pyłów, węglowodorów, sadzy i benzopirenu. Spalanie oleju opałowego czy gazu ziemnego spowodowałoby dużo niższą emisję zanieczyszczeń z kotłowni. Po przejściu na ogrzewanie gazowe znacznie zmniejszy się emisja zanieczyszczeń i nastąpi znaczna poprawa stanu atmosfery. Wyeliminowana byłaby emisja dwutlenku siarki i rakotwórczego benzopirenu.

Źródłem emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego na terenie gminy jest ruch samochodowy. Pojazdy samochodowe emitują gazy spalinowe zawierające głównie dwutlenek węgla, tlenek węgla, tlenki azotu, węglowodory oraz pyły zawierające związki ołowiu, niklu, miedzi, kadmu. Ilość emitowanych zanieczyszczeń zależy przede wszystkim od natężenia ruchu samochodowego i stanu nawierzchni dróg. Wpływ tych zanieczyszczeń na środowisko zaznacza się w najbliższej odległości od drogi.

Na podstawie wyników pomiarów stężeń zanieczyszczeń w powietrzu Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu przeprowadza coroczną ocenę jakości powietrza atmosferycznego. Rezultatem końcowym rocznej oceny jakości powietrza jest każdorazowo określenie klas wynikowych dla poszczególnych zanieczyszczeń w danej strefie. Wyniki rocznej oceny jakości powietrza za rok 2017 dla gminy Białośliwie należącej do strefy wielkopolskiej według kryteriów odniesionych do ochrony zdrowia i ochrony roślin przedstawiają się następująco:

1. W kryterium ochrony zdrowia sklasyfikowano:
 - dla poziomu dopuszczalnego dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego kadmu, arsenu, niklu – w klasie A,
 - dla poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} i PM₁₀ – w klasie C,
 - dla poziomu docelowego benzo(a)pirenu – w klasie C,
 - dla poziomu docelowego dla ozonu – w klasie A,
 - dla poziomu celu długoterminowego ozonu – w klasie D2.
2. W kryterium ochrony roślin strefę wielkopolską sklasyfikowano:
 - dla SO₂ i NO_x zaliczono do klasy A,
 - dla O₃ zaliczono do klasy A.

Zaliczenie strefy do klasy C dla danego zanieczyszczenia oznacza konieczność wyznaczenia obszarów przekroczeń i zakwalifikowanie strefy do opracowania programów ochrony powietrza. Dla poprawy jakości powietrza w poszczególnych strefach, wdrażanie w życie zaleceń Programów ochrony powietrza dla stref będzie odbywać się sukcesywnie.

Stosownie do art. 91 ust. 9 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zmianami) oraz art. 30, art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2081 ze zmianami), Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwalił Programy ochrony powietrza i Aktualizacje Programów ochrony powietrza. Dla strefy wielkopolskiej na podstawie Uchwały Nr XXIX/565/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 17 grudnia 2012 r. uchwalono Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej ze względu na ozon. Ma on na celu zmniejszenie emisji prekursorów ozonu w samej strefie oraz na terenie miasta Poznania. Ponadto na podstawie Uchwały Nr XXXIII/853/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 24 lipca 2017 r. uchwalono Program ochrony powietrza dla strefy wielkopolskiej w zakresie pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P.

4. Uwarunkowania wynikające ze stanu dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

4.1. Rys historyczny

Na obszarze gminy Białosławie badania archeologiczne udokumentowały istnienie osadnictwa od neolitu poprzez epokę brązu i żelaza po wczesne średniowiecze.

Gmina Białosławie położona jest na terenach znajdujących się na północ od rzeki Noteci, na obszarze Krajny leżącej na północnej rubieży Wielkopolski.

Pierwotnie znajdowały się tu tereny puszczańskie, o czym świadczą nazwy miejscowości znajdujących się na terenie gminy, np. Dębówko, oraz w jej niedalekim sąsiedztwie jak: Brzostowo, Grabionna, Dąbki. Tereny nad rzeką Notecią były już zasiedlone w środkowej i młodszej epoce kamienia ok. 8300-1700 p.n.e. Na terenie Białosławia w trakcie prac wykopaliskowych odkryto groby neolityczne kultury ceramiki sznurowej, cmentarzysko grobów skrzynkowych i podkloszowych z okresu halsztackiego i lateńskiego oraz zabytki z okresu rzymskiego i wczesnego średniowiecza.

W okresie wczesnego średniowiecza ziemie te były terenem przygranicznym, leżącym między terytorium tworzącego się na południe Państwa Polskiego a ziemiami Pomorzan na północy i zostały przyłączone do Wielkopolski przez Bolesława Krzywoustego. Tereny te były słabo zaludnione i dopiero od końca XIII w. rozpoczyna się intensywniejsze osadnictwo ze strony Pałuk i Kujaw. W ciągu XIV wieku przenosi się często wsie z prawa polskiego na prawo niemieckie. Najstarszą wzmiankowaną miejscowością jest Białosławie, wymienione w testamencie z 1216 roku (zachowanym w XVIII-wiecznej kopii) Świętosława z rodu Pałuków, który zadysponował wieś na rzecz swojej żony, a następnie po jej śmierci dla swoich bratanków. Później Białosławie wymienione jest w 1284, 1297 i 1322 roku przy okazji sporów o wieś, pomiędzy klasztorem w Łeknie, który otrzymał ją jako dar lub w zastaw, a potomkami Sławnika II. Na przełomie XV i XVI wieku miejscowość jest w posiadaniu rodu Łukowskich herbu Topór,

z których na początku XVI wieku bracia Michał, Jan i Maciej wybrali ją na swoją siedzibę rodową i pisali się jako Białosławie z Białosławi. W 1761 r. wieś zostaje wniesiona jako posag Teresy Moszczeńskiej Kazimierzowi Raczyńskiemu, który planował wznieść tu swoją rezydencję i zamówił prawdopodobnie projekt u architekta drezdeńskiego J.F. Knóbła. Planów tych nie zrealizowano z powodu niepewnej sytuacji tych ziem.

Początki części wsi leżących na terenie gminy także sięgają średniowiecza: Nieżychowo wzmiankowane jest w 1378 roku, Pobórka Wielka w 1427 roku, Dębówko w 1432 roku, Krostkowo należące do braci Danoborskich wzmiankowane jest w 1493 roku. Późniejsze są osady młyńskie należące do Białosławi – Kocik i Wydor wzmiankowane w 1653 roku oraz Wymysław w 1744 roku. Pod względem administracji kościelnej tereny te należały do wczesnego średniowiecza do archidiecezji gnieźnieńskiej – parafia Krostkowo. Do 1772 roku obszar gminy Białosławie przynależał do Wielkopolski wchodząc w skład powiatu nakielskiego i województwa kaliskiego.

Po pierwszym rozbiore Polski obszar ten został włączony do Prus do Obwodu Nadnoteckiego i znalazł się początkowo w powiecie nakielskim a od 1818 roku w nowotworzonym powiecie wyrzyskim w tzw. Regencji Bydgoskiej. Na czele powiatu stanął landrat, pierwszym zadaniem urzędników pruskich było przeprowadzenie lustracji przejętych terenów. Według spisu przeprowadzonego w Białosławi w 1772 roku mieszkało 321 obywateli a stan inwentarza żywego wynosił 788 sztuk. Po rozbiore majątek folwarczny Raczyńskich w Białosławi, zgodnie z zaleceniami Fryderyka II, został w 1782 roku zakupiony, a w 1804 roku ostatecznie przejęty przez rząd pruski. Jako domena państwowa folwark został wydzierżawiony administratorom niemieckim, a w 2. poł. XIX w. należał do pruskiego ministerstwa wojny, które utworzyło na terenach do niego należących stadninę koni dla wojska. Od 1865 roku majątek nosił nazwę *Domaine Flottwell* i składał się z folwarku Białosławie, Mytnica, Cielechówek oraz młynów Kocik i Wydor. W latach 80. XIX w. został on częściowo rozparcelowany. Po I Wojnie Światowej przyjęty na Skarb Państwa Polskiego i w odróżnieniu od reszty wsi nosił nazwę Białosławice, w Cielechówku znajdowała się stadnina koni dla Wojska Polskiego. W latach 30-tych XX wieku rozparcelowano resztę majątku a część rezydencjonalną zakupił profesor Kazimierz Wójcik z Poznania.

W latach 1772-1919 Białosławie i otaczające go tereny znajdowały się pod panowaniem pruskim. Zorganizowana akcja kolonizacyjna rozpoczęła się tu po 1772 roku za czasów Fryderyka II i kontynuowana była przez Komisję Kolonizacyjną aż do początku XX wieku. W wyniku kolonizacji powstało szereg nowych wsi o regularnym układzie wyróżniających się charakterystycznym liniowym układem przestrzennym. W dolinie Noteci towarzyszyło jej uporządkowanie stosunków wodnych i uzdatnianie pod uprawę dawnych bagien. Po przerwie związanej z wojnami napoleońskimi akcja sprowadzania kolonistów niemieckich była kontynuowana. Do nowych wsi założonych w tym okresie należą Pobórka Mała wzmiankowana po raz pierwszy w 1773 roku i Dworzakowo w 1840 roku. Z biegiem czasu nasilił się też proces germanizacyjny i w 1874 roku przemianowano Białosławie na Weissenhohe podobnie jak i pozostałe miejscowości.

Ze względu na położenie przy drodze wiodącej z Wielkopolski na Pomorze oraz na szlaku wodnym rzeki Noteci Białosławie rozwijało się szybciej niż pozostałe miejscowości. Na początku XIX w. na tzw. górze pocztowej (ob. ul. Podgórna 1) funkcjonował zajazd dla dyliżansów pocztowych jadących z Piły do Poznania, a także do Łobżenicy i dalej do Nakła lub Jastrowia. Najważniejszym wydarzeniem dla Białosławi i okolicy było uruchomienie w 1851 roku linii kolejowej na trasie Krzyż – Piła – Bydgoszcz, będącej odcinkiem kolei wschodniej Berlin – Królewiec. Równocześnie powstały budynki stacyjne, w latach 1888-9 trasę uzupełniono o drugi tor. W 1893 roku wybudowano budynek poczty przy ul. Dworcowej,

Duże znaczenie dla Białosławi i okolicznych ziem miały prace nad uregulowaniem rzeki Noteci, wraz z osuszeniem łąk i rozbudową istniejącego portu przeładunkowego, które umożliwiały rozwój handlu z Gdańskiem przez Kanał Bydgoski, i Szczecinem przez Odrę. Wybudowano również nowy drewniany most na Noteci oraz nową drogę do Szamocina a na łąkach nadnoteckich zaczęto wydobywać torf. W Białosławi i pobliskich wsiach zamieszkiwało wielu osadników niemieckich. Wybudowano dla nich dwa zbory. W 1858 roku powstał zbor dla wyznawców kościoła luterańsko-ewangelickiego przy ul. Ogrodowej wraz z cmentarzem. W 1860 roku w miejscu obecnego Domu Kultury przy ul. Podgórnjej

wybudowano kościół ewangelicko-unijny wraz z pastorówką oraz cmentarzem przy ul. 4-go Stycznia, na przeciwko stacji benzynowej. Cmentarze ewangelickie znajdują się też w Dworzakowie, Dębówku, Niezychówku, Pobórcę Wielkiej i Małej. Po epidemii cholery w 1866 roku istniały cmentarze choleryczne w Białosławiu - na górze pocztowej, Pobórcę, Dębówku, W 1874 roku założona została Szkoła Ewangelicka z 1 klasą w domu przy ul. Ogrodowej, w 1903 roku wybudowano ceglana szkołę przy ul. 4-go Stycznia 56, a w czasie I wojny światowej budynek szkoły przy ul. 4-go Stycznia 8, budynki te zachowały się do czasów obecnych. W 2. poł. XIX w. rozwijała się na terenie gminy Białosławie produkcja i handel zbożem i sianem o czym świadczą zachowane 2 spichrze szachulcowe „Wacek”, przy dworcu PKP. Odbywały się tutaj cztery duże jarmarki. W 1890 roku powstała mleczarnia przy ul. Strzeleckiej. W tym okresie okoliczni właściciele ziemscy, kupcy, przedsiębiorcy, właściciele cukrowni (Niezychowo, Nakło) wystąpili z projektem budowy kolejki wąskotorowej (rozstaw torów – 600 mm) mający stać się wygodnym środkiem transportu dla płodów rolnych. Jej budowę rozpoczęto w 1893 roku, a w 1895 roku oddano do eksploatacji odcinek długości 29,22 km Białosławie – Kocik Młyn, Pobórka, Niezychowo, Jeziorki, Czajcze, Kijaszkowo, Kruszki, Szczerbin, Łobżenica, z odgałęzieniem Czajcze – Wysoka i poprowadzono też odcinek Białosławie – Kocik Młyn, Mościska, Wysoka i Białosławie port rzeczny. Po kilku latach funkcjonowania, kiedy kolejka zaczęła przynosić dochody, wprowadzono także przewozy pasażerskie. Ostatecznie w 1913 roku Wyrzyska Kolej Dojazdowa posiadała łączną długość około 150 km i była najdłuższą linią wąskotorową na ziemiach polskich pod zaborem pruskim. Po odzyskaniu niepodległości była własnością Powiatowego Związku Samorządowego i nosiła nazwę Wyrzyskie Koleje Powiatowe z dyrekcją w Białosławiu.

Po odzyskaniu przez Polskę niepodległości Białosławie i okolica znalazły się nieopodal północno-zachodniej granicy Polski, w powiecie wyrzyskim włączonym do województwa poznańskiego, a od 1938 roku do województwa pomorskiego. Po latach zaboru przejmowano z rąk Niemców administrację, pocztę, kolej, posiadłości urzędowe. Rozpoczęła działalność polska szkoła, która z biegiem lat prowadziła szeroką działalność kulturalno-oświatową, funkcjonowały towarzystwa społeczno-kulturalne.

W 1922 roku w wyniku starań mieszkańców Białosławia, przy poparciu Wikariusza Krostkowskiego, późniejszego błogosławionego ks. bpa Michała Kozala i proboszcza Klemensa Zielińskiego z Kosztowa (złączonego unią personalną z Krostkowem) utworzono tutaj samodzielną parafię. Jej pierwszym proboszczem został ks. Tadeusz Kopczyński inicjator budowy kościoła w latach 1927-29 według projektu architekta K. Ulatowskiego z Bydgoszczy. Wraz z powstaniem parafii rozpoczęło się funkcjonowanie cmentarza parafialnego przy ul. Gajowej.

W latach 30-tych nastąpiła parcelacja majątku dworskiego i wiele osób z Białosławia i osadników zakładało tu gospodarstwa. W tym okresie nastąpił także rozwój sadownictwa, związany był on z funkcjonowaniem dobrej szkółki drzewek owocowych w Białosławiu. We wsi istniało wiele sklepów, zakładów rzemieślniczych, choć podobnie jak inne miejscowości miała ona kłopoty ekonomiczne związane z kryzysem gospodarczym lat trzydziestych.

Po drugiej wojnie światowej Białosławie wraz z powiatem wyrzyskim weszło w skład województwa bydgoskiego a w latach 1975-98 po podziale powiatu wyrzyskiego włączone było do województwa pilskiego.

4.2. Charakterystyka układu przestrzennego i zabudowy historycznej

O najdawniejszej zabudowie gminy Białosławie brak jest szczegółowych informacji. Przez wiele wieków na terenie Polski drewno było najłatwiej dostępnym i tanim materiałem budowlanym używanym do budowy kościołów, dworów i domów mieszkalnych. Z drewna były zbudowane pierwszy i następujące po nim, aż do przełomu XVIII i XIX wieku, kościoły w Krostkowie, o czym mamy wiadomości w wizytacjach.

Od XVII w. pojawia się na terenach zachodnich i północno-zachodnich Polski konstrukcja ryglowa o drewnianym szkieletcie wypełnionym: gliną, beleczkami okręconymi słomą i obrzuconymi gliną lub cegłą (mur pruski). W tej konstrukcji zbudowane były: kościół w Krostkowie - poprzedzający obecny - murowany; zbór przy ul. Ogrodowej w Białosławiu oraz liczna zabudowa mieszkalna od pocz. XIX w. stopniowo wypierająca, na skutek zarządzeń władz pruskich, budynki całkowicie drewniane. Do

zachowanych ważniejszych obiektów należy część zabudowy przy ul. 4 Stycznia w Białosłiwie (ze zmienionymi często wykrojami otworów okiennych) prawdopodobnie powstała ona po pożarze wsi w 1843 roku oraz pojedyncze domy w innych miejscowościach np. Dworzakowie nr 45, Niezychowie nr 78/79.

W Białosłiwie i pobliskich wsiach dominuje zabudowa mieszkalna, usytuowana kalenicowo, jednokondygnacyjna, nakryta dachami dwuspadowymi o równym kącie nachylenia połaci często jeszcze występuje pokrycie dachówką ceramiczną, w 1 połowie około połowy XIX wieku przeważa konstrukcja ryglowa. Od 2. połowy XIX w. przeważają budynki murowane z czerwonej cegły lub otynkowane z oszczędnym detalem architektonicznym.

Z obiektów sakralnych warto wymienić obecny kościół p.w. św. Mikołaja w Krostkowie z 1865 roku, neogotycki, murowany z cegły, z prostokątną nawą i trójbocznie zamkniętym prezbiterium oraz kościół p.w. Najświętszego Serca P.J w Białosłiwie zbudowany w latach 1927-9 według projektu architekta K. Ulatowskiego. Kaplica w Pobórcie Wielkiej powstała z przebudowy budynku folwarcznego. Uzupełnieniem zabudowy wsi są cmentarze powstałe w XIX i XX wieku, przeważnie znajdujące się na ich obrzeżach.

Ważnymi elementami krajobrazu kulturowego wsi są zespoły dworskie (lub pałacowe) z folwarkami powstałe w przeciągu XIX wieku, czasem z towarzyszącym parkiem.

Należy do nich skromny dwór w Dębówku Nowym z poł. XIX wieku (obecnie szkoła) wraz z otaczającym, rozparcelowanym na początku XX w. folwarkiem złożonym z budynków gospodarczych wybudowanych około 1860 roku inspirowanych formami neogotyckimi. Do dużych i stosunkowo nieźle zachowanych zespołów pałacowo-parkowych z folwarkiem należy majątek w Niezychowie z pałacem z 1884 roku, pierwotnie o cechach neobarokowych i neoklasycystycznych, obecnie po „odnowieniu” pozbawionym większości dekoracji architektonicznej. Od płd. i zach. park krajobrazowy z dworkiem – rządówką z początku XIX w. Od płn. prostokątne podwórze folwarczne z oborami z 1880 i 1881 roku, gorzelnią z 1883 roku, stodołą 1882 roku, spichlerzem z 1904 roku i innymi budynkami gospodarczymi.

W Krostkowie zachowały się resztki rozparcelowanego przed pierwszą wojną światową folwarku ze skromnym dworem (obecnie domem mieszkalnym), wędzarnią i budynkami gospodarczymi – stodoły.

Zachowały się częściowo folwarki: w Mytnicy i w Białosłiwie z domem administratora majątku, domem kowala i kołodzieja ul. Podgórna 46, spichlerzem ul. Podgórna 45 oraz parkiem. Do silniej przekształconych należy folwark w Cielechówku, przez który obecnie biegnie szosa, w Pobórcie Wielkiej z gorzelnią obecnie domem mieszkalnym i jednym z budynków zaadaptowanym na kaplicę, folwark Józefów przynależący do majątku w Pobórcie Wielkiej podzielony jest między dwa gospodarstwa.

Z zabudowy przemysłowej zachowała się część zabudowy kolonii mieszkalnej dla pracowników dawnej cukrowni w Niezychowie z końca XIX wieku. W Białosłiwie zachowały się spichrze powstałe w związku z rozwijającym się tutaj w XIX wieku handlem zbożem: z muru pruskiego przy ul. Podgórznej 69 – „Wacek”, przy dworcu PKP za przejazdem oba z 2 poł. XIX wieku, w pobliżu przy ul. Kordeckiego znajduje się młyn parowy z 1927 roku.

Najważniejszym dziedzictwem kultury technicznej jest wąskotorowa kolej dojazdowa o torze szerokości 600 mm z istniejącym budynkiem dworca, parowozownią, kuźnią, halą napraw wagonów, budynkiem warsztatowo-garażowym i świetlicą – powstałymi pomiędzy 1895 a 1935 rokiem oraz torami na odcinku Białosłiwie – Kocik Młyn – Pobórka – Niezychowo.

Białosłiwie

Jest dużą wsią o charakterze miasteczka, położoną na północnym brzegu pradoliny Noteci. Układ urbanistyczny jest nieregularny, z główną osią stanowiącą trakt komunikacyjny poprowadzony na linii północ-południe, z niewielkimi odchyleniami od osi. Ulice odchodzące na wschód i zachód oraz 2 równoległe do głównej osi (ul. Polna i Ogrodowa) utworzyły nieregularne bloki urbanistyczne.

Występuje zabudowa zwarta jedno i dwukondygnacyjna o cechach małomiasteczkowych, kalenicowa, nakryta dwuspadowymi dachami, w części północnej znaczna liczba domów ryglowych oraz zabudowa murowana ceglana i otynkowana ze skromnym detalem architektonicznym. W centrum wsi, na wschód od głównej ulicy, zachowały się pozostałości założenia folwarcznego, z zabudową z 2. poł. XIX wieku i około 1900 roku – dom administratora folwarku, z parkiem oraz kościół parafialny – a w części południowej dworzec PKP i zespół dawnej Wyrzyskiej Kolejki Powiatowej.

Dębówko

Wieś wzmiankowana była w 1432 roku, w XVI i XVI wieku stała się własnością szlachecką, a w 2 połowie XVIII w. całość stanowił folwark, który w 1853 roku przeszedł w ręce Niemców: Klawitera a następnie Karla Tesmera. W 1901 roku majątek nabyła Komisja Kolonizacyjna, która przystąpiła do jego parcelacji, a nowe gospodarstwa mogli nabywać Niemcy. W 1904 roku oddano dwór dla potrzeb szkoły ewangelickiej i wybudowano szkołę dla dzieci katolików w Dębówku Starym. Po odzyskaniu niepodległości niemieccy osadnicy w większości opuścili wieś.

Układ wsi ma formę ulicówki z rozparcelowanym folwarkiem w części północnej, gospodarstwa rozlokowane także na wybudowaniach i obrzeżach wsi. Dominuje zabudowa murowana jednokondygnacyjna, kalenicowa z ceramicznymi dachami, oraz zabudowa z czerwonej cegły, szczególnie na terenie folwarku.

Dworzakowo

Miejscowość wzmiankowana po raz pierwszy w 1840 roku. Powstała w wyniku akcji kolonizacyjnej zapoczątkowanej przez Fryderyka II. Pod względem układu przestrzennego wieś jest rzędówką bagienną z pierwotną zabudową po północnej stronie drogi. W okresie późniejszym, miejscowo po południowej stronie drogi, powstały pojedyncze budynki i szkoła w 1902 roku.

Dominuje zabudowa murowana, rzadziej ryglowa, jednokondygnacyjna, kalenicowa z wysokimi dachami, budynki ceglane czasem otynkowane.

Krostkowo

Wieś wzmiankowana po raz pierwszy w 1493 roku jako własność braci Danaborskich. Powszechne jest przekonanie, że pierwszy kościół i osada istniały tutaj w XIII wieku. W XVII i XVIII wieku wieś należała do Smoguleckich, Tuczyńskich, w 1773 roku do Trąpczyńskich, w XIX w. do Łakińskich i Sikorskich. W 1865 roku wybudowano obecny neogotycki kościół parafialny, w 1876 roku właścicielem był Niemiec Fhurman, w 1907 roku Gustaw Meinberg sprzedał ją Komisji Kolonizacyjnej, która przystąpiła do parcelacji majątku i zasiedlania gospodarstw niemieckimi kolonistami. Po odzyskaniu niepodległości, pozostawione gospodarstwa zasiedlają Polacy z Kaszub. W latach 1920-23 pracę duszpasterską w Parafii Krostkowskiej prowadził późniejszy błogosławiony ks. Michał Kozal.

Układ wsi zbliżony do owalnicy z resztkami folwarku i dworem w części zachodniej, kościół z dzwonnica i plebania w części południowej, od południowego wschodu droga prawdopodobnie z końca XIX wieku biegnąca do stacji PKP. Główne ulice wsi obsadzone alejami lipową i kasztanów. Występuje głównie zabudowa jednokondygnacyjna, murowana z wysokimi dachami i kalenicami równoległymi do drogi. Za torami kolejowymi i dworcem PKP zlokalizowany jest zespół zabudowy mieszkalnej, tzw. Krostkowo Dolne, z okresu międzywojennego, z rzędem domów po południowej stronie drogi w centrum dwa domy cofnięte sugerujące niewielki placyk.

Nieżychowo

Wieś wzmiankowana w 1378 roku, na początku XVI wieku należała do rodziny Danaborskich, a ostatnia z tego rodu wniosła Nieżychowo w posagu Janowi Kościeleckiemu wojewodzie sieradzkiemu. Od 2. połowy XIX wieku należy do rodziny Komierowskich, którzy rozbudowują istniejący folwark z rządówką z pocz. XIX wieku. W 1884 roku powstaje obecny pałac otoczony parkiem krajobrazowym dochodzącym do Jeziora Nieżychowo. W 1913 roku majątek wraz z folwarkiem Nieżychowo, Tomaszewo, Wymysłowo liczył 1104 ha, w tym 850 ha ziemi ornej. Do Komierowskich należała również

cukrownia wybudowana w 4 ćw. XIX wieku obecnie użytkowana przez Pomorskie Zakłady Budowy Maszyn „Makrum” w Bydgoszczy. Przy niej duża kolonia mieszkaniowa z około 1900 roku dla pracowników.

Układ wsi z prostokątnym placem rozciągniętym w kierunku wschód – zachód z zabudową po obu stronach, od wschodu zabudowa czworaków od zachodu folwark i pałac z parkiem sięgającym aż do Jeziora Nieżychowo. Zabudowa wsi murowana, jednokondygnacyjna, kalenicowa z ceramicznymi dachami, domy z czerwonej cegły i tynkowane. Przez wieś przebiega linia kolejki wąskotorowej. Na północ od wsi przy drodze Piła – Bydgoszcz zlokalizowana jest kolonia mieszkalna stanowiąca część dawnego zespołu cukrowni.

Pobórka Mała

Miejscowość wzmiankowana w 1773 roku. W latach 80. XIX wieku liczy 12 domów i 98 mieszkańców: 51 katolików i 47 protestantów.

Wieś ulicówka o zwartej zabudowie, jednokondygnacyjnej, kalenicowej.

Pobórka Wielka

Wieś wzmiankowana w 1427 roku. W latach 80-. XIX wieku stanowiła własność Tadeusza Kierskiego. W jej skład wchodzi folwark, w południowej części wsi (obecnie przekształcony) oraz folwark Józefów na północ od drogi Piła – Bydgoszcz (obecnie dom nr 57). Zabudowa luźno zgrupowana wzdłuż drogi Piła – Bydgoszcz oraz dochodzącej do niej lokalnej drogi wiejskiej. W części południowej zlokalizowany jest dawny folwark z gorzelnią i jednym z budynków przerobionym na kaplicę.

Dominuje zabudowa luźna z wysokimi, ceramicznymi dachami pochodząca z początku XX wieku po parcelacji majątku przez Komisję Kolonizacyjną.

4.3. Obiekty objęte ochroną

Na obszarze gminy Białośliwie znajduje się kilka obszarów i obiektów wpisanych do rejestru zabytków (podkreślone) i ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Białośliwie

1. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR.P.W. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA:
 - a) kościół, mur., 1927-28, wg. proj. Ulatowskiego, hełm 1.70-te XX,
 - b) plebania, ul. Kościuszki 14, mur., 1920-30,
2. PASTORÓWKA, ob. dom ul. Podgórna 48, mur., 1860,
3. SZKOŁA ob. Gimnazjum im. Biskupa Michała Kozala, ul. 4 Stycznia 8, mur., 1.20-te XX,
4. SZKOŁA ob. dom , ul. 4 Stycznia 56, mur., 1903,
5. ZESPÓŁ DWORCA PKP, ul. Dworcowa:
 - a) dworzec PKP, mur., ok. 1851,
 - b) magazyn spedycji kolejowej, mur., 2 poł. XIX,
 - c) poczta, mur., 3 ćw. XIX,
 - d) nastawnia wsch., mur pocz. XX,
 - e) nastawnia zach., mur pocz. XX,
6. ZESPÓŁ WYRZYSKIEJ KOLEI DOJAZDOWEJ:
 - a) dworzec kolei wąskotorowej, ob. Dom, ul. Podgórna 3, mur., ok. 1900,
 - b) parowozownia, mur., 1895 -1923,
 - c) budynek warsztatowo - garażowy, ul. Strzelecka, 1930,
 - d) hala napraw wagonów, ul. Strzelecka, mur., 1921 -23,
 - e) kuźnia, ul. Strzelecka, mur., 1932,
 - f) stolarnia, mur., 1935,
 - g) budynek zaplecza technicznego, mur., XIX/XX,
7. ROGATKA, ob. Dom na pn. krańcu ul. 4 Stycznia 38, mur., k. XIX,
8. ZAJAZD POCZTOWY ob. dom ul. Podgórna 1, mur., ok. poł. XIX, przebud.,

9. ZESPÓŁ DWORSKO - PARKOWO - FOLWARCZNY:
 - a) dom administratora folwarku ob. Przedszkole, ul. Podgórna 45, mur., ok. 1900,
 - b) dom kowala i kołodzieja, ob. dom, ul. Podgórna 46, mur., 2 poł. XIX,
 - c) park, ok. poł. XVIII, XIX.
10. CMENTARZ EWANGELICKO - AUGSBURSKI, ul. 4 Stycznia, nieczynny, 2 poł XIX,
11. CMENTARZ KATOLICKI, czynny, ul. Gajowa, pocz. XX.
12. MIEJSCE PO CMENTARZU EWANGELICKO - AUGSBURSKIM, w pd. części wsi, za wzgórzem pocztowym, ul. Podgórna, poł. XIX,
13. MIEJSCE PO CMENTARZU EWANGELICKO - AUGSBURSKIM, w pn. części wsi, ul. Polna, poł. XIX,

ul. Dworcowa

14. DOM Nr 4, mur., pocz. XX,
15. DOM Nr 5, mur., pocz. XX,
16. DOM Nr 6, mur., 1920 -30,
17. DOM Nr 9, mur., pocz. XX,
18. DOM Nr 10, mur., pocz. XX,

ul. Kolejowa

19. DOM DRÓŻNIKA NR 7 wraz z budynkiem gospodarczym, mur., k. XIX, ul. Kordeckiego
20. DOM Nr 7, mur., pocz. XX, ul. Lecha
21. DOM NR 1., mur., k. XIX, ul. Lipowa
22. DOM Nr 2, mur., pocz. XX,
23. DOM Nr 3, mur., 1900-10,
24. DOM Nr 4, mur., 1910-20,
25. DOM Nr 5, mur./szach., ok. 1900,
26. DOM Nr 6, mur., pocz. XX,

ul. Ogrodowa

27. DOM Nr 9., mur., ok. 1860,
28. DOM Nr 46., mur., 2 poł. XIX,

ul. Podgórna

29. DOM Nr 4, mur., XIX/XX,
30. DOM Nr 7, mur., ok. 1900,
31. DOM NR 10, mur., k. XIX,
32. DOM Nr 15, mur., 1 ćw. XX,
33. DOM Nr 16, mur., pocz. XX,
34. DOM NR 18, mur., pocz. XX,
35. DOM NR 19, mur., pocz. XX,
36. DOM Nr 21, mur., 4 ćw. XIX,
37. DOM Nr 28, ob. Restauracja Majs, mur., XIX/XX,
38. DOM Nr 29, mur., XIX/XX,
39. DOM Nr 30, mur., k. XIX,
40. DOM NR 40, mur., k. XIX,
41. DOM Nr 42, mur, k. XIX,
42. DOM Nr 50, mur., pocz. XX,
43. DOM Nr 51, mur., ok. 1890,
44. DOM Nr 53., mur., poł. XIX,
45. DOM Nr 56, mur., pocz. XX,
46. DOM Nr 57, mur., 2 poł. XIX,

47. DOM Nr 60, mur., pocz. XX,
48. DOM Nr 62, mur., 2 poł. XIX,
49. DOM Nr 63, mur., pocz. XX,
50. DOM Nr 65, mur., pocz. XX,
51. DOM Nr 70, ob. Pensjonat i restauracja Rosa, mur., 2 poł. XIX.
52. DOM Nr 73, mur., pocz. XX,
53. BUDYNEK GOSPODARCZY Nr 35, mur., pocz. XX,

ul. Rusa

54. DOM Nr 1, mur., 2 poł. XIX,
55. DOM Nr 15., mur., k. XIX,

ul. Strzelecka

56. DOM Nr 7, mur., k. XIX,
57. DOM Nr 28, mur., k. XIX, ul. 4. Stycznia
58. DOM Nr 1, mur., 4 ćw. XIX,
59. DOM Nr 2., mur., 2 poł. XIX,
60. DOM Nr 3, mur., 4 ćw. XIX,
61. DOM Nr 6, mur., pocz. XX,
62. DOM Nr 9, mur., 4 ćw. XIX.
64. ZESPÓŁ DOMU Nr 20:
 - a) dom, mur., 4 ćw. XIX,
 - b) chlew, mur., 4 ćw. XIX,
 - c) budynek gospodarczy, mur., 4 ćw. XIX,
65. ZESPÓŁ DOMU Nr 25-26:
 - a) dom, mur., pocz. XX,
 - b) budynek gospodarczy nr 25, mur., 4 ćw. XIX,
66. ZESPÓŁ DOMU Nr 57:
 - a) dom, mur., XIX/XX,
 - b) budynek gospodarczy, mur., XIX/XX,
67. DOM Nr 58 - 59, mur., XIX/XX,
68. DOM Nr 68, mur., XIX/XX,
69. ZAGRODA Nr 71:
 - a) dom, mur., k. XIX,
 - b) obora, mur., 1891,
70. DOM Nr 73, mur., k. XIX,
71. DOM Nr 74, mur./szach., poł. XIX,

ul. Witosa (Cielechówko)

72. DOM Nr 4, mur., k. XIX,
73. STODOŁA Nr 2, mur., k. XIX,
74. STODOŁA Nr 13, mur., k. XIX, ul. Zielona
75. DOM Nr 2, mur., 1920-30,

76. ZESPÓŁ DOMU DOZORCY MOSTU na rzece Noteci /przy drodze do Szamocina/
 - a) dom, mur./szach., 2 poł. XIX,
 - b) budynek gospodarczy, mur., k.
77. MŁYN, ul. Kordeckiego 18, mur., 1927,
78. SPICHLERZ, ul. Kolejowa przy dworcu PKP, mur./szach., 2 poł. XIX, pocz. XX,
79. SPICHLERZ „Wacek”, ul. Podgórna 69, mur./szach., XIX/XX,
80. TRANSFORMATOR, ul. Gajowa, pocz. XX,

Dębówko Nowe

81. ZESPÓŁ DWORSKO - PARKOWO - FOLWARCZNY
 - a) dwór nr 40, ob. Szkoła Podstawowa, mur., ok. 1850., przebud.,
 - b) owczarnia ob. dom nr 1, mur., ok. 1860,
 - c) dom 2, mur., ok. 1860,
 - d) dom nr 3, mur., k. XIX,
 - e) stodoła nr 3, mur., ok. 1860,
 - f) stodoła nr 4, mur., ok. 1860,
 - g) obora nr 8, mur., ok. 1860, przebud.,
 - h) stajnia z wozownią i spichlerzem nr 9-10, mur., ok. 1866,
 - i) dom pracowników folwarcznych ob. Nr 14, mur., 2 poł., XIX,
 - j) om pracowników folwarcznych ob. Nr 15, mur., 2 poł. XIX,
 - k) rządówka nr 17, mur., 2 poł. XIX,
 - l) budynek gospodarczy przy dworze nr 40, mur., 2 poł. XIX,
 - m) park dworski, 2 poł. XIX,
82. BUDYNEK GOSPODARCZY Nr. 38, mur, drewno, 1.20 - XX,
82. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, 4 ćw. XIX,

Dębówko Stare

83. SZKOŁA Nr 11, mur, pocz. XX,
84. ZAGRODA Nr 1:
 - a) dom, mur, 1901,
 - b) obora, mur, 1916,
85. DOM Nr 6, mur, 1908 -10,

Dworzakowo

85. SZKOŁA ob. świetlica wiejska, dom nr 35, mur, 1903,
86. KAPLICZKA, mur, XIX/XX,
87. DOM DRÓŻNIKA Nr 1, mur, k. XIX,
88. DOM Nr 2, mur, k. XIX,
89. DOM Nr 4, mur, k. XIX,
90. DOM Nr 23, mur, k. XIX,
91. DOM DRÓŻNIKA Nr 24, mur, k. XIX,
92. DOM Nr 28, mur, 1899,
93. DOM Nr 45, mur./ szach, poł. XIX,
94. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, k. XIX,

Jańczyn

95. DOM Nr 3 mur, 1899,

Krostkowo

96. ZESPÓŁ KOŚCIOŁA PAR. P. W. ŚW. MIKOŁAJA BPA.
 - a) kościół, mur., 1865, budowniczy Ernst Opitz z Wyrzyska.
 - b) plebania, mur., 1892.
 - c) dzwonnica, drewno, 1925,
 - d) cmentarz przykościelny, nieczynny, ok. 1860,
 - e) kostnica ob. kaplica grobowa ob. ks. K. Glatzela, mur., pocz. XX,
97. KAPLICZKA z figura Matki Boskiej, mur., pocz. XX.
98. ZESPÓŁ DWORCA PKP:
 - a) dworzec, mur., XIX/XX,
 - b) dom nr 49, mur., pocz. XX,

99. DWÓR ob. dom 43, mur., 2 poł. XIX,
100. DOM Nr 4, mur., pocz. XX,
101. DOM Nr 13, mur., 1911,
102. DOM Nr 20, mur./ szach., 1910-18,
103. DOM Nr 35, mur., 1912,
104. DOM Nr 39, mur., pocz. XX,
105. DOM Nr 46, mur., 1. 30-te XX,
106. DOM Nr 48, mur., 1. 30-te XX,
107. KUŹNIA, DOM NR 14, mur./ drewno, pocz. XX, przebud.,
108. WĘDZARNIA NR 44, mur., 2 poł. XIX,
109. CMENTARZ KATOLICKI, czynny, 1 poł. XIX.

Nieżychowo

109. ZESPÓŁ PAŁACOWO - PARKOWY - FOLWARCZNY
 - a) pałac, ob. Zespół Szkół Techniczno-Rolniczych, mur., 1884,
 - b) dwór, dom rządcy, mur., 4 ćw. XIX,
 - c) stajnia I, mur., 2 po. XIX,
 - d) obora I, mur., 1880,
 - e) obora II, mur., 1881, 1916,
 - f) budynek gospodarczy, mur., 1885,
 - g) spichlerz, mur., 1904,
 - h) gorzelnia., mur., 1883,
 - i) magazyn zbożowy., mur., 2 poł. XIX,
 - j) transformator, mur., pocz. XX,
 - k) park dworski, 2 poł. XIX.
110. ZAGRODA NR 12:
 - a) dom, mur, ok. 1800 - 1900,
 - b) chlew, mur, 1800- 1900,
 - c) obora, mur, 1880-1900,
111. DOM NR 13, mur, pocz. XX,
112. DOM Nr 14, mur, pocz. XX,
113. DOM NR 78-79, mur./szach, poł. XIX,
114. DOM Nr 80, mur, poł. XIX,
115. KOLONIA MIESZKANIOWA DAWNEJ CUKROWNI:
 - a) dom nr 65, mur, XIX/XX,
 - b) dom nr 66, mur, 1905-1910,
 - c) dom nr 67, mur, 1905-1910,
 - d) dom nr 68, mur, 1905-1910,
 - e) dom nr 69, mur, 1905-1910,
 - f) transformator między domem 66 i 67, mur, pocz. XX,
 - g) waga, ob. nieużytkowana. mur, XIX/XX,

Niezychówko

116. SZKOŁA, ob. dom nr 4, mur, 1900-1910,
117. DOM Nr 6, mur, 1900-10,
118. DOM NR 7, mur./ glina, 2 poł. XIX,
119. CMENTARZ EWANGELICKI, nieczynny 2 poł. XIX,

Pobórka Mała

120. DOM NR 3, mur, ok. 1900,
121. DOM NR 11, mur, ok. 1900,

122. CMENTARZ EWANCELICKO - AUGSBURSKI, nieczynny, k. XIX,

Pobórka Wielka

123. SZKOŁA ob. dom nr 26, mur, 1912,
124. KAPLICZKA z figurą Chrystusa, mur, 1 poł. XX,
125. REMIZA STRAŻY POŻARNEJ, mur, drewno, 1920 -30,
126. DOM Nr 27, mur., 1908-1912,
127. DOM NR 30, mur., 1912 - 13,
128. DOM Nr 42., mur., 1912,
129. DOM MIESZKALNO - GOSPODARCZY NR 47, mur., k. XIX
130. OM NR 53, mur., 1908 -12,
131. DOM NR 54, mur., 1908 -12,
132. DOM NR 55, mur., 1912,
133. GORZELNIA ob. dom nr 76, mur., 4 ćw. XX,
134. TRANSFORMATOR, naprzeciwko domu nr 56, mur., 1 ćw. XIX,
135. CMENTARZ EWANGELICKO-AUGSBURSKI, nieczynny, 4 ćw. XIX,

Tomaszewo

109. KAPLICZKA z figurą Matki Boskiej Niepokalanie Poczętej, mur., 1912.

4.3. Stanowiska archeologiczne

Na terenie gminy Białosławie nie występują stanowiska archeologiczne wpisane do rejestru zabytków.

Obszar gminy Białosławie został rozpoznany archeologicznie. W wyniku przeprowadzonych badań powierzchniowych zarejestrowano kilkaset stanowisk archeologicznych ujętych w gminnej ewidencji zabytków.

Zasięgi zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych podlegających ochronie konserwatorskiej obejmujące zewidencjonowane stanowiska archeologiczne i zespoły stanowisk archeologicznych zostały oznaczone na planszy studium „Uwarunkowania”.

Stanowiska archeologiczne w zespołach:

Zespół stanowisk archeologicznych nr 1

1. BIAŁOŚLIWIE, stan. 75, ob. AZP 37-29/173
2. BIAŁOŚLIWIE, stan. 48, ob. AZP 37-29/130
3. BIAŁOŚLIWIE, stan. 46, ob. AZP 37-29/128

Zespół stanowisk archeologicznych nr 2

1. BIAŁOŚLIWIE, stan. 24, ob. AZP 38-29/1
2. BIAŁOŚLIWIE, stan. 21, ob. AZP 38-29/2
3. BIAŁOŚLIWIE, stan. 22, ob. AZP 38-29/3

Zespół stanowisk archeologicznych nr 3

1. DWORZAKOWO, stan. 2, ob. AZP 38-29/4
2. DWORZAKOWO, stan. 3, ob. AZP 38-29/5
3. DWORZAKOWO, stan. 4, ob. AZP 38-29/6
4. DWORZAKOWO, stan. 5, ob. AZP 38-29/7
5. DWORZAKOWO, stan. 1, ob. AZP 38-29/25
6. DWORZAKOWO, stan. 7, ob. AZP 38-29/42
7. DWORZAKOWO, stan. 8, ob. AZP 38-29/43

Zespół stanowisk archeologicznych nr 4

1. BIAŁOŚLIWIE, stan. 23, ob. AZP 38-29/22
2. BIAŁOŚLIWIE, stan. 25, ob. AZP 38-29/23
3. BIAŁOŚLIWIE, stan. 51, ob. AZP 38-29/44

Zespół stanowisk archeologicznych nr 5

1. BIAŁOŚLIWIE, stan.33, ob. AZP 37-30/42
2. BIAŁOŚLIWIE, stan. 34, ob. AZP 37-30/43
3. BIAŁOŚLIWIE, stan. 35, ob. AZP 37-30/44
4. BIAŁOŚLIWIE, stan. 39, ob. AZP 37-30/147
5. BIAŁOŚLIWIE, stan. 40, ob. AZP 37-30/148
6. BIAŁOŚLIWIE, stan. 41, ob. AZP 37-30/149
7. BIAŁOŚLIWIE, stan. 42, ob. AZP 37-30/176
8. BIAŁOŚLIWIE, stan. 26, ob. AZP 38-29/24
9. BIAŁOŚLIWIE, stan.28, ob. AZP 38-30/2
10. BIAŁOŚLIWIE, stan.29, ob. AZP 38-30/3
11. BIAŁOŚLIWIE, stan.30, ob. AZP 38-30/4
12. BIAŁOŚLIWIE, stan.18, ob. AZP 37-29/57
13. BIAŁOŚLIWIE, stan.17, ob. AZP 37-29/58
14. BIAŁOŚLIWIE, stan.44, ob. AZP 37-29/145

Zespół stanowisk archeologicznych nr 6

1. DĘBÓWKO NOWE, stan.5, ob. AZP 37-30/48
2. DĘBÓWKO NOWE, stan.6, ob. AZP 37-30/49
3. DĘBÓWKO NOWE, stan.7, ob. AZP 37-30/50

Zespół stanowisk archeologicznych nr 7

1. DĘBÓWKO NOWE, stan.3, ob. AZP 37-30/39
2. DĘBÓWKO NOWE, stan.4, ob. AZP 37-30/41

Zespół stanowisk archeologicznych nr 8

1. DĘBÓWKO NOWE, stan.12, ob. AZP 37-30/55
2. DĘBÓWKO NOWE, stan.13, ob. AZP 37-30/56
3. DĘBÓWKO NOWE, stan.14, ob. AZP 37-30/57
4. DĘBÓWKO NOWE, stan.20, ob. AZP 37-30/146
5. DĘBÓWKO NOWE, stan.22,ob. AZP 37-30/154

Zespół stanowisk archeologicznych nr 9

1. DĘBÓWKO NOWE, stan.8, ob. AZP 37-30/51
2. DĘBÓWKO NOWE, stan. 21, ob. AZP 37-30/152

Zespół stanowisk archeologicznych nr 10

1. KROSTKOWO, stan. 18, ob. AZP 37-30/139
2. KROSTKOWO, stan. 19, ob. AZP 37-30/140
3. KROSTKOWO, stan. 20, ob. AZP 37-30/141

Zespół stanowisk archeologicznych nr 11

1. KROSTKOWO, stan. 3, ob. AZP 37-30/92
2. KROSTKOWO, stan. 4, ob. AZP 37-30/93
3. KROSTKOWO, stan. 8, ob. AZP 37-30/106

4. KROSTKOWO, stan. 9, ob. AZP 37-30/118
5. KROSTKOWO, stan. 11, ob. AZP 37-30/122
6. KROSTKOWO, stan. 12, ob. AZP 37-30/123
7. KROSTKOWO, stan. 13, ob. AZP 37-30/124
8. KROSTKOWO, stan. 17, ob. AZP 37-30/138
9. KROSTKOWO, stan. 21, ob. AZP 37-30/143
10. KROSTKOWO, stan. 22, ob. AZP 37-30/153
11. KROSTKOWO, stan. 26, ob. AZP 37-30/173

Zespół stanowisk archeologicznych nr 12

1. KROSTKOWO, stan. 10, ob. AZP 37-30/121
2. KROSTKOWO, stan. 15, ob. AZP 37-30/126
3. KROSTKOWO, stan. 16, ob. AZP 37-30/127
4. KROSTKOWO, stan. 24, ob. AZP 37-30/171

Zespół stanowisk archeologicznych nr 13

1. DĘBÓWKO STARE, stan. 2, ob. AZP 37-30/32
2. DĘBÓWKO NOWE, stan. 1, ob. AZP 37-30/33
3. DĘBÓWKO STARE, stan. 3, ob. AZP 37-30/34
4. DĘBÓWKO NOWE, stan. 9, ob. AZP 37-30/52
5. DĘBÓWKO NOWE, stan. 10, ob. AZP 37-30/53
6. DĘBÓWKO NOWE, stan. 15, ob. AZP 37-30/58
7. DĘBÓWKO NOWE, stan. 16, ob. AZP 37-30/59
8. DĘBÓWKO STARE, stan. 17, ob. AZP 37-30/60

Zespół stanowisk archeologicznych nr 14

1. DĘBÓWKO STARE, stan. 4, ob. AZP 37-30/35
2. DĘBÓWKO STARE, stan. 5, ob. AZP 37-30/36
3. DĘBÓWKO STARE, stan. 6, ob. AZP 37-30/37
4. DĘBÓWKO NOWE, stan. 2, ob. AZP 37-30/38
5. BIAŁOŚLIWIE, stan. 36, ob. AZP 37-30/45
6. BIAŁOŚLIWIE, stan. 37, ob. AZP 37-30/46
7. BIAŁOŚLIWIE, stan. 38, ob. AZP 37-30/47

Zespół stanowisk archeologicznych nr 15

1. KROSTKOWO, stan. 5, ob. AZP 37-30/103
2. KROSTKOWO, stan. 6, ob. AZP 37-30/104

Zespół stanowisk archeologicznych nr 16

1. NIEŻYCHOWO, stan. 44, ob. AZP 37-30/66
2. NIEŻYCHOWO, stan. 45, ob. AZP 37-30/67
3. NIEŻYCHOWO, stan. 46, ob. AZP 37-30/68
4. NIEŻYCHOWO, stan. 47, ob. AZP 37-30/69
5. NIEŻYCHOWO, stan. 48, ob. AZP 37-30/70
6. NIEŻYCHOWO, stan. 50, ob. AZP 37-30/78
7. NIEŻYCHOWO, stan. 51, ob. AZP 37-30/79
8. NIEŻYCHOWO, stan. 52, ob. AZP 37-30/80
9. NIEŻYCHOWO, stan. 55, ob. AZP 37-30/88
10. NIEŻYCHOWO, stan. 56, ob. AZP 37-30/89
11. NIEŻYCHOWO, stan. 58, ob. AZP 37-30/97
12. NIEŻYCHOWO, stan. 59, ob. AZP 37-30/110

13. NIEŻYCHOWO, stan.60, ob. AZP 37-30/111
14. NIEŻYCHOWO, stan.61 , ob. AZP 37-30/112
15. NIEŻYCHOWO, stan.62 , ob. AZP 37-30/113
16. NIEŻYCHOWO, stan.63, ob. AZP 37-30/114

Zespół stanowisk archeologicznych nr 17

1. DĘBÓWKO STARE, stan. 7, ob. AZP 37-30/61
2. DĘBÓWKO STARE, stan.8, ob. AZP 37-30/63
3. NIEŻYCHOWO, stan.42, ob. AZP 37-30/64
4. NIEŻYCHOWO, stan.43, ob. AZP 37-30/65
5. DĘBÓWKO STARE, stan.9, ob. AZP 37-30/94
6. DĘBÓWKO STARE, stan.10, ob. AZP 37-30/95
7. NIEŻYCHOWO, stan. 57, ob. AZP 37-30/96

Zespół stanowisk archeologicznych nr 18

1. NIEŻYCHOWO, stan.35 , ob. AZP 37-30/25
2. NIEŻYCHOWO, stan.36, ob. AZP 37-30/26
3. NIEŻYCHOWO, stan.37, ob. AZP 37-30/27

Zespół stanowisk archeologicznych nr 19

1. NIEŻYCHOWO, stan. 75, ob. AZP 37-30/150
2. NIEŻYCHOWO, stan.85, ob. AZP 37-30/177

Zespół stanowisk archeologicznych nr 20

1. NIEŻYCHOWO, stan. 38, ob. AZP 37-30/29
2. NIEŻYCHOWO, stan. 39, ob. AZP 37-30/30
3. NIEŻYCHOWO, stan. 40, ob. AZP 37-30/31
4. NIEŻYCHOWO, stan. 41, ob. AZP 37-30/62

Zespół stanowisk archeologicznych nr 21

1. NIEŻYCHOWO, stan. 12, ob. AZP 37-30/1
2. NIEŻYCHOWO, stan. 13, ob. AZP 37-30/2
3. NIEŻYCHOWO, stan.14, ob. AZP 37-30/3
4. NIEŻYCHOWO, stan.15, ob. AZP 37-30/4
5. NIEŻYCHOWO, stan.18, ob. AZP 37-30/7
6. NIEŻYCHOWO, stan.21, ob. AZP 37-30/10
7. NIEŻYCHOWO, stan.26, ob. AZP 37-30/15
8. NIEŻYCHOWO, stan. 27, ob. AZP 37-30/16
9. NIEŻYCHOWO, stan. 28, ob. AZP 37-30/17
10. NIEŻYCHOWO, stan.29, ob. AZP 37-30/18
11. NIEŻYCHOWO, stan. 64, ob. AZP 37-30/145
12. NIEŻYCHOWO, stan. 83, ob. AZP 37-30/167
13. NIEŻYCHOWO, stan. 84, ob. AZP 37-30/168

Zespół stanowisk archeologicznych nr 22

1. NIEŻYCHOWO, stan.19, ob. AZP 37-30/8
2. NIEŻYCHOWO, stan. 20, ob. AZP 37-30/9
3. NIEŻYCHOWO, stan. 5, ob. AZP 37-29/17
4. NIEŻYCHOWO, stan. 30, ob. AZP 37-30/19
5. NIEŻYCHOWO, stan. 31, ob. AZP 37-30/20
6. NIEŻYCHOWO, stan.7, ob. AZP 37-29/19
7. NIEŻYCHOWO, stan.6, ob. AZP 37-29/18

8. NIEŻYCHOWO, stan.86, ob. AZP 38-29/140
9. NIEŻYCHOWO, stan.82, ob. AZP 37-30/166

Zespół stanowisk archeologicznych nr 23

1. NIEŻYCHOWO, stan.65, ob. AZP 36-30/146
2. NIEŻYCHOWO, stan.66, ob. AZP 36-30/147

Zespół stanowisk archeologicznych nr 24

1. NIEŻYCHOWO, stan. 68, ob. AZP 36-30/149
2. NIEŻYCHOWO, stan.69, ob. AZP 36-30/150
3. NIEŻYCHOWO, stan. 25, ob. AZP 37-30/14

Zespół stanowisk archeologicznych nr 25

1. NIEŻYCHOWO, stan.22, ob. AZP 37-30/11
2. NIEŻYCHOWO, stan.23, ob. AZP 37-30/12
3. NIEŻYCHOWO, stan. 24 , ob. AZP 37-30/13
4. NIEŻYCHOWO, stan. 70, ob. AZP 36-30/151
5. NIEŻYCHOWO, stan.79, ob. AZP 38-29/121

Zespół stanowisk archeologicznych nr 26

1. POBÓRKA WIELKA, stan. 1, ob. AZP 37-29/11
2. NIEŻYCHOWO, stan.2, ob. AZP 37-29/12
3. POBÓRKA WIELKA, stan.2, ob. AZP 37-29/13
4. POBÓRKA WIELKA, stan. 3, ob. AZP 37-29/14
5. NIEŻYCHOWO, stan.3, ob. AZP 37-29/15
6. NIEŻYCHOWO, stan. 4, ob. AZP 37-29/16
7. POBÓRKA WIELKA, stan. 4 , ob. AZP 37-29/23
8. POBÓRKA WIELKA, stan.21, ob. AZP 37-29/26
9. NIEŻYCHOWO, stan.85, ob. AZP 38-29/139
10. POBÓRKA WIELKA, stan. 46, ob. AZP 38-29/158

Zespół stanowisk archeologicznych nr 27

1. POBÓRKA WIELKA, stan. 10, ob. AZP 37-29/37
2. POBÓRKA WIELKA, stan. 11, ob. AZP 37-29/38
3. POBÓRKA WIELKA, stan. 29, ob. AZP 37-29/39
4. POBÓRKA WIELKA, stan. 19, ob. AZP 37-29/40
5. POBÓRKA WIELKA, stan. 5,ob. AZP 37-29/41
6. POBÓRKA WIELKA, stan. 12, ob. AZP 37-29/42
7. BIAŁOŚLIWIE, stan.13, ob. AZP 37-29/48
8. BIAŁOŚLIWIE, stan.9, ob. AZP 37-29/49
9. POBÓRKA WIELKA, stan. 12, ob. AZP 37-29/45
10. BIAŁOŚLIWIE stan. 8, ob. AZP 37-29/50

Zespół stanowisk archeologicznych nr 28

1. POBÓRKA WIELKA, stan.13 , ob. AZP 37-29/43
2. POBÓRKA WIELKA, stan.15, ob. AZP 37-29/44
3. POBÓRKA WIELKA, stan. 17, ob. AZP 37-29/46
4. POBÓRKA WIELKA, stan.16, ob. AZP 37-29/47
5. POBÓRKA WIELKA, stan. 14, ob. AZP 37-29/59
6. POBÓRKA WIELKA, stan. 24, ob. AZP 37-29/62
7. POBÓRKA WIELKA, stan.18, ob. AZP 37-29/63

8. POBÓRKA WIELKA, stan. 22, ob. AZP 37-29/64
9. POBÓRKA WIELKA, stan. 20, ob. AZP 37-29/65
10. POBÓRKA WIELKA, stan.39, ob. AZP 37-29/125
11. POBÓRKA WIELKA, stan. 41, ob. AZP 37-29/138

Zespół stanowisk archeologicznych nr 29

1. BIAŁOŚLIWIE stan. 11, ob. AZP 37-29/60
2. BIAŁOŚLIWIE stan.10 , ob. AZP 37-29/61

Zespół stanowisk archeologicznych nr 30

1. POBÓRKA WIELKA stan.31, ob. AZP 37-29/66
2. POBÓRKA WIELKA stan.27, ob. AZP 37-29/67
3. POBÓRKA WIELKA stan.25, ob. AZP 37-29/68
4. POBÓRKA WIELKA stan.32, ob. AZP 37-29/69

Zespół stanowisk archeologicznych nr 31

1. POBÓRKA WIELKA stan. 23, ob. AZP 37-29/70
2. POBÓRKA WIELKA stan. 30, ob. AZP 37-29/71
3. POBÓRKA WIELKA stan.19, ob. AZP 37-29/72
4. POBÓRKA WIELKA stan.26, ob. AZP 37-29/73
5. POBÓRKA WIELKA stan.34, ob. AZP 37-29/74
6. POBÓRKA WIELKA stan. 33, ob. AZP 37-29/75
7. POBÓRKA WIELKA stan. 35, ob. AZP 37-29/79

Zespół stanowisk archeologicznych nr 32

1. BIAŁOŚLIWIE, stan.6, ob. AZP 37-29/52
2. BIAŁOŚLIWIE, stan. 16, ob. AZP 37-29/53
3. BIAŁOŚLIWIE, stan.45, ob. AZP 37-29/146

Zespół stanowisk archeologicznych nr 33

1. POBÓRKA WIELKA stan.36 , ob. AZP 37-29/122
2. POBÓRKA WIELKA stan.37 ,ob. AZP 37-29/123

Zespół stanowisk archeologicznych nr 34

1. POBÓRKA WIELKA, stan.43, ob. AZP 38-29/155
2. POBÓRKA WIELKA, stan.44, ob. AZP 38-29/156
3. POBÓRKA WIELKA, stan.6, ob. AZP 37-29/31
4. POBÓRKA WIELKA, stan.5, ob. AZP 37-29/30

Zespół stanowisk archeologicznych nr 35

1. POBÓRKA WIELKA, stan.42, ob. AZP 38-29/154
2. POBÓRKA WIELKA, stan.45, ob. AZP 38-29/157

Stanowiska archeologiczne poza zespołami:

1. NIEŻYCHOWO, stan. 1, ob. AZP 37-29/1	I
2. BIAŁOŚLIWIE, stan. 47, ob. AZP 37-29/129	II
3. KROSTKOWO, stan. 23, ob. AZP 37-30/155	III
4. NIEŻYCHOWO, stan.16 ,ob. AZP 37-30/5	IV
5. BIAŁOŚLIWIE, stan.45 , ob. AZP 37-29/127	V
6. TOMASZEWO, stan.78, ob. AZP 37-29/120	VI

7. POBÓRKA MAŁA, stan.79 , ob. AZP 37-29/121	VII
8. BIAŁOŚLIWIE, stan.44 , ob. AZP 38-29/28	VIII
9. BIAŁOŚLIWIE, stan.42,ob. AZP 38-29/26	IX
10. BIAŁOŚLIWIE, stan.1, ob. AZP 37-29/2	X
11. BIAŁOŚLIWIE, stan.11, ob. AZP 37-29/147	XI
12. NIEŻYCHOWO, stan.32, ob. AZP 37-30/21	XII
13. BIAŁOŚLIWIE, stan.31, ob. AZP 37-30/23	XIII
14. NIEŻYCHOWO, stan.34, ob. AZP 37-30/24	XIV
15. DĘBÓWKO STARE, stan.1, ob. AZP 37-30/28	XV
16. DĘBÓWKO NOWE, stan.19, ob. AZP 37-30/144	XVI
17. DĘBÓWKO NOWE, stan.11, ob. AZP 37-30/54	XVII
18. BIAŁOŚLIWIE, stan. 32, ob. AZP 37-30/40	XVIII
19. KROSTKOWO, stan.14, ob. AZP 37-30/125	XIX
20. NIEŻYCHOWO, stan.33, ob. AZP 37-30/22	XX
21. NIEŻYCHOWO, stan.17, ob. AZP 37-30/6	XXI
22. BIAŁOŚLIWIE, stan. 52, ob. AZP 38-29/45	XXII
23. BIAŁOŚLIWIE, stan.49, ob. AZP 37-29/131	XXIII
24. BIAŁOŚLIWIE, stan.15, ob. AZP 37-29/55	XXIV
25. BIAŁOŚLIWIE, stan.14, ob. AZP 37-29/54	XXV
26. BIAŁOŚLIWIE, stan.20, ob. AZP 37-29/56	XXVI
27. TOMASZEWO, stan.77, ob. AZP 37-29/119	XXVII
28. BIAŁOŚLIWIE, stan.7, ob. AZP 37-29/51	XXVIII
29. BIAŁOŚLIWIE, stan.50, ob. AZP 37-29/132	XXIX
30. NIEŻYCHOWO, stan.49, ob. AZP 37-30/71	XXX
31. NIEŻYCHOWO, stan.53, ob. AZP 37-30/81	XXXI
32. NIEŻYCHOWO, stan.54, ob. AZP 37-30/82	XXXII
33. KROSTKOWO, stan. 1, ob. AZP 37-30/90	XXXIII
34. KROSTKOWO, stan.2, ob. AZP 37-30/91	XXXIV
35. TOMASZEWO, stan.9, ob. AZP 37-29/21	XXXV
36. TOMASZEWO, stan.10, ob. AZP 37-29/22	XXXVI
37. POBÓRKA WIELKA, stan.28, ob. AZP 37-29/76	XXXVII
38. POBÓRKA WIELKA, stan.5, ob. AZP 37-29/81	XXXVIII
39. BIAŁOŚLIWIE, stan.51, ob. AZP 37-29/141	XXXIX
40. BIAŁOŚLIWIE, stan.43, ob. AZP 38-29/27	XL
41. POBÓRKA WIELKA, stan.47, ob. AZP 38-29/159	XLI
42. POBÓRKA WIELKA, stan.48, ob. AZP 38-29/160	XLII
43. POBÓRKA WIELKA, stan.49, ob. AZP 38-29/161	XLIII
44. BIAŁOŚLIWIE, stan.64, ob. AZP 37-29/166	XLIV
45. BIAŁOŚLIWIE, stan.65, ob. AZP 38-29/167	XLIV
46. BIAŁOŚLIWIE, stan.66, -ob. AZP 37-29/168	XLVI
47. BIAŁOŚLIWIE, stan.67, ob. AZP 37-29/169	XLVII
48. BIAŁOŚLIWIE, stan.68, ob. AZP 37-29/170	XLVIII
49. BIAŁOŚLIWIE, stan.69, ob. AZP 38-29/171	XLIX
50. BIAŁOŚLIWIE, stan.70, ob. AZP 38-29/172	L

5. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym oraz określone przez audyt krajobrazowy granice krajobrazów priorytetowych

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. 2015 poz. 774) Sejmiki poszczególnych województw uchwalą audyty krajobrazowe w terminie 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy. Aktualnie na obszarze województwa wielkopolskiego nie obowiązują audyty krajobrazowe.

6. Uwarunkowania wynikające z warunków i jakości życia mieszkańców, w tym ochrony zdrowia

6.1. Warunki życia mieszkańców

Zasoby mieszkaniowe i ich wyposażenie to jeden z podstawowych warunków poziomu i jakości życia mieszkańców. W 2016 roku w gminie Białośliwie zlokalizowanych było 1 390 mieszkań, o łącznej powierzchni użytkowej 6 285 m². Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkań wynosi 89,50 m² (tab. 6.1.1).

Tab. 6.1.1. Zasoby mieszkaniowe w latach 2001-2016

Zasoby mieszkaniowe	2001	2006	2011	2016
mieszkania	1 304	1 339	1 368	1 390
izby	5 305	5 801	6 161	6 285
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ²	102 570	114 655	121 344	124 411

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

Stan zwodociągowania obejmuje 96,62% mieszkań (w kraju 96,79%). Mieszkania wyposażone w centralne ogrzewanie stanowią 79,28% ogółu mieszkań w gminie (w kraju 82,12%). Około 90% mieszkań wyposażona jest w sanitariaty (87,05% mieszkań w gminie posiada łazienkę i 92,59% mieszkań posiada ustęp splukiwany). Jedynie 12,23% mieszkań posiada dostęp do gazu sieciowego.

6.2. Administracja

Wieś Białośliwie wyposażona jest w większość usług charakterystycznych dla ośrodka gminnego, do których w zakresie administracji należą:

- Urząd Gminy Białośliwie,
- Nadnotecki Bank Spółdzielczy w Białośliwiu,
- Bank Spółdzielczy Więcbork – filia w Białośliwiu,
- Filia Urzędu Pocztowego w Wyrzysku,
- Posterunek Policji w Białośliwiu.

6.3. Opieka medyczna i socjalna

Podstawową opiekę medyczną mieszkańcom gminy świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne „Mudmed” w Białośliwiu. W zakresie leczenia specjalistycznego i szpitalnego ludność gminy korzysta z placówek zlokalizowanych w Pile. Jedynie w mniejszych ośrodkach wiejskich stan opieki medycznej można uznać za utrudniony. Zaopatrzenie w zakresie środków medycznych pełnią dwie apteki w Białośliwiu.

Opiekę socjalną sprawuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białośliwiu. Ośrodek zajmuje się zadaniami zleconymi i własnymi, w tym przede wszystkim świadczeniami rodzinnymi, usługami opiekuńczymi, pomocą żywnościową i pracą socjalną.

6.4. Usługi sakralne

W zakresie usług sakralnych obsługę ludności zapewniają następujące parafie:

- Białośliwie – Kościół p.w. Najświętszego Serca Pana Jezusa (Białośliwie i Dworzakowo) oraz kaplica p.w. Niepokalanej Najświętszej Maryi Panny (Pobórka Wielka i Pobórka Mała);
- Krostkowo – Kościół p.w. św. Mikołaja Bpa i błogosławionego Bpa. Michała Kozala (Krostkowo, Dębówko Nowe, Dębówko Stare);
- Kosztowo – Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia Maryi Panny w Niezychowie (Niezychowo, Tomaszewo).

Przy parafiach w Białośliwiu i Krostkowie zlokalizowane są czynne cmentarze. Dla obsługi kościoła w Niezychowie cmentarz znajduje się w Kosztowie (gm. Wyrzysk).

6.5. Oświata i wychowanie

Na terenie gminy funkcjonują Szkoła Podstawowa im. Wiktora Kaji w Białosławiu. Szkoła w Białosławiu obsługuje dzieci klas I-VIII z sołectw: Białosławie, Dworzakowo, Pobórka Wielka, Pobórka Mała, Tomaszewo, Niezychowo, Dębówko Nowe, Dębówko Stare i Krostkowo. Do 2017 roku przy szkole podstawowej funkcjonowało gimnazjum. Do szkoły podstawowej w 2016 roku uczęszczało łącznie 351 uczniów, a do gimnazjum 123 uczniów.

Na terenie gminy Białosławie działa jedno przedszkole w Białosławiu z oddziałami w Pobórcie Wielkiej, Niezychowie i Dębówku Nowym.

Na terenie gminy nie znajdują się obiekty szkolnictwa wyższego.

6.6. Kultura, sport, turystyka i rekreacja

W zakresie działalności kulturalnej główną rolę na terenie gminy pełni Gminny Ośrodek Kultury w Białosławiu wraz z biblioteką, Regionalne Centrum Sadownictwa w Pobórcie Wielkiej oraz świetlice wiejskie w Dębówku Nowym, Krostkowie, Niezychowie i Dworzakowie.

Mieszkańcy gminy Białosławie w celach rekreacyjnych mogą korzystać z hali sportowej przy szkole podstawowej w Białosławiu oraz boisk sportowych w poszczególnych miejscowościach. Na terenie gminy funkcjonuje:

- Gminny Ludowy Klub Sportowy „STELLA” z siedzibą Białosławiu,
- Klub Sportowy „BŁYSKAWICA - NIEZYCHOWO” z siedzibą w Niezychowie,
- Klub Sportowy sekcja „Judo” z siedzibą w Krostkowie,
- Klub Sportu i Rekreacji „SPORTICO” z siedzibą w Białosławiu,
- Parafialny Klub Sportowy „MICHAŁ” z siedzibą w Krostkowie,
- Uczniowski Klub Sportowy „ISKRA” przy Szkole Podstawowej im. Wiktora Kaji z siedzibą w Białosławiu.

Największą atrakcją turystyczną gminy jest Wyrzyska Kolejka Powiatowa, o wysokich walorach historycznych, technicznych i krajobrazowych. Obiekty zaplecza kolejki wpisane są do rejestru zabytków. W Białosławiu znajduje się zaplecze w postaci wagonowni, lokomotywowni oraz warsztatów naprawczych. Gmina jest miejscem organizacji Złotów Miłośników Kolejek Wąskotorowych 600 mm, w trakcie których następuje m.in. prezentacja taboru. Obecnie eksploatowany jest głównie odcinek Białosławie Wąsk. – Kocik – Niezychowo.

7. Uwarunkowania wynikające z zagrożenia bezpieczeństwa ludności i jej mienia

7.1. Zagrożenie powodziowe

W granicach gminy Białosławie obszary narażone na niebezpieczeństwo wystąpienia powodzi obejmują przede wszystkim łąki i pastwiska położone w południowej części gminy.

Dla rzeki Noteci, zgodnie z wykazem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, zostały opracowane mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego. Zgodnie z ww. mapami zagrożenia powodziowego obszar gminy Białosławie częściowo położony jest na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (10%, czyli raz na 10 lat), średnie (1%, czyli raz na 100 lat) i niskie (0,2%, czyli raz na 500 lat). Obszary zagrożone powodzią o prawdopodobieństwie 1% i 10% stanowią obszary szczególnego zagrożenia powodzią.

7.2. Zagrożenie osuwaniem się mas ziemnych

W województwie wielkopolskim obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych ustalono na podstawie rejestrów starostw powiatowych dotyczących terenów potencjalnie zagrożonych ruchami masowymi ziemi. Według „Rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują dla powiatu pilskiego” prowadzonego przez Starostwo Powiatowe w Pile na obszarze gminy Białosławie udokumentowano 17 osuwisk i 24 tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, położonych przede wszystkim wzdłuż krawędzi doliny Noteci. Większość tych terenów zajmują lasy i tereny rolnicze.

7.3. Zagrożenie bezpieczeństwa publicznego

Za bezpieczeństwo publiczne w gminie Białosłowie odpowiada Posterunek Policji w Białosłowie podlegający Komendzie Powiatowa Policji w Pile.

W gminie funkcjonuje jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej. OSP w Białosłowie zabezpiecza cały obszar gminy.

8. Uwarunkowania wynikające z potrzeb i możliwości rozwoju Gminy Białosłowie

Dla oceny uwarunkowań wynikających z potrzeb i możliwości rozwoju gminy przeprowadzono analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne, ze szczególnym uwzględnieniem prognozy demograficznej, oceny możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy oraz bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę.

8.1. Analiza ekonomiczna

Na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat odnotowano systematyczny wzrost dochodów Gminy Białosłowie, które w 2016 r. osiągnęły poziom 18 920 170,19 zł. Na dochód ogółem składają się dochody własne, subwencja ogólna, dotacje celowe z budżetu państwa oraz środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi, środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej i inne środki określone w odrębnych przepisach.

Tab. 8.1.1. Dochody ogólne w latach 2006-2016

Kategoria dochodu	2006	2011	2016
Dochody ogółem	9 266 145,23 zł	16 062 677,50 zł	18 920 170,19 zł
Dochody własne	3 546 888,82 zł	4 910 573,50 zł	5 911 917,44 zł
Subwencja ogólna	3 804 357,00 zł	5 960 190,00 zł	6 808 848,00 zł

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

Subwencje ogólne są przekazywane przez organy państwowe na zadania własne gmin i stanowią, łącznie z dochodami własnymi, podstawę do planowania wydatków budżetowych na dany rok. O przeznaczeniu środków przekazanych w ramach subwencji decyduje organ stanowiący – Rada Gminy Białosłowie.

Zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1530 ze zmianami) źródłami dochodów gminy są:

- 1) wpływy z podatków:
 - od nieruchomości,
 - rolnego,
 - leśnego,
 - od środków transportowych,
 - dochodowego od osób fizycznych, opłacanego w formie karty podatkowej
 - od spadków i darowizn,
 - od czynności cywilnoprawnych;
- 2) wpływy z opłat:
 - skarbowej,
 - targowej,
 - miejscowej, uzdrowiskowej i od posiadania psów,

- reklamowej,
- eksploatacyjnej
- innych stanowiących dochody gminy, uiszczanych na podstawie odrębnych przepisów.

W strukturze dochodów własnych Gminy Białosławie największy udział mają dochody podatkowe ustalane i pobierane na podstawie odrębnych ustaw, udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa – podatek dochodowy od osób fizycznych oraz wpływy z podatku od nieruchomości oraz wpływy z podatku rolnego. W analizowanym okresie wzrósł udział dochodów podatkowych ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw dochodów, które w 2006 r. stanowiły 47,53% dochodów własnych gminy, w 2011 r. – 36,64%, a w 2016 r. – 49,03%. Istotnie wzrósł także udział w dochodach osiąganych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych, które w 2006 r. stanowiły 25,15% dochodów własnych gminy, w 2011 r. – 25,59%, a w 2016 r. – 38,44%. Zmniejszył się natomiast udział wpływów z podatku od nieruchomości, który w 2006 r. wynosił 35,16%, w 2010 r. – 27,63%, a w 2016 r. – 25,02%.

Wydatki Gminy Białosławie związane są z realizacją zadań, do których należą, zgodnie z art. 6 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 506), wszystkie sprawy publiczne o znaczeniu lokalnym, niezastrzeżone ustawami na rzecz innych podmiotów oraz z realizacją zadań, do których należą, zgodnie z art. 7, zadania własne zaspakajające zbiorowe potrzeby wspólnoty.

Wydatki ponoszone przez jednostki samorządu terytorialnego podzielić można pod względem przeznaczenia na dwie duże grupy:

- wydatki bieżące – związane z zapewnieniem prawidłowego funkcjonowania poszczególnych obiektów jednostek samorządu terytorialnego i zaspokajaniem bieżących potrzeb wynikających z realizacji zadań,
- wydatki inwestycyjne – służące podwyższaniu standardów i zakresu usług oraz szeroko rozumianemu rozwojowi jednostki samorządu terytorialnego.

Tab. 8.1.2. Wydatki w latach 2006-2016

Wydatki	2006	2011	2016
Wydatki ogółem	9 368 763,55 zł	17 901 541,82 zł	17 694 017,15 zł
Wydatki bieżące	b.d.	12 032 726,26 zł	16 548 187,71 zł
Wydatki inwestycyjne	1 399 175,12 zł	5 868 815,56 zł	1 145 829,44 zł

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

W strukturze wydatków bieżących największy udział mają wydatki przeznaczone na szeroko rozumianą pomoc społeczną, które od kilkunastu lat systematycznie rosną. Drugą co do wielkości grupę wydatków bieżących stanowią wydatki na administrację publiczną, a kolejna grupa wydatków budżetowych związana jest wydatkami na oświatę (tab. 8.1.3).

Tab. 8.1.3. Wydatki bieżące w latach 2006-2016

Kategoria wydatków	2006	2011	2016
Oświata i wychowanie	b.d.	5 207 295,85 zł	5 800 987,72 zł
Pomoc społeczna	b.d.	b.d.	5 570 876,08 zł
Administracja publiczna	b.d.	1 960 801,18 zł	2 515 959,50 zł

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

Powyższe dane wskazują na znaczny wzrost dochodów i wydatków Gminy Białosłowie w okresie ostatniego dziesięciolecia. Znacznie mniejszą dynamiką zmian i zróżnicowanym udziałem w strukturze wydatków ogółem charakteryzowały się wydatki inwestycyjne.

W związku z powyższym uruchamianie nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie powinno wynikać z możliwości realizacji niezbędnej infrastruktury technicznej, obsługi komunikacyjnej i dostępności usług publicznych. Jednocześnie nowe inwestycje powinny stać się źródłem nowych dochodów budżetowych gminy, przede wszystkim w zakresie podatków od nieruchomości oraz udziału w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa.

8.2. Analiza środowiskowa

8.2.1. Przyrodnicze predyspozycje do kształtowania struktury funkcjonalno-przestrzennej

Rzeźba terenu

Zróżnicowana morfologia terenu predysponuje obszar do odmiennego zagospodarowania i użytkowania jego poszczególnych części. Spadki terenu z przedziału 0-12% umożliwiają wprowadzenie zabudowy. Przy większych kątach nachylenia powierzchni ziemi możliwości realizacji budynków są ograniczone i wymagają poniesienia dodatkowych nakładów finansowych. Przy spadkach tereny przekraczających 8% konieczne jest sytuowanie budynków równolegle do przebiegu poziomnic. Ma to szczególnie istotne znaczenie przy realizacji obiektów o większej powierzchni, w przypadku budynków jednorodzinnych ograniczenia te nie mają tak istotnego znaczenia.

Gmina Białosłowie posiada bardzo urozmaiconą rzeźbę powierzchni, charakteryzującą się dużą różnorodnością form morfologicznych. Północna część obszaru gminy położona na wysoczyźnie charakteryzuje się stosunkowo równinną rzeźbą terenu o deniwelacjach o wartości od 20 do 40 m, co na ogół sprzyja rozwojowi większości funkcji mieszkaniowych, rekreacyjnych, produkcyjnych, rolniczych, leśnych i komunikacyjnych. Istotnym ograniczeniem jest natomiast strefa krawędziowa pradoliny Noteci o deniwelacjach wynoszących od 40 do 140 m. Na tych terenach należy ograniczać rozwój zabudowy. Nieumiejętna ingerencja w powierzchnię ziemi podczas realizacji inwestycji może doprowadzić do uruchomienia procesów stokowych, w tym osuwania mas ziemnych.

Budowa geologiczna

Wpływ budowy geologicznej na kształtowanie struktury funkcjonalno-przestrzennej oraz użytkowanie terenu jest w zasadzie niewielki. Podstawowym ograniczeniem dla zainwestowania jest występowanie złóż surowców mineralnych oraz warunki geotechniczne podłoża.

Wierzchnią warstwę litosfery na obszarze gminy budują głównie osady czwartorzędowe glacialne, fluwioglacialne reprezentowane przez kilka poziomów glin zwałowych przedzielonych piaskami i żwirami wodnolodowcowymi, a w lokalnych obniżeniach występują utwory organogeniczne. Ich przydatność dla posadowienia zabudowy uzależniona jest od czynników geotechnicznych. Na analizowanym terenie przeważają grunty spoiste w stanie zwartym, półzwartym i twardoplastycznym oraz grunty niespoiste średniozagęszczone i zagęszczone, na których nie występują zjawiska geodynamiczne (spadki terenu są mniejsze od 12%). Wymienione grunty stanowią korzystne podłoże budowlane. Podłożem nienośnym utrudniającym budownictwo są zwykle grunty spoiste w stanie miękoplastycznym i plastycznym, grunty niespoiste luźne oraz grunty organiczne. Występują one przede wszystkim w dolinie Noteci i innych cieków wodnych oraz w lokalnych zagłębieniach terenu.

Wśród pozostałych ograniczeń geologiczno-gruntowych wskazać należy udokumentowane złożo węgla brunatnego „Białosłowie” (nr złoża WB 463), jedno udokumentowane złożo kruszywa naturalnego „Białosłowie (nr złoża KN 3658) oraz dwa udokumentowane złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej: „Krostkowo” (nr złoża IB 2239) i „Niezychowo-Krostkowo” (nr złoża IB 2246).

Gleby

Pokrywą glebową na obszarze gminy Białosławie należy rozpatrywać zarówno pod kątem potencjalnych możliwości rolniczego użytkowania, jak i bariery dla rozwoju funkcji wymagających przekształceń w zakresie wyłączeń z produkcji rolnej. Największe powierzchnie na wysoczyźnie zajmują gleby brunatne, najczęściej sklasyfikowane są w III i IV klasie bonitacyjnej. Wśród gleb bonitacyjnych występują enklawy gleb biellicowych wytworzonych z piasków i glin piaszczystych, zaliczanych głównie do IV i V klasy bonitacyjną. Gleb o VI klasie bonitacyjnej jest bardzo mało. Na dnie pradoliny występują gleby bagienne: mułowo-torfowe, torfowe i murszowe, a miejscami mady.

Powyższe uwarunkowania stanowią istotną barierę dla rozwoju zainwestowania oraz przeznaczenia terenów na cele nierolnicze. Wskazać należy, iż wyznaczanie nowych terenów inwestycyjnych, a tym samym wyłączenie z produkcji rolnej gruntów najlepszej jakości, będzie wymagało przeprowadzenia postępowań administracyjnych poprzedzonych uzyskaniem zgody Ministra Rolnictwa. Stosunkowo niewielki areał użytków rolnych o istotnej wartości produkcyjnej na terenie gminy sprawia, że w działaniach planistycznych powinno się dążyć do maksymalnego ich zachowania.

Na terenach rolnych zagrożonych erozją wodną w stopniu intensywnym (spadki ponad 6°) należy stosować zabiegi agrotechniczne zmierzające do zwiększenia retencyjności gleby i zmniejszenia spływów powierzchniowych przez stosowanie orek wzdłuż warstwic, odpowiednie zmianowanie i dobór roślin uprawnych oraz niektóre zabiegi fitomelioracyjne. Erozji wietrznej przeciwdziałają natomiast zalesienia, wprowadzanie zadrzewień śródpolnych i specjalnych pasów wiatrochronnych.

Wody powierzchniowe

Sieć wodna gminy Białosławie należy do zlewni rzeki Noteci. Południowa część gminy Białosławie położona jest w zlewni bezpośredniej rzeki Noteci i odwadniana jest przez gęstą sieć rowów i krótkie strumyki mające swoje źródła w strefie krawędziowej i zboczu pradoliny. Prawie cała wysoczyznowa część gminy Białosławie położona jest w zlewni cząstkowej Strugi Białosławki.

Zarówno niestabilność podłoża oraz wysoki poziom zalegania wód gruntowych towarzyszące ciekom i zbiornikom wodnym stanowią istotne ograniczenie dla zagospodarowania samych wód i ich otoczenia.

Głównym zagrożeniem dla jakości wód w gminie Białosławie są spływy obszarowe (zanieczyszczenia spłukiwane z terenów rolnych oraz terenów tras komunikacyjnych drogowych) oraz odprowadzanie nieoczyszczonych ścieków do gruntu lub do cieków powierzchniowych na terenach nieuzbrojonych w sieć kanalizacyjną. Ładunek zanieczyszczeń wprowadzany do środowiska z tych źródeł zależy od szeregu czynników, m.in.: stopnia skanalizowania danego obszaru, poziomu kultury rolnej, stopnia zurbanizowania i intensywności ruchu komunikacyjnego danego obszaru.

Istotny wpływ na jakość wód gruntowych i powierzchniowych ma rolnictwo. Źródłem zanieczyszczeń z rolnictwa są zarówno źródła obszarowe tj. spływy powierzchniowe, jak i źródła punktowe: niewłaściwie przechowywane nawozy mineralne i organiczne (obornik, gnojówka, gnojowica), pestycydy, odcieki kiszonkowe. Rolnictwo ma także wpływ na erozję glebową i w konsekwencji na ładunki namułów dopływających do rzek i zbiorników wodnych. Podnoszenie produkcji rolnej powoduje drenaż, odwodnienie i przekształcenia obszarów podmokłych, podobnie jak całych dolin rzecznych.

Rozdzielenie oddziaływania źródeł obszarowych i punktowych na jakość wód nie jest możliwe. W tym aspekcie stan i jakość wód powierzchniowych może stanowić barierę ograniczającą rozwój większości funkcji (osadniczej, rolniczej, przemysłowej, rekreacyjnej). Ograniczeniom tym przeciwdziałać będzie poprawna eksploatacja istniejących oczyszczalni ścieków, likwidacja niekontrolowanych zrzutów zanieczyszczeń oraz wdrażanie w życie zasad Kodeksu dobrej praktyki rolniczej, w tym racjonalnego stosowania nawozów i środków ochrony roślin.

Wody podziemne

Północna część gminy Białosłowie położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 133 o nazwie Zbiornik międzymorenowy Młotkowo, natomiast południowa część w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 138 o nazwie Pradolina Toruń-Eberswalde (Notec).

Kluczowym ograniczeniem dla realizacji zabudowy jest głębokość zalegania pierwszego poziomu wód podziemnych. Płytko zalegające wody podziemne wpływają na obniżenie parametrów geotechnicznych gruntów i utrudniają posadowienie obiektów budowlanych. Tego typu ograniczenia obejmują nieznaczną część powierzchni gminy, przede wszystkim w obrębie dolin rzecznych (głębokość zalegania pierwszego poziomu wód podziemnych do 2 m p.p.t.). Płytkie zaleganie wód gruntowych ma miejsce również w obniżeniach terenowych w sąsiedztwie rowów melioracyjnych (od 0,5 do 1,5 m p.p.t.) Bardziej korzystne warunki występują na obszarach wysoczyznowych (od 2 do 5 m p.p.t.).

Klimat i stan sanitarny powietrza

Zarówno klimat jak i stan sanitarny powietrza na przedmiotowym obszarze nie stanowią bariery dla zagospodarowania i użytkowania terenu oraz bytowania człowieka.

Średnioroczne stężenie tlenków azotu, dwutlenku siarki i ozonu, stanowiące podstawę oceny stanu powietrza w strefie wielkopolskiej pod kątem ochrony roślin nie wykazały przekroczeń dopuszczalnych poziomów na terenie gminy.

W świetle kryteriów oceny powietrza pod kątem ochrony zdrowia w strefie wielkopolskiej, nie wykazano przekroczeń dopuszczalnego poziomu dwutlenku siarki, dwutlenku azotu, ołowiu, benzenu, tlenku węgla oraz poziomu docelowego arsenu, kadmu, niklu i ozonu. Stwierdzono jedynie przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłu PM_{2,5} i PM₁₀, poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz poziomu celu długoterminowego ozonu, przy czym dane te należy odnosić do całej strefy wielkopolskiej. Wzrost zanieczyszczenia powietrza w podanym zakresie należy traktować jako problem lokalny, związany z procesami spalania w sektorze komunalno-bytowym (tzw. niska emisja). Pył zawieszony wykazuje bowiem wyraźny wzrost stężeń w sezonie zimnym, a przekroczenia ustalonych norm jakości powietrza dotyczą wyłącznie 24-godzinnych poziomów substancji.

Znaczące zanieczyszczenie powietrza na terenie gminy uznano za mało prawdopodobne. Jedynie okresowo na terenach zabudowy wiejskiej, zwłaszcza w sezonie grzewczym, a także w sąsiedztwie tras komunikacyjnych i zakładów przemysłowych możliwy jest wzrost zanieczyszczenia powietrza. Tereny te stanowią także źródło potencjalnego zagrożenia hałasem. Uwarunkowania te wpływają na konieczność uwzględnienia w działaniach planistycznych tworzenia szerokich stref buforowych pomiędzy zabudową mieszkaniową a szlakami komunikacyjnymi i terenami produkcyjnymi. Rozwój jednostek osadniczych powinien odbywać się ponadto poza dnami dolin i rynien jeziornych, które najbardziej narażone są na inwersje termiczne.

Klimat lokalny gminy uzależniony jest od ukształtowania terenu i szaty leśnej. Najkorzystniejsze warunki klimatyczne z punktu widzenia stałego pobytu człowieka występują na obszarze wysoczyzny. Tereny te wolne są od inwersji termicznych i posiadają najkorzystniejsze warunki solarne. W południowej części gminy, w dolinie Noteci, oraz w rejonie obniżeń o płytko zalegającej wodzie gruntowej, mogą występować małowartościowe warunki termiczno-wilgotnościowe: duże uwilgotnienie, zwiększona częstotliwość występowania mgieł radiacyjnych, a także znaczny spadek temperatur ekstremalnych w stosunku do wysoczyzny.

Świat roślin

Istniejące formy ochrony przyrody należy uznać za wystarczające dla zabezpieczenia poprawnego funkcjonowania istniejących powiązań ekologicznych i zabezpieczenia stanowisk rodzimej flory i fauny. Południowa część obszaru gminy Białosłowie została włączona w system obszarów chronionych. Wyznaczono tu cztery obszary Natura 2000: „Dębowa Góra” PLH300055, „Struga Białosłiwka” PLH300054, „Dolina Noteci” PLH300004 i „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001, których główną rolą jest ochrona siedlisk i gatunków kluczowych, oraz Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci”.

W granicach gminy ustanowiono także dwa użytki ekologiczne i pomniki przyrody.

Powyższe uwarunkowania stanowią istotne ograniczenie dla rozwoju poszczególnych funkcji. Wynikają one przede wszystkim z konieczności eliminacji negatywnego wpływu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, co wiąże się z koniecznością ograniczania rozwoju funkcji mogących znacząco oddziaływać na środowisko albo stosowania odpowiednich działań zabezpieczających lub kompensacji przyrodniczej. Mniejsze ograniczenia związane są z funkcjonowaniem obszaru chronionego krajobrazu, nie mniej rozwój zainwestowania nie powinien negatywnie wpływać na zachowanie funkcji przyrodniczych, krajobrazowych i turystycznych oraz pełnienia roli korytarzy ekologicznych.

8.2.2. Możliwości rozwoju i ograniczenia dla realizacji zabudowy i zagospodarowania terenów

Uwarunkowania wynikające bezpośrednio z przeprowadzonej analizy stanu rolniczej przestrzeni produkcyjnej, predyspozycji geograficzno-klimatycznych, jak również wyników inwentaryzacji poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego warunkujących rozwój przestrzenny gminy Białosławie, pozwalają określić predyspozycje i ograniczenia dla rozwoju określonych funkcji związanych z nowymi terenami przeznaczonymi pod zabudowę.

Funkcja mieszkaniowa

Zabudowę mieszkaniową należy realizować przede wszystkim w obrębie miejscowości o w pełni wykształconej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Preferowane tereny do rozwoju tej funkcji to obszary zwartej zabudowy. Tereny przeznaczone pod zabudowę powinny być dobrze nasłonecznione i przewietrzane. Należy dążyć do ograniczania rozwoju nowych terenów zabudowy wielorodzinnej.

Należy ograniczać możliwość lokalizacji nowej zabudowy na obszarach położonych w obrębie dolin rzecznych i rynien jeziornych oraz na terenach gleb o najlepszych klasach bonitacyjnych.

Funkcja zagrodowa

Zabudowę zagrodową należy realizować na terenach wsi poprzez rozbudowę istniejących terenów zainwestowanych pod warunkiem właściwego wyposażenia infrastrukturalnego oraz zachowania wszelkich norm ochrony środowiska.

Dopuszczalna jest także zmiana funkcji istniejącej zabudowy zagrodowej na cele mieszkaniowe przy braku negatywnego jej oddziaływania na tereny sąsiednie. Tereny przeznaczone pod zabudowę powinny być dobrze nasłonecznione i przewietrzane.

Funkcja przemysłowa

Na terenie gminy Białosławie funkcje produkcyjne zlokalizowane są punktowo w różnych częściach gminy. Lokalizacje nowych obiektów należy rozważyć na terenach dziś zainwestowanych jako uzupełnienie istniejącej zabudowy.

8.2.3. Obszary, na których występują ograniczenia wynikające z konieczności ochrony zasobów środowiska oraz występowania uciążliwości i zagrożeń środowiska

Do obszarów, które powinny podlegać ochronie przed zmianą użytkowania, należy zaliczyć tereny o szczególnych warunkach ekologicznych zlokalizowane w południowej części gminy, na obszarach objętych ustanowionymi formami ochrony przyrody. Ograniczenia w zagospodarowaniu dotyczące obszarów Natura 2000 i obszaru chronionego krajobrazu Dolina Noteci wynikają z pełnionych przez nie funkcji – są one naturalnymi korytarzami ekologicznymi, hydrologicznymi i przewietrzającymi. Wszelkie inwestycje lokalizowane w ich granicach i w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów chronionych nie mogą powodować zagrożeń dla celów i przedmiotów ochrony. Do innych form ochrony przyrody zaliczyć należy użytki ekologiczne i pomniki przyrody, które zachowują swój status i podlegają specyficznym ograniczeniom wynikających z przepisów odrębnych.

Z zainwestowania należy wyłączyć dolinę Noteci i innych cieków wodnych, które powinny łączyć się bez przeszkód z dolinami na terenach sąsiadujących z gminą i tworzyć z nimi jednolity system

ekologiczny. W tym celu w ich obrębie nie wolno wyznaczać terenów zwartej zabudowy w sposób stanowiący przegrody poprzeczne dolin. Wskazane jest także wprowadzanie ograniczeń w zakresie wysokości budynków.

Ograniczenia dotyczące terenów o najwyższych walorach glebowych dla rozwoju rolnictwa powinny odnosić się do zakazu wprowadzania w ich obrębie zabudowy. Gospodarka rolna powinna być prowadzona przy ograniczonym stosowaniu nawozów sztucznych i środków ochrony roślin.

Z zainwestowania należy ponadto wyłączyć tereny lokalizacji udokumentowanych złóż kopalin, stanowiących obszary perspektywicznej eksploatacji.

Ograniczeniem dla realizacji nowych obiektów przeznaczonych na pobyt ludzi są także linie elektroenergetyczne. Ze względu na oddziaływania w zakresie hałasu i pól elektromagnetycznych zabudowa powinna być lokalizowana poza granicami pasów technologicznych. Z zainwestowania wyłączą się także strefy kontrolowane gazociągu. Należy ponadto zachować odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę od dróg charakteryzujących się największym natężeniem ruchu gwarantujące zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu.

8.2.4. Ocena przydatności terenów dla różnych sposobów zagospodarowania

Klasyfikacja terenów na poszczególne kategorie określające ich przydatność do różnych sposobów zagospodarowania została wykonana w oparciu o analizę wybranych elementów środowiska przyrodniczego. Na podstawie głównych uwarunkowań ekofizjograficznych, wydzielono trzy kategorie terenów o różnych predyspozycjach dla ich przyszłego zagospodarowania:

1. Tereny wyłączone z zabudowy

- 1) ze względu na sposób użytkowania i funkcje ekologiczne:
 - rzeki, mniejsze cieki, rowy stałe lub okresowe,
 - zbiorniki wodne,
 - tereny podmokłe, zabagnione,
 - tereny leśne i większe zadrzewienia,
 - tereny łąk pełniących funkcje ekologiczne;
- 2) ze względu na ochronę prawną:
 - tereny objęte ochroną konserwatorską,
 - tereny cmentarzy,
 - użytki ekologiczne,
 - pomniki przyrody.

2. Tereny z ograniczeniami w zagospodarowaniu:

- 1) ze względu na funkcje ekologiczne i ochronę prawną terenów przyrodniczych:
 - tereny położone w granicach obszaru chronionego krajobrazu Dolina Noteci,
 - tereny położone w granicach obszarów Natura 2000: „Dębowa Góra” PLH300055, „Struga Białosłiwka” PLH300054, „Dolina Noteci” PLH300004 i „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001;
- 2) ze względu na strefy ochronne i parametry techniczne:
 - tereny wzdłuż drogi krajowej nr 10,
 - tereny wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 190,
 - tereny wzdłuż linii kolejowej nr 18,
 - tereny wzdłuż linii elektroenergetycznych 400 kV i 110 kV,
 - tereny wzdłuż gazociągu wysokiego ciśnienia;
- 3) ze względu na warunki gruntowo-wodne:
 - tereny charakteryzujące się płytkim poziomem wód gruntowych (do 1,0 m p.p.t.);
- 4) ze względu na zagrożenie powodzią i osuwiskami:
 - tereny w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią,
 - obszary udokumentowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi;

- 5) ze względu na obecność obszarów perspektywicznych dla złóż kopalin:
 - tereny udokumentowanych złóż kopalin;
- 6) ze względu na działalność rolniczą:
 - tereny predysponowane do wyznaczenia rolniczej przestrzeni produkcyjnej, o korzystnych warunkach glebowych, które powinny zostać niezabudowane, predysponowane jedynie w swych strefach peryferyjnych do rozwoju zabudowy zagrodowej.

3. Pozostałe tereny korzystne dla zainwestowania:

- 1) tereny zbudowane z gruntów mineralnych (piasków luźnych i gliniastych) o dużym zróżnicowaniu warunków gruntowo-wodnych i geotechnicznych, korzystne dla zabudowy z ograniczeniami,
- 2) tereny zbudowane z gruntów mineralnych (piasków gliniastych i glin), o warunkach gruntowo-wodnych umożliwiającym zainwestowanie oraz stosunkowo korzystnych warunkach geotechnicznych,
- 3) tereny zbudowane z gruntów mineralnych (piaszczysto-żwirowych), bez ograniczeń geotechnicznych, bardzo korzystne dla zabudowy,
- 4) tereny częściowo już zabudowane, w większości posiadające uzbrojenie techniczne, korzystne do kontynuowania na nich nowych inwestycji.

Analiza jakości poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego wskazuje na istotne przekształcenia środowiska przyrodniczego gminy. Prowadzona od wielu lat intensywna gospodarka rolna w sposób decydujący wpłynęła na środowisko naturalne gminy. Stopień degradacji poszczególnych komponentów jest jednak nieznaczny. Niewielkie pogorszenie stanu sanitarnego powietrza atmosferycznego wynika z lokalnej emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych z indywidualnych palenisk domowych, zakładów produkcyjno-usługowych oraz emisji spalin ze środków transportu wzdłuż najbardziej uczęszczanych szlaków komunikacyjnych. Pogorszenie stanu wód powierzchniowych jest wynikiem zrzutu ścieków, przede wszystkim pochodzących z gospodarstw domowych.

Powyższe uwarunkowania stwarzają pewne ograniczenia dla rozwoju przestrzennego. Przy wyznaczaniu nowych terenów przeznaczonych pod zainwestowanie istotne jest jednak uwzględnienie wymagań wynikających z uwarunkowań przyrodniczych, a zwłaszcza lasów, trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych i zbiorników wodnych oraz terenów rolniczych najwyższych klas bonitacyjnych. Szczególne znaczenie ma ponadto konieczność ochrony wód i uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej.

8.3. Analiza społeczna

8.3.1. Liczba i rozmieszczenie ludności

Gmina Białosławie należy do obszarów słabo zaludnionych na tle województwa wielkopolskiego. Gęstość zaludnienia kształtuje się znacznie poniżej średniej przypadającej dla powiatu i w 2016 roku wynosiła 65 osób/km² (średnia dla powiatu pilskiego to 108 osób/km²). Gęstość zaludnienia w gminie Białosławie jest ponadto zdecydowanie niższa od średniej dla województwa (117 osób/km²) i od średniej krajowej (123 osoby/km²).

Analizując gęstość zaludnienia w gminie na przestrzeni ostatnich 10 lat obserwujemy stabilną sytuację ludnościową (tab. 8.3.1.1).

Tab. 8.3.1.1. Gęstość zaludnienia

Nazwa	2006	2011	2016
Polska	122	123	123
woj. wielkopolskie	113	116	117
powiat pilski	108	109	108
gmina Białośliwie	65	66	65

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

Gminę Białośliwie pod koniec 2016 roku zamieszkiwało 4 931 osób, w tym 2 460 kobiet (tj. 49,89% ogółu ludności) i 2 471 mężczyzn (odpowiednio 50,11%). Analizując lata 2001-2016 obserwujemy brak większych zmian w liczbie ludności (tab. 8.3.1.2).

Tab. 8.3.1.2. Liczba ludności w wybranych latach

Liczba ludności	2001	2006	2011	2016
Ogółem	4 829	4 922	4 978	4 931
Kobiety	2 419	2 467	2 486	2 460
Mężczyźni	2 410	2 455	2 492	2 471

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

Gmina Białośliwie charakteryzuje się stabilną strukturą demograficzną, co znalazło odzwierciedlenie we wskaźniku feminizacji, określającym liczbę kobiet przypadającą na 100 mężczyzn. W roku 2016 wskaźnik ten wynosił 100 kobiet na 100 mężczyzn (tab. 8.3.1.3).

Tab. 8.3.1.3. Wskaźnik feminizacji w wybranych latach

Nazwa	2006	2011	2016
Polska	107	107	107
woj. wielkopolskie	106	106	106
powiat pilski	105	105	104
gmina Białośliwie	100	100	100

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

Z powyższej tabeli wynika, że wskaźnik feminizacji na terenach wiejskich gminy Białośliwie jest niższy w porównaniu z innymi jednostkami. W powiecie, województwie i w kraju, gdzie brano pod uwagę średnie z terenów wiejskich i miejskich, wskaźnik ten utrzymuje się na wyższym i niemal niezmiennym poziomie.

8.3.2. Ruch naturalny ludności

W gminie Białośliwie w latach 2006-2016 obserwujemy niewielki wzrost wartości wskaźnika urodzeń żywych na 1000 ludności (tab. 8.3.2.1). Wskaźnik ten w 2016 roku wynosił 10,71 i był wyższy od średniej dla powiatu (9,77) i średniej krajowej (9,95), niższy jednak od średniej dla województwa (10,99).

Tab. 8.3.2.1. Urodzenia żywe na 1000 ludności w wybranych latach

Nazwa	2006	2011	2016
Polska	9,81	10,08	9,95
woj. wielkopolskie	10,81	11,04	10,99
powiat pilski	10,87	10,36	9,77
gmina Białośliwie	10,34	10,44	10,71

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

Pomimo spadku wskaźnika zgonów na 1000 ludności na początku analizowanego okresu, lata 2011-2016 charakteryzowały się wzrostem wartości wskaźnika, podobnie jak w pozostałych jednostkach (tab. 8.3.2.2). Za niekorzystne należy uznać wyższe wartości wskaźnika zgonów na obszarze gminy w porównaniu z danymi dla powiatu i województwa.

Tab. 8.3.2.2. Zgony na 1000 ludności w wybranych latach

Nazwa	2006	2011	2016
Polska	9,69	9,75	10,10
woj. wielkopolskie	9,16	8,91	9,30
powiat pilski	8,84	8,70	9,30
gmina Białosławie	9,53	9,43	9,70

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

Pomimo niższych wartości wskaźnika przyrostu naturalnego obserwowanych na początku analizowanego okresu, w 2016 roku na terenie gminy nastąpił ponowny wzrost jego poziomu. Odmienne sytuacja kształtowała się natomiast w powiecie, województwie i kraju, gdzie w ostatnich latach odnotowuje się stały spadek wskaźnika przyrostu naturalnego (tab. 8.3.2.3),.

Tab. 8.3.2.3. Przyrost naturalny ludności w wybranych latach

Nazwa	2006	2011	2016
Polska	0,12	0,34	-0,15
woj. wielkopolskie	1,65	2,12	1,70
powiat pilski	2,03	1,66	0,47
gmina Białosławie	0,81	1,00	1,01

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

8.3.3. Migracje ludności

Wskaźnik migracji uznawany jest często za wskaźnik atrakcyjności gminy. Analiza tego wskaźnika może także określić zakres wpływu migracji na dynamikę ludności oraz obszar problemów związanych z procesem asymilacji ludności napływowej.

W całym województwie wielkopolskim istnieje tendencja migracji ludności z gmin wiejskich do miast. Są to zarówno migracje wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Analiza procesów migracji na terenie gminy Białosławie wskazuje na stały odpływ mieszkańców. Spadek wartości salda migracji obserwowany jest także w powiecie pilskim, pomimo dodatnich wartości obliczonych dla całego województwa (tab. 8.3.3.1).

Tab. 8.3.3.1. Migracje ludności w wybranych latach

Nazwa	2006	2011	2016
Polska	-0,9	-0,1	0,0
woj. wielkopolskie	0,2	0,4	0,3
powiat pilski	-2,8	-1,4	-2,3
gmina Białosławie	1,4	-2,8	-5,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

8.3.4. Uwarunkowania społeczne w zakresie rynku pracy

Analizując ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2001-2016 na terenie gminy Białosławie dostrzega się charakterystyczną tendencję. Maleje udział ludności w wieku przedprodukcyjnym, rośnie natomiast udział ludności w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym (tab. 8.3.4.1).

Tab. 8.3.4.1. Ludność według grup ekonomicznych

Lata	Ludność w wieku					
	przedprodukcyjnym	%	produkcyjnym	%	poprodukcyjnym	%
2001	1 420	29,41%	2 802	58,02%	607	12,57%
2006	1 230	24,99%	3 085	62,68%	607	12,33%
2011	1 162	23,34%	3 161	63,50%	655	13,16%
2016	1 050	21,29%	3 116	63,19%	765	15,51%

Źródło: obliczenia własne na podstawie Banku Danych Lokalnych GUS, 2018.

Struktura ludności gminy w podziale wiekowym w 2016 roku przedstawiała się następująco (K – kobiety, M – mężczyźni):

- grupa przedprodukcyjna (0-17 lat) – 21,29% ogółu ludności,
- grupa produkcyjna (K 17-59 lat, M 17-64 lat) – 63,13% ogółu ludności,
- grupa poprodukcyjna (powyżej K 60 lat, M 65 lat) – 15,51% ogółu ludności.

Osoby w wieku produkcyjnym stanowią niespełna 63% ogółu ludności gminy. Wskaźnik starzenia się ludności (udział ludności w wieku poprodukcyjnym do ludności ogółem) wynosi dla gminy prawie 16%.

Analizując zatrudnienie ogółem w latach 2001-2016 obserwujemy odmienne tendencje. Do 2006 roku odnotowano znaczny wzrost liczby pracujących mieszkańców gminy Białosłowie, w 2011 roku nastąpił spadek zatrudnienia, a w 2016 roku ponowny jego wzrost. Sytuacja ta dotyczyła zarówno mężczyzn, jak i kobiet (tab. 8.3.4.2).

Tab. 8.3.4.2. Pracujący w latach 2001-2016

Pracujący wg płci	2001	2006	2011	2016
ogółem	788	1 244	597	683
mężczyźni	417	569	316	369
kobiety	361	675	281	314

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

Analizując rynek pracy można stwierdzić, iż po okresie wzrostu bezrobocia przypadającym na pierwsze lata obecnego stulecia, od 2006 roku notuje się coraz większy spadek bezrobocia w kraju, województwie i powiecie. Podobnie przedstawia się sytuacja bezrobocia w gminie Białosłowie, przy czym zmiany te zaszły z pewnym opóźnieniem. W 2006 roku zarejestrowanych było 203 bezrobotnych, z czego większość stanowiły kobiety (119). Obecnie liczba bezrobotnych mieszkańców gminy wynosi 162 osób, w tym 101 kobiet. Udział bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wynosi obecnie 5,20%. Wartość ta jest wyższa od obserwowanej na terenie powiatu (2,50%) i województwa (3,60%), niższa natomiast od średniej ogólnopolskiej (5,62%).

Gmina Białosłowie położona jest w zasięgu bezpośredniego oddziaływania miasta Piła, co w konsekwencji powoduje spadek liczby bezrobotnych na terenie gminy. Niska stopa bezrobocia rejestrowanego jest konsekwencją zmian zachodzących w gospodarce ogólnokrajowej.

8.4. Prognoza demograficzna

Prognoza demograficzna obejmuje przewidywanie kształtowania się w przyszłości zjawisk i procesów demograficznych, ich kierunków oraz tempa rozwoju, jak również przemian strukturalnych. Przewidywanie przyszłych kierunków zmian procesów demograficznych zawsze jest obciążone dużą niepewnością wynikającą przede wszystkim z braku możliwości określenia zmiany dynamiki i kierunku rozwoju społeczno-gospodarczego.

Prognozę demograficzną na potrzeby studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Białosłowie opracowano na podstawie analizy intensywności i dynamiki zmian liczby ludności w latach 2001-2016.

W analizowanym okresie ostatnich piętnastu lat odnotowano wzrost liczby mieszkańców gminy na poziomie +3%. W związku z powyższym dla określenia prognozowanej liczby ludności na obszarze gminy Białosłowie w założonym horyzoncie czasowym przyjęto zachowanie dotychczasowej dynamiki zmian liczby mieszkańców na poziomie +3%. w okresie każdego następnego piętnastolecia.

W tabeli 8.4.1. zaprezentowano uzyskane wyniki dotyczące prognozowanej liczby ludności w 2031 i 2046 roku.

Tab. 8.4.1. Prognozowana liczba ludności

Rok	2016	2031	2046
Liczba ludności	4 931	5 030	5 131

Źródło: obliczenia własne.

Wskazać jednak należy na niepewność prognozowania demograficznego, które nie jest w stanie przewidzieć faktycznych zjawisk w przestrzeni, które w istotny sposób mogą odwrócić dotychczasowe tendencje zmian liczby ludności.

Powyższe uwarunkowania wymagają powiązania wyników prognozy demograficznej z aktualnymi czynnikami rozwoju społeczno-gospodarczego. Dobrym przykładem jest pojawianie się dużych inwestorów o istotnym zapotrzebowaniu na siłę roboczą oraz ich kooperantów, co w perspektywie kilku najbliższych lat może korzystnie wpłynąć na stan i strukturę ludności. Ze względu na potrzebę pozyskania wykwalifikowanej siły roboczej, konieczne będzie zaproponowanie nowych przestrzeni inwestycyjnych przeznaczonych pod zabudowę. Aktualnie brak jest informacji pozwalających określić skalę tego zjawiska.

Uwarunkowania demograficzne stanowią istotny argument przemawiający za racjonalizacją polityki przestrzennej. Nowe tereny przeznaczone pod zainwestowanie, przede wszystkim pod zabudowę mieszkaniową, powinny uwzględniać faktyczne zmiany w zakresie przekształceń struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, tendencje w zakresie wzrostu średniej powierzchni mieszkań i potrzebę poprawy warunków zamieszkania w zakładanej perspektywie planistycznej, biorąc pod uwagę przede wszystkim nowe czynniki rozwojowe, które w sposób znaczący mogą wpłynąć na zmiany sytuacji demograficznej gminy Białosławie.

8.5. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Dla oceny możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, istotna jest przede wszystkim analiza wydatków inwestycyjnych.

Na przestrzeni ostatnich lat odnotowano zmienny poziom wydatków inwestycyjnych w zakresie transportu i łączności, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska oraz oświaty i wychowania, istotnych z punktu widzenia jej rozwoju społeczno-gospodarczego (tab. 8.5.1.). Wynikają one przede wszystkim z wartości planowanych do realizacji inwestycji w danym roku oraz możliwości pozyskania środków zewnętrznych na ich współfinansowanie.

Tab. 8.5.1. Wydatki majątkowe inwestycyjne w latach 2006-2016

Kategoria wydatków	2006	2011	2016
Transport i łączność	b.d.	289 260,21 zł	517 266,92 zł
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	b.d.	0,00 zł	311 680,57 zł
Oświata i wychowanie	b.d.	3 861 845,33 zł	86 005,99 zł

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS, 2018.

Powyższe uwarunkowania wskazują na systematyczny wzrost potencjału inwestycyjnego gminy, pozwalający na dalsze wyposażanie poszczególnych miejscowości w niezbędną infrastrukturę techniczną i społeczną. W celu minimalizacji kosztów po stronie samorządu w pierwszej kolejności należy uruchamiać nowe tereny w zasięgu istniejącej infrastruktury technicznej, przede wszystkim sieci wodociągowej, elektroenergetycznej i kanalizacyjnej, posiadające dogodną dostępność komunikacyjną, w tym środkami transportu publicznego, oraz gwarantujące właściwą obsługę mieszkańców w zakresie dostępności do usług publicznych. Przygotowanie nowych terenów przeznaczonych pod

zainwestowanie powinno być poprzedzone prognozą skutków finansowych sporządzaną na etapie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, która określi bilans dochodów i wydatków wynikających z określonego obszaru.

8.6. Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

8.6.1. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę

Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę w skali gminy oszacowano na podstawie:

- analizy ekonomicznej obrazującej poziom dochodów i wydatków gminy, ze szczególnym uwzględnieniem wydatków inwestycyjnych służących podwyższaniu standardów i zakresu usług oraz szeroko rozumianemu rozwojowi jednostki samorządu terytorialnego,
- analizy środowiskowej obrazującej stan i jakość poszczególnych elementów środowiska przyrodniczego oraz obszarów objętych ochroną prawną, stanowiącej podstawę do określenia uwarunkowań w zakresie rozwoju przestrzennego,
- analizy społecznej obrazującej stan i strukturę demograficzną społeczności gminy, ze szczególnym uwzględnieniem ruchu naturalnego, migracji i rynku pracy, stanowiącej podstawę dla racjonalnego kształtowania docelowej struktury przestrzennej gminy,
- prognozy demograficznej zakładającej wzrost liczby ludności w założonej perspektywie planistycznej na poziomie +4,06% do 5 030 osób w 2031 r. oraz do 5 131 osób w 2046 r., stanowiącej podstawę dla określania kierunków zmian w zakresie wyznaczania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową,
- oceny możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, ze szczególnym uwzględnieniem aktualnego poziomu wydatków inwestycyjnych w zakresie transportu i łączności oraz gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, istotnych z punktu widzenia jej rozwoju społeczno-gospodarczego,
- prognozowanego wzrostu przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań w założonej perspektywie planistycznej na poziomie +38% w latach 2016-2031 r. (do 34,82 m² na 1 mieszkańca w 2031 roku) oraz na poziomie +76% w latach 2031-2046 (do 61,28 m² na 1 mieszkańca w 2046 roku),
- ustaleń dotychczasowych dokumentów planistycznych i decyzji administracyjnych, w tym przede wszystkim przesądzeń w zakresie kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy i przeznaczeniu terenów wynikających z miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obrazujących faktyczne potrzeby inwestycyjne mieszkańców i inwestorów.

Dla określenia maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę przyjęto perspektywę 30 lat oraz niepewność procesów rozwojowych poprzez zwiększenie zapotrzebowania o 30% w stosunku do powyższych wyników analiz.

Przyjmując wyniki powyższych analiz określono zapotrzebowanie na nową zabudowę w skali gminy dla poszczególnych kategorii terenów przeznaczonych pod zabudowę w oparciu o poniższe założenia:

1. Dla **terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej** nie wskazuje się zapotrzebowania na nową zabudowę ;
2. Dla **terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej** przyjmuje się zapotrzebowanie na nową zabudowę na poziomie 108 777 m² powierzchni użytkowej zabudowy na podstawie prognozowanego wzrostu liczby ludności oraz zakładanego wzrostu przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań przypadającej na jednego mieszkańca gminy do poziomu 61,28 m²;
3. Dla **terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej** przyjmuje się zapotrzebowanie na nową zabudowę na poziomie 11 617 m² powierzchni użytkowej zabudowy na podstawie prognozowanego wzrostu liczby ludności oraz zakładanego wzrostu przeciętnej powierzchni użytkowej mieszkań przypadającej na jednego mieszkańca gminy do poziomu 61,28 m²;

4. Dla **terenów zabudowy zagrodowej** przyjmuje się zapotrzebowanie na nową zabudowę na poziomie 121 752 m² powierzchni użytkowej zabudowy na podstawie prognozowanego wzrostu liczby ludności oraz zakładanego wzrostu przeciętej powierzchni użytkowej mieszkań przypadającej na jednego mieszkańca gminy do poziomu 61,28 m² oraz zakładanego rozwoju istniejących gospodarstw rolnych o rozdrobnionej strukturze agrarnej;
5. Dla **terenów zabudowy usługowej** przyjmuje się zapotrzebowanie na nową zabudowę na poziomie 9 464 m² powierzchni użytkowej zabudowy na podstawie zakładanego wzrostu przeciętej powierzchni użytkowej usług przypadającej na jednego mieszkańca gminy do poziomu 9 m² oraz wzrostu zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, dla której konieczne będzie wprowadzenie odpowiedniego wyposażenia usługowego, w tym realizacji usług publicznych, biorąc pod uwagę konieczność zabezpieczenia nowych terenów inwestycyjnych jako oferty dla istniejących i nowych inwestorów;
6. Dla **terenów zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów** przyjmuje się zapotrzebowanie na nową zabudowę na poziomie 25 836 m² powierzchni użytkowej zabudowy na podstawie zakładanego wzrostu przeciętej powierzchni użytkowej obiektów produkcyjnych, magazynowych i składowych przypadającej na jednego mieszkańca gminy do poziomu 8 m² na podstawie analizy potrzeb wynikających z zabezpieczenia nowych terenów inwestycyjnych jako oferty dla istniejących i nowych inwestorów, ze szczególnym uwzględnieniem istniejących funkcji przemysłowych gminy;
7. Dla **terenów obsługi gospodarki rolnej** nie wskazuje się zapotrzebowania na nową zabudowę.

Tab. 8.6.1.1. Maksymalne zapotrzebowanie na nową zabudowę [w powierzchni użytkowej w m²]

Kategoria terenu przeznaczanego pod zabudowę	Powierzchnia użytkowa [w m ²]
Tereny zabudowy mieszkaniowej mieszkaniowo-usługowej	0
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	108 777
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	11 617
Tereny zabudowy zagrodowej	121 752
Tereny zabudowy usługowej	9 464
Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów	25 836
Tereny zabudowy obsługi gospodarki rolnej	0
Suma	277 446

Źródło: opracowanie własne

8.6.2. Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych

Chłonność obszarów, rozumianych jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, określono na podstawie analizy zagospodarowania i zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach istniejących jednostek osadniczych. Poniżej przedstawiono chłonność obszarów dla lokalizacji nowej zabudowy określoną w powierzchni użytkowej zabudowy według poszczególnych kategorii zabudowy.

Chłonność miejscowości położonych na obszarze gminy Białosławie oszacowano wyłącznie dla wsi charakteryzujących się zwartą strukturą funkcjonalno-przestrzenną. W analizie nie uwzględniono miejscowości o zabudowie rozproszonej.

Ze względu na istniejący charakter terenów zainwestowanych chłonność obszarów oszacowano według podziału na pięć kategorii: tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, tereny zabudowy zagrodowej, tereny zabudowy usługowej i tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów przy założeniu lokalizowania nowych terenów przeznaczonych pod określony typ zainwestowania w sąsiedztwie terenów istniejących o tej samej funkcji. Dla pozostałych kategorii terenów (tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej, tereny, tereny

zabudowy obsługi gospodarki rolnej), ze względu na istniejący charakter zainwestowania, brak jest możliwości wyznaczenia nowych terenów dla lokalizacji zabudowy w ramach zwartej struktury funkcjonalno-przestrzennej.

Tab. 8.6.2.1. Chłonność obszarów miejscowości w gminie [w powierzchni użytkowej w m²]

Miejscowość	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	Tereny zabudowy zagrodowej	Tereny zabudowy usługowej	Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów
Białosłowie	3 0275	1 112	4 823	3 149	2 638
Dębówko Nowe	0	0	3 038	0	0
Dębówko Stare	0	0	0	0	0
Dworzakowo	2 430	0	4 726	79	0
Krostkowo	2 776	0	1 995	249	0
Niezychowo	2 473	2 985	1 515	2 492	0
Pobórka Mała	929	0	1 029	0	0
Pobórka Wielka	97	0	13 147	0	0
Tomaszewo	0	0	0	0	0
Suma	38 980	4 096	30 273	5 968	2 638
					81 955

Źródło: opracowanie własne

8.6.3. Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Chłonność obszarów, rozumianych jako możliwość lokalizowania na tych obszarach nowej zabudowy, określono na podstawie analizy obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących tereny położone poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach istniejących jednostek osadniczych.

Poniżej przedstawiono chłonność obszarów dla lokalizacji nowej zabudowy określoną w powierzchni użytkowej zabudowy według poszczególnych kategorii zabudowy.

Tab. 8.6.3.1. Chłonność obszarów w planach miejscowych [w powierzchni użytkowej w m²]

Kategoria terenu przeznaczonego pod zabudowę	Powierzchnia użytkowa [w m ²]
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	0
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	2 181
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	0
Tereny zabudowy zagrodowej	3 079
Tereny zabudowy usługowej	358
Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów	8 167
Tereny zabudowy obsługi gospodarki rolnej	0
Suma	13 785

Źródło: opracowanie własne

8.6.4. Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę oraz sumy powierzchni użytkowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Określenie zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością terenów położonych na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę ma na celu wykazanie priorytetów w zakresie wyznaczania nowych terenów przeznaczonych pod zabudowę. W poniższej tabeli przedstawiono wyniki przeprowadzonej analizy.

Tab. 8.6.4.1. Porównanie zapotrzebowania na nową zabudowę z chłonnością obszarów na terenie gminy Białosławie [w powierzchni użytkowej w m²]

Kategoria terenu przeznaczonego pod zabudowę	Zapotrzebowanie na nową zabudowę	Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej	Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę	Porównanie
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	0	0	0	0
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	108 777	38 980	2 181	67 616
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	11 617	4 096	0	7 521
Tereny zabudowy zagrodowej	121 752	30 273	3 079	88 400
Tereny zabudowy usługowej	9 464	5 968	358	3 138
Tereny usług sportu, turystyki i rekreacji	25 836	2 638	8 167	15 031
Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów	0	0	0	0
Suma	277 446	81 955	13 785	181 706

Źródło: opracowanie własne

Na podstawie przeprowadzonej analizy formułuje się następujące wytyczne do określania kierunków zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów:

1. Dla **terenów zabudowy mieszkaniowo-usługowej** nową zabudowę należy realizować wyłącznie jako uzupełnienie istniejących terenów zainwestowanych;
2. Dla **terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej** w celu realizacji pełnego zapotrzebowania, dopuszcza się kształtowanie nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę o maksymalnej powierzchni użytkowej zabudowy wynikającej z przeprowadzonego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę;
3. Dla **terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej** w celu realizacji pełnego zapotrzebowania, dopuszcza się kształtowanie nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę o maksymalnej powierzchni użytkowej zabudowy wynikającej z przeprowadzonego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę;

4. Dla **terenów zabudowy rekreacji indywidualnej** w celu realizacji pełnego zapotrzebowania, dopuszcza się kształtowanie nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę o maksymalnej powierzchni użytkowej zabudowy wynikającej z przeprowadzonego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę;
5. Dla **terenów zabudowy usługowej**, w celu realizacji pełnego zapotrzebowania, dopuszcza się kształtowanie nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę o maksymalnej powierzchni użytkowej zabudowy wynikającej z przeprowadzonego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę;
6. Dla **terenów zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów**, w celu realizacji pełnego zapotrzebowania, dopuszcza się kształtowanie nowej zabudowy poza obszarami o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych oraz poza obszarami przeznaczonymi w planach miejscowych pod zabudowę o maksymalnej powierzchni użytkowej zabudowy wynikającej z przeprowadzonego bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę;
7. Dla **terenów zabudowy obsługi gospodarki rolnej** nową zabudowę należy realizować wyłącznie jako uzupełnienie istniejących terenów zainwestowanych.

8.7. Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy, determinowane będą poziomem uzyskiwanych dochodów. Rozwój nowych terenów inwestycyjnych zwiększy wpływy do budżetu gminy z tytułu podatku od nieruchomości.

W poniższej tabeli przedstawiono prognozowane dochody gminy z tytułu podatku od nieruchomości po zrealizowaniu maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę w perspektywie 30 lat.

Tab. 8.7.1. Prognozowane dochody z tytułu podatku od nieruchomości na terenie gminy Białośliwie

Kategoria terenu przeznaczonego pod zabudowę	Powierzchnia gruntów [m ²]	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Podatek od nieruchomości (grunt)	Podatek od nieruchomości (powierzchnia użytkowa)
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	0	0	0 zł	0 zł
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1 737 204	108 777	521 161 zł	81 583 zł
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	185 533	11 617	55 660 zł	8 713 zł
Tereny zabudowy zagrodowej	1 944 422	121 752	583 327 zł	91 314 zł
Tereny zabudowy usługowej	151 143	9 464	136 029 zł	208 208 zł
Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów	412 613	25 836	371 352 zł	568 392 zł
Tereny zabudowy obsługi gospodarki rolnej	0	0	0 zł	0 zł
Suma	4 430 915	277 446	1 667 528 zł	958 210 zł

Źródło: opracowanie własne

Uruchamianie przez gminę nowych terenów inwestycyjnych wiąże się z koniecznością rozbudowy infrastruktury technicznej – sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej oraz doprowadzeniem do tych terenów dróg publicznych. Realizacja infrastruktury odbywać się będzie etapowo w ciągu najbliższych kilkudziesięciu lat biorąc pod uwagę priorytety w zakresie wyposażania określonych terenów. Finansowanie ww. działań opierać się będzie przede wszystkim na podstawie dochodów własnych gminy, ale także poprzez pozyskanie różnego rodzaju dotacji. W przypadku niedoboru środków finansowych budżetu istnieje ponadto możliwość zaciągnięcia kredytów.

8.8. Potrzeby inwestycyjne gminy wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związane z lokalizacją nowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych i na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę oraz poza tymi obszarami

Potrzeby inwestycyjne Gminy Białosławie wynikające z konieczności realizacji zadań własnych, związanych z lokalizacją nowej zabudowy przedstawiono w podziale na trzy kategorie:

- 1) obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych,
- 2) obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, innych niż wymienione powyżej,
- 3) obszarów pozostałych.

W analizie uwzględniono potrzeby inwestycyjne związane z realizacją infrastruktury komunikacyjnej i technicznej. Ze względu na ogólny charakter niniejszego bilansu oraz oparcie jej na przyjętych założeniach, brak jest możliwości prawidłowego oszacowania potrzeb związanych z realizacją infrastruktury społecznej. Zakłada się, iż realizacja infrastruktury społecznej będzie uzależniona od faktycznego zapotrzebowania na usługi publiczne (m.in. szkoły, przedszkola, ośrodki opieki społecznej itd.) na danych terenach.

Lokalizacja nowej zabudowy na obszarach o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych nie pociąga za sobą realizacji nowej infrastruktury technicznej i drogowej (tab. 8.8.1). Wynika to z faktu, że nowa zabudowa stanowić będzie uzupełnienie istniejącej, na terenach już wyposażonych w infrastrukturę techniczną oraz posiadających dostęp do dróg publicznych.

Tab. 8.8.1. Zapotrzebowanie na infrastrukturę obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostek osadniczych

Kategoria terenu przeznaczonego pod zabudowę	Powierzchnia gruntów [m ²]	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Długość nowych dróg [km]	Długość nowej infrastruktury technicznej [km]
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	0	0	0,0	0,0
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	622 527	38 980	0,0	0,0
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	65 420	4 096	0,0	0,0
Tereny zabudowy zagrodowej	483 465	30 273	0,0	0,0
Tereny zabudowy usługowej	95 307	5 968	0,0	0,0
Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów	42 133	2 638	0,0	0,0
Tereny zabudowy obsługi gospodarki rolnej	0	0	0,0	0,0
Suma	1 308 852	81 955	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne

Lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na obszarach objętych obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego będzie wymagała budowy po ok. 3,5 km nowych dróg publicznych i sieci infrastruktury technicznej (tab. 8.8.2). W odniesieniu do pozostałych kategorii terenów zakłada się, że realizacja dróg i infrastruktury technicznej odbywać się będzie na koszt inwestorów.

Tab. 8.8.2. Zapotrzebowanie na infrastrukturę obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Kategoria terenu przeznaczonego pod zabudowę	Powierzchnia gruntów [m ²]	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Długość nowych dróg [km]	Długość nowej infrastruktury technicznej [km]
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	0	0	0,0	0,0
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	34 831	2 181	3,5	3,5
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	0	0	0,0	0,0
Tereny zabudowy zagrodowej	49 173	3 079	0,0	0,0
Tereny zabudowy usługowej	5 720	358	0,0	0,0
Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów	130 424	8 167	0,0	0,0
Tereny zabudowy obsługi gospodarki rolnej	0	0	0,0	0,0
Suma	220 148	13 785	3,5	3,5

Źródło: opracowanie własne

Realizacja inwestycji zostanie rozłożona w okresie 30 lat i będzie przebiegać etapowo, w zależności od stopnia zainwestowania poszczególnych terenów.

Prognozowane koszty realizacji dróg publicznych oraz infrastruktury technicznej zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tab. 8.8.3. Prognozowane koszty budowy dróg publicznych oraz realizacji infrastruktury technicznej obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Kategoria planowanych inwestycji	Drogi publiczne	Sieć wodociągowa	Sieć kanalizacji sanitarnej
Prognozowane koszty	34 800,00 zł	93 264,00 zł	200 100 zł

Źródło: opracowanie własne

Lokalizacja nowej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej na pozostałych obszarach na terenie gminy będzie wymagała budowy po ok. 10,8 km nowych dróg publicznych i sieci infrastruktury technicznej (tab. 8.8.4). Zakłada się, że na terenach pozostałych, na których planowana jest nowa zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna, zabudowa zagrodowa, zabudowa usługowa oraz zabudowa produkcyjna, składy i magazyny realizacja dróg i infrastruktury technicznej odbywać się będzie na koszt inwestorów.

Tab. 8.8.4. Zapotrzebowanie na infrastrukturę pozostałych obszarów

Kategoria terenu przeznaczonego pod zabudowę	Powierzchnia gruntów [m ²]	Powierzchnia użytkowa [m ²]	Długość nowych dróg [km]	Długość nowej infrastruktury technicznej [km]
Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej	0	0	0,0	0,0
Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej	1 079 846	67 616	10,8	10,8
Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej	120 113	7 521	0,0	0,0
Tereny zabudowy zagrodowej	1 411 784	88 400	0,0	0,0
Tereny zabudowy usługowej	50 116	3 138	0,0	0,0
Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów	240 056	15 031	0,0	0,0
Tereny zabudowy obsługi gospodarki rolnej	0	0	0,0	0,0
Suma	2 901 915	181 706	10,8	10,8

Źródło: opracowanie własne

Realizacja inwestycji zostanie rozłożona w okresie 30 lat i będzie przebiegać etapowo, w zależności od stopnia zainwestowania poszczególnych terenów.

Prognozowane koszty realizacji dróg publicznych oraz infrastruktury technicznej zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tab. 8.8.5. Prognozowane koszty budowy dróg publicznych oraz realizacji infrastruktury technicznej obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę

Kategoria planowanych inwestycji	Drogi publiczne	Sieć wodociągowa	Sieć kanalizacji sanitarnej
Prognozowane koszty	1 079 800 zł	2 893 864 zł	6 208 850 zł

Źródło: opracowanie własne

Powyższa analiza wykazała, że łączny koszt związany z budową dróg publicznych i infrastruktury technicznej, obejmującej sieć wodociągową i sieć kanalizacji sanitarnej, wyniesie 10 182 514 zł, co przy średnim poziomie wydatków inwestycyjnych i prognozowanych wpływach z tytułu podatku od nieruchomości, pozwala stwierdzić, że inwestycje w tym zakresie mogą zostać zrealizowane w założonej perspektywie 30 lat.

Jednocześnie zakłada się, że zarówno wpływy z tytułu podatku od nieruchomości oraz wydatki związane z konieczności realizacji zadań własnych, realizowane będą w oparciu o politykę przestrzenną gminy polegającą na etapowym sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów przeznaczonych pod zabudowę, na etapie których określone zostaną prognozowane zyski i straty wynikające z uruchomienia nowych przestrzeni inwestycyjnych. Oznacza to, że realizacja maksymalnego zapotrzebowania na nową zabudowę następować będzie etapowo w nawiązaniu do aktualnych potrzeb i możliwości rozwoju gminy.

Przedstawione potrzeby inwestycyjne przy założonych wskaźnikach, nie przekraczają możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnych i infrastruktury technicznej oraz społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy.

8.9. Strategia Rozwoju Gminy Białosłowie

Obowiązująca „Strategia Rozwoju Gminy Białosłowie na lata 2016-2025”, wizją gminy Białosłowie, w opinii społeczności lokalnej, jest jej wykreowanie jako rejonu produkcji zdrowej żywności dla dużego zaplecza konsumpcyjnego jakim jest cały region Wielkopolski, ale również kraj i zagranica. Gmina ma być kwitnącym i dobrze prosperującym obszarem przede wszystkim produkcji wysokiej jakości, w tym często wskazywanej branży sadowniczej jako wiodącego kierunku produkcji wraz z rozwojem przetwórstwa rolno-spożywczego. Ważnym aspektem wizji gminy są także: rozwój na płaszczyźnie społecznej w kierunku aktywizacji mieszkańców gminy oraz wykorzystanie tkwiącego w gminie potencjału przede wszystkim przyrodniczego i kulturowego, w kierunku rozwoju sektora turystycznego. Ostateczny kształt wizji gminy Białosłowie brzmi następująco: *Poszukiwanie misji gminy to przede wszystkim poszukiwanie podstawowych wartości, na których powinny opierać się sprawy publiczne związane z życiem lokalnej społeczności. Dogłębne sformułowanie misji dotyka przede wszystkim określenia kierunków dążeń jej mieszkańców oraz zadań dla przedstawicieli lokalnej władzy samorządowej. Wynika ona z oczekiwań wobec lokalnych władz i administracji samorządowej, uzasadnienia sensu jego istnienia i realizowanych działań.*

Misją gminy Białosłowie, według opinii społeczności lokalnej, są działania na rzecz wspierania i realizacji dążeń i potrzeb jej mieszkańców, zmierzających do modernizacji gminy i jej rozwoju na płaszczyźnie kulturowej i turystycznej. Ostateczny zapis misji gminy otrzymał następujące brzmienie: *Białosłowie gminą bezpieczną i nowoczesną ze zaktywizowanym społeczeństwem kultywującym lokalne tradycje, wykorzystującą walory kulturowe i przyrodnicze w rozwoju turystyki oraz gospodarki rolno-sadowniczej. Białosłowie - nowoczesny samorząd realizujący potrzeby mieszkańców i wspierający integrację lokalnej społeczności, modernizujący i rozwijający gminę kulturowo-turystycznie.*

Sformułowanie głównych celów strategicznych dla gminy Białosłowie wynika bezpośrednio ze szczegółowej analizy potencjału endogenicznego, który został określony poprzez wyniki diagnozy stanu, analizy SWOT, wyników przeprowadzonej ankiety oraz prac podczas warsztatów z mieszkańcami i liderami lokalnymi gminy Białosłowie. W ich wyniku w trakcie prac warsztatowych wypracowano finalną konstrukcję strategii opierającą się na trzech zasadniczych celach strategicznych nawiązujących do wizji i misji gminy. Konstrukcja strategii opiera się łącznie na trzynastu celach operacyjnych.

Cele te są następujące:

1. Cel strategiczny I poprawa jakości życia mieszkańców i rozwój kapitału ludzkiego:
 - Cel operacyjny I.1. Wyrównanie szans edukacyjnych poprzez inwestycje w infrastrukturę edukacyjną oraz dostęp do wysokiej jakości oferty edukacyjnej;
 - Cel operacyjny I.2. Zapewnienie spójności społecznej poprzez przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
 - Cel operacyjny I.3. Wzrost dostępności do dóbr i usług rehabilitacyjno-zdrowotnych;
 - Cel operacyjny I.4. Wsparcie kapitału społecznego poprzez budowę tożsamości lokalnej;
 - Cel operacyjny I.5. Zachowanie dziedzictwa historyczno-kulturowego na rzecz poprawy konkurencyjności gminy;
2. Cel strategiczny II. Nowoczesna i konkurencyjna gospodarka:
 - Cel operacyjny II.1. Wzmocnienie rozwoju gospodarczego opartego na wewnętrznym potencjale Gminy;
 - Cel Operacyjny II.2. Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Gminy;
 - Cel Operacyjny II.3. Poprawa konkurencyjności i rozwój nowoczesnego sektora rolnego;
 - Cel operacyjny II.4. Zwiększenie efektywności systemu transportowo- komunikacyjnego;
 - Cel operacyjny II.5. Zwiększenie atrakcyjności turystycznej i rozwój turystyki aktywnej;
3. Cel strategiczny iii. Zrównoważone gospodarowanie środowiskiem w oparciu o zasoby naturalne:
 - Cel operacyjny III.1): Wdrażanie zasad gospodarki niskoemisyjnej oraz efektywnego gospodarowania energią ;
 - Cel operacyjny III.2) Poprawa jakości środowiska poprzez modernizację infrastruktury technicznej;
 - Cel operacyjny III. 3) Zachowanie i ochrona walorów środowiska przyrodniczego.

9. Uwarunkowania wynikające ze stanu prawnego gruntów

Według rejestru gruntów ogólna powierzchnia ewidencyjna gminy Białośliwie wynosi 7 520 ha. Struktura własności gruntów według grup rejestrowych przedstawia się następująco:

- 1) grunty Skarbu Państwa z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste – 1 628 ha (21,65%), w tym:
 - grunty wchodzące w skład Zasobu Własności Rolnej Skarby Państwa – 496 ha,
 - grunty w zarządzie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – 843 ha,
 - grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych z wyłączeniem gruntów Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe – 71 ha,
 - pozostałe grunty Skarbu Państwa – 178 ha;
- 2) grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste – 43 ha (0,57%), w tym:
 - grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych – 4 ha;
 - grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym osób prawnych – 33 ha;
 - grunty Skarbu Państwa w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób – 6 ha;
- 3) grunty gminne z wyłączeniem gruntów przekazanych w użytkowanie wieczyste – 117 ha (1,56%), w tym:
 - grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości z wyłączeniem gruntów przekazanych w trwały zarząd – 114 ha;
 - pozostałe grunty wchodzące w skład gminnego zasobu nieruchomości – 3 ha;
- 4) grunty gminne przekazane w użytkowanie wieczyste – 11 ha (0,15%), w tym:
 - grunty gminne w użytkowaniu wieczystym osób fizycznych – 1 ha;
 - grunty gminne w użytkowaniu wieczystym pozostałych osób – 10 ha;
- 5) grunty osób fizycznych – 4 771 ha (63,44%), w tym:
 - grunty osób fizycznych wchodzące w skład gospodarstw rolnych – 4 617 ha,
 - grunty osób fizycznych niewchodzące w skład gospodarstw rolnych – 154 ha;
- 6) grunty spółdzielni – 690 ha (9,18%);
- 7) grunty kościołów i związków wyznaniowych – 64 ha (0,85%);
- 8) grunty wspólnot gruntowych – 17 ha (0,23%);
- 9) grunty powiatów – 31 ha (0,41%);
- 10) grunty województw – 18 ha (0,24%);
- 11) grunty spółek prawa handlowego, stowarzyszeń i innych podmiotów – 130 ha (1,73%).

10. Uwarunkowania wynikające z występowania obiektów i terenów chronionych na podstawie przepisów odrębnych

10.1. Obszary Natura 2000

Na terenie gminy Białośliwie znajdują się cztery obszary Natura 2000: jeden specjalny obszar ochrony (OSO) „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001 oraz trzy obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW): „Dębowa Góra” PLH300055, „Struga Białośliwka” PLH300054, „Dolina Noteci” PLH300004.

Obszar Natura 2000 „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001

Obszar obejmuje pradolinę rzeczną o zmiennej szerokości od 2 do 8 km, która ma tu przebieg równoleżnikowy. Od północy obszar graniczy z wysoczyzną Pojezierza Krajeńskiego – maksymalne deniwelacje pomiędzy dnem doliny a skrajem wysoczyzny dochodzą tu do 140 m. Od południa pradolina jest ograniczona piaszczystym Tarasem Szamocińskim, zajęтым w znacznej mierze przez lasy, stykającym się z krawędzią Pojezierza Chodzieskiego. Znaczne części pradoliny zostały zmeliorowane i prowadzona jest na nich gospodarka łąkowa. W kilku miejscach pradoliny założono stawy rybne, na których prowadzona jest intensywna hodowla ryb – stawy Antoniny, Smogulec, Ostrówek, Występ

i Ślesin. Zachodnia część pradoliny, objęta przez obszar, jest obecnie doliną Noteci. Część wschodnia jest doliną żeglownego Kanału Bydgoskiego, wybudowanego w końcu XVIII w., łączącego dorzecza Odry i Wisły. Na terenie gminy Białośliwie „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” obejmuje południową część gminy – dolinę rzeki Noteci.

W obrębie obszaru znajdują się 2 ostoje ptaków o randze europejskiej: E37 (Stawy Ostrówek i Smogulec) i E38 (Stawy Ślesin i Występ). Występuje tu co najmniej 18 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 8 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). W okresie lęgowym obszar zasiedla około 10% populacji krajowej (C6) podróżniczka (PCK); co najmniej 1% populacji krajowej (C6) następujących gatunków ptaków: bielik (PCK) i kania czarna (PCK). W stosunkowo wysokiej liczebności (C7) występują kania ruda i błotniak stawowy. W okresie wędrowek na obszarze występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrowskiego (C2) łabędzia czarnodziobego. Stosunkowo duże koncentracje (C7) osiąga siewka złota.

Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001 są następujące gatunki ptaków: Płaskonos *Anas clypeata*, Krakwa *Anas strepera*, Gęś białoczelna *Anser albifrons*, Gęś zbożowa *Anser fabalis*, Dziwonia zwyczajna *Carpodacus erythrinus*, Derkacz zwyczajny *Crex crex*, Łabędź czarnodzioby *Cygnus columbianus bewickii*, Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*, Łabędź niemy *Cygnus olor*, Łyska zwyczajna *Fulica atra*, Żuraw *Grus grus*, Bielik zwyczajny *Haliaeetus albicilla*, Rycyk *Limosa limosa*, Podróżniczek *Luscinia svecica*, Kania czarna *Milvus migrant*, Kulik wielki *Numenius arquata*, Siewka złota *Pluvialis apricaria* oraz Czajka zwyczajna *Vanellus vanellus*.

Zagrożenia dla walorów przyrodniczych obszaru Natura 2000 „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001 to: wycinka lasu, eksploatacja lasu bez odnawiania czy naturalnego odrastania, uprawy, zmiany sposobu upraw, sztuczne plantacje na terenach otwartych (drzewa nierodzące), pożary i gaszenie pożarów, sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze, wandalizm, polowanie, inne rodzaje aktywności człowieka związane z urbanizacją, przemysłem oraz inne formy przesyłania energii.

Obszar Natura 2000 „Dębowa Góra” PLH300055

Ostoję obejmuje wyniesione formy moreny, zbiorniki wodne i torfowisko przejściowe oraz drobne ciekich uchodzące do Noteci. Jest to obszar usytuowany w granicach mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego, należący do regionu kujawsko-pomorskiego, podprovincji Pojezierza Południowopomorskiego. Lokalnie jest silnie zróżnicowany morfologicznie, odznacza się dużymi różnicami wysokości względnej (od ok. 65 do 192 m n.p.m.). Najwyżej położonym punktem jest Dębowa Góra o wysokości 192 m n.p.m. Spływające wody polodowcowe doprowadziły do powstania licznych wąwozów rozcinających morenę czołową. Gleby są zróżnicowane. Na wysoczyźnie przeważają gleby płowe, mniej jest gleb brunatnych, stagnoglejowych i deluwialnych. Z tego terenu została po raz pierwszy stwierdzona obecność gleb o charakterze *vertisoli* (Nowiński 2004). Jest to nowy dla Polski typ gleb. Obecne są także gleby organiczne – torfy o różnym stopniu mineralizacji. W ostoi zdecydowanie przeważają ekosystemy leśne, głównie grądy. Znikome powierzchnie stanowią kwaśna dąbrowa, kwaśna buczyna oraz łągi i żyzny ols. Pewien udział powierzchniowy mają leśne zbiorowiska zastępcze: głównie z sosną pospolitą, świerkiem oraz modrzewiem. W kompleksie leśnym występują niewielkie nisze źródłiskowe. Siedliska higrofilne i wodne z podłożem organicznym zlokalizowane są w północnej części badanego terenu. Stwierdzono tam zarówno lasy bagiennne (ols i łągi jesionowo-olszowe), jak i bardzo trudno dostępne torfowisko przejściowe. Obecne są także eutroficzne zbiorniki wodne z łąkami ramienicowymi i płatami nymfeidów oraz astatyczne, podlegające procesowi zarastania. Na skraju lasu, na granicy obszaru Natura 2000, stwierdzono płaty świeżej łąki rajgrasowej i fragmenty muraw. W bezpośrednim sąsiedztwie planowanej ostoi znajdują się drzewostany sosnowe.

W obrębie ostoi zidentyfikowano 12 typów siedlisk przyrodniczych ujętych w załączniku I dyrektywy siedliskowej (w tym 1 priorytetowy). Szczególnie wartościowym elementem tego obszaru są dobrze zachowane płaty różnorodnych zbiorowisk leśnych (*Ribo nigri-Alnetum*, *Fraxino-Alnetum*, *Querc-Ulmetum minoris*, *Calamagrostio-Quercetum*, *Galio sylvatici-Carpinetum* (dominujące powierzchniowo i reprezentujące szerokie spektrum różnych podzespołów. W obrębie rolniczego krajobrazu Pojezierza

Krajeńskiego jest to jeden z większych, w dużym stopniu naturalnych kompleksów lasów liściastych. Odnaleziono płyty 25 zespołów roślinnych zagrożonych w regionie. Poza zbiorowiskami lasów liściastych są to ugrupowania wodne, szuwarowe, użytków zielonych, ziołoroślowe i zaroślowe. Na analizowanym obszarze stwierdzono stanowiska 28 gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną prawną, bądź zagrożonych w skali regionalnej lub kraju. Część powyższych stanowisk znana jest z literatury i nie została potwierdzona w trakcie tegorocznych badań. W obrębie świata zwierząt z gatunków dyrekwowych zanotowano *Triturus cristatus*. Z innych, na szczególną uwagę zasługuje stanowisko *Hyla arborea*.

Omawiany teren cechuje się ponadto bardzo dużymi walorami krajobrazowymi. Zlokalizowany jest w zróżnicowanym krajobrazie cechującym się dużymi różnicami wysokości względnej (ponad 100 m). W obrębie charakteryzowanego obszaru znajduje się cmentarz ewangelicki z przełomu XIX i XX wieku oraz stanowisko archeologiczne nr 14, nr ewidencyjny AZP 37-31/137 – ślad osadniczy, przypuszczalnie z okresu neolitu. Na terenie gminy Białosławie zlokalizowana jest zachodnia część obszaru Natura 2000 „Dębowa Góra”, obejmująca fragment kompleksu leśnego położonego przy wschodniej granicy.

Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 „Dębowa Góra” PLH300055 są następujące siedliska przyrodnicze 3140 Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic *Charetea* (jeziora ramienicowe), 7140 Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzerio-Caricetea*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion roboli-petraeae*), 9110 Dąbrowy ciepłolubne (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) oraz gatunki zwierząt: 1042 Zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, 1083 Jelonek rogacz *Lucanus cervus*, 1084 Pachnica dębowa *Osmoderma eremita* i 1166 Traszka grzebieniasta *Triturus cristatus*.

Zagrożenia dla walorów przyrodniczych Obszaru Natura 2000 „Dębowa Góra” PLH300055 to: leśnictwo, wycinka lasu oraz ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe.

Obszar Natura 2000 „Struga Białosłiwka” PLH300054

Ostoja obejmuje wyniesione formy moreny czołowej oraz dolinę ciekuchodzącego do Noteci. Jest to obszar usytuowany w granicach mezoregionu Pojezierza Krajeńskiego, należący do regionu kujawsko-pomorskiego, podprovincji Pojezierza Południowopomorskiego. Lokalnie jest silnie zróżnicowany morfologicznie, odznacza się dość dużymi różnicami wysokości względnej (od około 60 do 148 m n.p.m). Spływające wody polodowcowe doprowadziły do powstania licznych wąwozów rozcinających morenę czołową. Dominujące siedliska mineralne, o stosunkowo żyznych glebach, są opanowane przez drzewostany gospodarcze w różnych klasach wieku. Przeważającą część zajmują grądy, niewielki jest udział świetlistej dąbrowy i kwaśnej dąbrowy. Istotny udział powierzchniowy mają leśne zbiorowiska zastępcze: głównie z sosną pospolitą, świerkiem oraz uprawa jodły. W obrębie kompleksu leśnego występują niewielkie nisze źródłiskowe. Siedliska higrofilne i wodne z podłożem organicznym związane są z doliną ciekuchodzącego. Stwierdzono tam zarówno lasy bagienne (olsy i łąg jesionowo-olszowy), łąg wiązowo-jesionowy, jak i użytki zielone: pastwiska i ziołorośla. Obecne są także eutroficzne zbiorniki wodne – stawy rybne z właściwą dla nich roślinnością wodną i szuwarową.

W obrębie ostoi zidentyfikowano 9 typów siedlisk przyrodniczych ujętych w załączniku I dyrektywy siedliskowej (w tym 2 priorytetowe). Szczególnie wartościowym elementem tego obszaru są dobrze zachowane płyty różnorodnych zbiorowisk leśnych (*Ribo nigri-Alnetum*, *Fraxino-Alnetum*, *Quercio-Ulmetum minoris*, *Galio sylvatici-Carpinetum* (dominujące powierzchniowo i reprezentujące szerokie spektrum różnych podzespołów), *Potentillo albae-Quercetum* i *Calamagrostio-Quercetum*. W obrębie rolniczego krajobrazu Pojezierza Krajeńskiego jest to jeden z większych, w miarę naturalnych kompleksów lasów liściastych. Odnaleziono płyty 30 zespołów roślinnych zagrożonych w regionie. Poza zbiorowiskami lasów liściastych są to ugrupowania szuwarowe, użytków zielonych, ziołoroślowe i zaroślowe. Na analizowanym obszarze stwierdzono stanowiska 16 gatunków roślin naczyniowych objętych ochroną prawną, bądź zagrożonych w skali regionalnej lub kraju. W obrębie świata zwierząt na szczególną uwagę zasługują stanowiska dwóch gatunków ssaków z załącznika 2 Dyrektywy

Siedliskowej: *Castor fiber* i *Lutra lutra*. Z innych zwierząt warto podkreślić obecność następujących gatunków: *Stagnicola palustris*, *Hyla arborea* i *Natrix natrix*.

Omawiany teren cechuje się ponadto bardzo dużymi walorami krajobrazowymi. Zlokalizowany jest w zróżnicowanym krajobrazie: w obrębie wysoczyzny morenowej oraz doliny cieku uchodzącego do rzeki Noteci. Jest to fragment korytarza ekologicznego i ważnego szlaku migracji zwierząt.

Przedmiotami ochrony obszaru Natura 2000 „Struga Białośliwka” PLH300054 są następujące siedliska przyrodnicze 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 7230 Górskie i nizinne torfowiska zasadowe o charakterze młak, turzycowisk i mechowisk, 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion roboli-petraeae*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*).

Zagrożenia dla walorów przyrodniczych „Struga Białośliwka” PLH300054 to: leśnictwo, wycinka lasu, tereny zurbanizowane, tereny zamieszkałe, obiekty, budynki rolnicze stanowiące element krajobrazu, odpady, ścieki, ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe oraz akwakultura słodkowodna.

Obszar Natura 2000 „Dolina Noteci” PLH300004

Obszar obejmuje fragment doliny Noteci między miejscowością Wieleń a Bydgoszczą. Obszar jest w dużej części zajęty przez torfowiska niskie, z fragmentami zalewowych łąk i trzcinowisk, z enklawami zakrzewień i zadrzewień. Na zboczach doliny znajdują się płaty muraw kserotermicznych. W okolicach Goraja, Pianówki i Góry oraz Ślesina występują kompleksy buczyn i dąbrów, w tym m. in. siedlisk przyrodniczych: ciepłolubnej dąbrowy i mieszanych lasów zboczowych. Teren przecinają kanały i rowy odwadniające. Liczne są starorzecza i wypełnione wodą doły potorfowe. Miejscami występują rozległe płaty łągów. Łąki są intensywnie użytkowane. Obszar obejmuje południową część gminy Białośliwie – dolinę rzeki Noteci.

Obszar obejmuje bogatą mozaikę siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Rady 92/43/EWG (16 rodzajów), z priorytetowymi lasami łągowymi i dobrze zachowanymi kompleksami łąkowymi, choć łącznie zajmują one poniżej 20% powierzchni obszaru. Notowano tu też 8 gatunków z Załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. W okolicach Nakła na początku XX w. występowała bogata populacja *Coenagrion ornatum*. Rekomenduje się jego restytucję na tym terenie. Obszar częściowo pokrywa się z ważną ostoją ptasią o randze europejskiej E-33. Ostoja jest też ważnym korytarzem ekologicznym o randze międzynarodowej.

Przedmiotami ochrony obszaru „Dolina Noteci” są następujące siedliska przyrodnicze: 3150 Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion*, 3270 Zalewane muliste brzegi rzek z roślinnością *Chenopodion rubri p.p.* i *Bidention p.p.*, 4030 Suche wrzosowiska (*Calluno-Genistion*, *Pohlio-Callunion*, *Calluno-Arctostaphylion*), 6210 Murawy kserotermiczne (*Festuco-Brometea*), 6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*), 6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylion alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*), 6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*), 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagetum*), 9130 Żyzne buczyny (*Dentario glandulosae-Fagenion*, *Galio odorati-Fagenion*), 9170 Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*), 9190 Kwaśne dąbrowy (*Quercion roboli-petraeae*), 91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe), 91F0 Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*), 91I0 Dąbrowy ciepłolubne (*Quercetalia pubescenti-petraeae*), gatunki zwierząt: 1355 Wydra *Lutra Lutra*, 1188 Kumak nizinny *Bombina bombina*, 4038 Czerwończyk fioletek *Lycaena Helle*, 1145 Piskorz *Misgurnus fossilis* oraz gatunki roślin: 1617 Starodub łąkowy *Ostericum palustre*.

Zagrożenia dla walorów przyrodniczych obszaru Natura 2000 „Dolina Noteci” PLH300004 to: ewolucja biocenotyczna, sukcesja, nawożenie (nawozy sztuczne), wędkarstwo, polowanie, pożary i gaszenie pożarów, nieciągła miejska zabudowa, zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenia przenoszone drogą powietrzną, sieci komunalne i usługowe, pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych, regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu

koryt rzecznych, szlaki żeglugowe, sporty i różne formy czynnego wypoczynku rekreacji, uprawiane w plenerze, wydobywanie piasku i żwiru.

Dla obszaru Natura 2000 „Dolina Noteci” PLH300004 obowiązuje plan zadań ochronnych ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2014 r., poz. 2924) i zarządzeniem z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r. poz. 7256).

10.2. Obszar chronionego krajobrazu

Południowa część obszaru gminy Białosław położona jest w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci”.

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci” został wyznaczony uchwałą Nr IX/6/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. U. Woj. Pilskiego Nr 11, poz. 95) oraz podtrzymany rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. U. Woj. Pilskiego Nr 13, poz. 83). Obszar obejmuje część Doliny Noteci oraz część Pojezierza Chodzieskiego i charakteryzuje krajobraz łąkowo-polno-osadniczy, fragmentarycznie jeziorno-leśno-łąkowy. W samej pradolinie Noteci przeważa ekosystem łąkowy stanowiący ważną ostoję ptaków o randze europejskiej (występują tu takie gatunki jak: siekowiec, bocian biały, bocian czarny). Przedmiotem ochrony obszaru są tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnione funkcje korytarzy ekologicznych.

Podstawowym zagrożeniem dla obszaru chronionego krajobrazu jest nadmierna presja turystyczna, eutrofizacja wody, wycinka drzew na brzegu i w strefie brzegowej, a także przekształcenia terenów związanych z rozwojem gospodarczym i turystycznym, kłusownictwo, pożary i zanieczyszczenie wód.

10.3. Użytki ekologiczne

Zgodnie z ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zmianami) użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płyty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Na obszarze gminy, na podstawie Uchwały Nr XIV/55/07 Rady Gminy w Białosławiu z dnia 25 października 2007 r. w sprawie ustanowienia użytków ekologicznych na terenie gminy Białosławie (Dz. Urz. Woj. Wlkp. Nr 181, poz. 4018), utworzone zostały dwa użytki ekologiczne:

1. Ostoja za figurą – o powierzchni 0,57 ha, obejmuje pastwisko w oddz. 616k w leśnictwie Brzostowo z roślinami: dzika róża, głóg, tarnina, jarzębina, dzika grusza, dzika jabłoń i dzika czereśnia. Jest to teren gniazdowania: pokrzewek, rudzików, kosów i drozdów.
2. Niezychowo przy kolejce – o powierzchni 1,74 ha, łąka w oddziale 201m leśnictwa Mościska. Jest to teren podmokły, porośnięty głównie turzycami, i stanowi strefę żerowania żurawi, gęsi, gęgawy i orlika krzykliwego.

Przedmiotem ochrony są ekosystemy o szczególnych walorach krajobrazowych, zachowujące w nienaruszonej formie szatę roślinną oraz bytujące tam zwierzęta.

10.4. Pomniki przyrody

Na terenie gminy Białośliwie znajduje się 5 obiektów stanowiących pomniki przyrody (tab. 9.5.1.)

Tab. 9.5.1. Pomniki przyrody

Lp.	Data utworzenia pomnika przyrody	Obowiązująca podstawa prawna wraz z oznaczeniem miejsca ogłoszenia aktu prawnego	Opis pomnika przyrody	Opis lokalizacji
1.	22.04.1970	Decyzja Nr 394/70 Woj. Pilsk. z dnia 22 kwietnia 1970 r. PWRN w Bydgoszczy, o uznaniu za pomnik przyrody	Głaz narzutowy	Znajduje się w parku wiejskim.
2.	22.04.1970	Decyzja Nr 394/70 Woj. Pilsk. z dnia 22 kwietnia 1970 r. PWRN w Bydgoszczy, o uznaniu za pomnik przyrody	Cis pospolity (<i>Taxus baccata</i>) grupa 15 drzew	Drzewa rosną w parku wiejskim.
3.	13.10.1998	Załącznik do rozporządzenia Nr 14/98 Woj. Pilsk. z dnia 13 października 1998 r., Dz. Urz. Woj. Pilsk. z 1998 r., Nr 32, poz. 270	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>) - 2 drzewa	Nadleśnictwo Kaczory, Leśnictwo Brzostowo, oddz. 616m.
4.	13.10.1998	Załącznik do rozporządzenia Nr 14/98 Woj. Pilsk. z dnia 13 października 1998 r., Dz. Urz. Woj. Pilsk. z 1998 r., Nr 32, poz. 270	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Nadleśnictwo Kaczory, Leśnictwo Brzostowo, oddz. 148h. Rośnie ok. 200 m od leśniczówki.
5.	13.10.1998	Załącznik do rozporządzenia Nr 14/98 Woj. Pilsk. z dnia 13 października 1998 r., Dz. Urz. Woj. Pilsk. z 1998 r., Nr 32, poz. 270	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i>)	Nadleśnictwo Kaczory, Leśnictwo Brzostowo, oddz. 616i. Rośnie ok. 25 m od leśniczówki.

Zagrożeniem dla pomników przyrody może być nie przestrzeganie ustaleń zawartych w decyzjach i rozporządzeniach o uznaniu za pomniki przyrody, a także czynniki naturalne, głównie silne wiatry.

11. Uwarunkowania wynikające z występowania obszarów naturalnych zagrożeń geologicznych

Według „Rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują dla powiatu pilskiego” prowadzonego przez Starostwo Powiatowe w Pile na obszarze gminy Białośliwie udokumentowano 17 osuwisk i 24 tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, położonych przede wszystkim wzdłuż krawędzi doliny Noteci. Większość tych terenów zajmują lasy i tereny rolnicze.

12. Uwarunkowania wynikające z występowania udokumentowanych złóż kopalin oraz zasobów wód podziemnych

12.1. Udokumentowane złoża kopalin

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Państwowego Instytutu Geologicznego na obszarze gminy Białosławie znajdują się cztery udokumentowane złoża kopalin:

- złożo węgla brunatnego „Białosławie” (nr złoża WB 763) – złożo o zasobach prognostycznych;
- złożo kruszywa naturalnego „Białosławie” (nr złoża KN 3658) – powierzchnia złoża wynosi 1,97 ha, eksploatacja złoża zaniechana,
- złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Krostkowo” (nr złoża IB 2239) – powierzchnia złoża wynosi 6,54 ha, eksploatacja złoża zaniechana
- złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Niezychowo-Krostkowo” (nr złoża IB 2246) – powierzchnia złoża wynosi 22,14 ha, złożo rozpoznane wstępnie.

Według „Waloryzacji złóż kopalin ilastych” (Wyrwicki R. 1994 r.) złożo „Niezychowo-Krostkowo” składa się z dwóch pól: południowego i północnego o skomplikowanym kształcie, zróżnicowanej miąższości i jakości kopaliny. Na obszarze złoża w momencie udokumentowania w 1982 r. znajdowały się pojedyncze zabudowania w części południowej i północnej. Poza tym teren użytkowany rolniczo. Złożo tworzą porwaki ilów trzeciorzędowych zaburzonych glaciektonicznie wśród utworów czwartorzędowych.

12.2. Główne zbiorniki wód podziemnych

Gmina Białosławie położona jest częściowo w zasięgu Głównych Zbiorników Wód Podziemnych (GZWP) w Polsce.

Północna część gminy Białosławie położona jest w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 133 o nazwie Zbiornik międzymorenowy Młotkowo, natomiast południowa część w zasięgu Głównego Zbiornika Wód Podziemnych nr 138 o nazwie Pradolina Toruń-Eberswalde (Noteć)..

13. Uwarunkowania wynikające z występowania terenów górniczych wyznaczonych na podstawie przepisów odrębnych

Zgodnie z informacjami uzyskanymi z Państwowego Instytutu Geologicznego w granicach gminy Białosławie nie ustanowiono terenów górniczych.

14. Uwarunkowania wynikające ze stanu systemu komunikacji i infrastruktury technicznej, w tym stopnia uporządkowania gospodarki wodno-ściekowej, energetycznej oraz gospodarki odpadami

14.1. Sieć komunikacyjna

Powiązania zewnętrzne

Gmina Białosławie położona jest w ciągu drogi krajowej nr 10 relacji Szczecin – Piła – Bydgoszcz – Toruń – Warszawa. Droga ta stanowi ważny element podstawowego układu komunikacyjnego kraju zapewniając powiązania w układzie wschód – zachód. Drugim ważnym elementem systemu komunikacyjnego jest droga wojewódzka nr 190 relacji Krajenka – Szamocin – Margonin – Wągrowiec – Gniezno, zapewniająca powiązania w układzie północ – południe. Położenie gminy Białosławie w sieci dróg krajowych i wojewódzkich zapewnia dobrą dostępność komunikacyjną obszaru w skali kraju i regionu.

Powiązania zewnętrzne o znaczeniu ponadlokalnym zapewniają drogi powiatowe. W układzie równoleżnikowym kluczowym elementem układu komunikacyjnego jest droga powiatowa nr 1180P

stanowiąca tzw. południową obwodnicę powiatu pilskiego. Droga ta zapewnia wzajemną łączność gmin nadnoteckich w relacji Kaczory – Miasteczko Krajeńskie – Białośliwie – Osiek nad Notecią – Dąbki.

Przez obszar gminy Białośliwie przebiega ponadto regionalna linia kolejowa nr 18 relacji Kutno – Piła ze stacją kolejową w Białośliwiu. Na linii realizowane są przewozy pasażerskie w relacji Piła – Bydgoszcz. Uzupełnieniem sieci kolejowej jest odcinek wąskotorowej linii Wyrzyskiej Kolejki Powiatowej, wykorzystywane na cele turystyczne. Obecnie eksploatowany jest głównie odcinek Białośliwie Wąsk. – Kocik – Niezychowo, natomiast całkowita długość linii wynosi obecnie 35 km.

W zakresie transportu wodnego wskazać należy na możliwość wykorzystania rzeki Noteci łączącej Wisłę z Odrą. Noteć jest odcinkiem planowanej międzynarodowej śródlądowej drogi wodnej oznaczonej jako droga E70. Na odcinku przepływającym przez gminę Białośliwie określa się ją jako Noteć Leniwą. Z uwagi na zaniechanie prac pogłębiania nie odbywa się żegluga na rzece. Przywrócenie stałej komunikacji wodnej na rzece uzależnione będzie od polityki państwa wobec przyszłości transportu wodnego w Polsce.

Powiązania wewnętrzne

Wewnętrzny system komunikacyjny gminy Białośliwie oparty jest na drodze krajowej i wojewódzkiej oraz na drogach powiatowych i gminnych.

Droga krajowa nr 10 przebiegająca przez środkowe obszary gminy w układzie wschód – zachód, obok powiązań zewnętrznych, pełni także istotną rolę w zapewnieniu wewnętrznej obsługi komunikacyjnej gminy. Bezpośrednio przy drodze położona jest wieś Pobórka Wielka, a w bliskim sąsiedztwie wieś Pobórka Mała, Tomaszewo i Niezychowo.

Tab. 14.1.1. Wykaz dróg krajowych na terenie gminy Białośliwie

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi	Klasa techniczna
1.	10	Granica państwa – Lubieszyn – Szczecin – Wałcz – Piła – Pawłówek – Toruń	GP

Źródło: Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad.

W układzie południkowym kluczową rolę pełni droga wojewódzka nr 190 łącząca Białośliwie z Pobórką Małą i drogą krajową nr 10.

Tab. 14.1.2. Wykaz dróg wojewódzkich na terenie gminy Białośliwie

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi
1.	190	Krajenka – Szamocin – Margonin – Wągrowiec – Gniezno

Źródło: Wielkopolski Zarząd Dróg Wojewódzkich w Poznaniu.

Wewnętrzny system komunikacyjny gminy Białośliwie oparty jest na sieci dróg powiatowych i gminnych. Kluczową osią komunikacyjną w układzie równoleżnikowym jest droga powiatowa nr 1180P łącząca Białośliwie z miejscowościami położonymi w południowej części gminy. W układzie południkowym najistotniejszą rolę pełni droga powiatowa nr 1186P łącząca Białośliwie z Niezychowem i drogą krajową nr 10. Sieć dróg powiatowych uzupełniają krótkie odcinki relacji: Białośliwie – Dworzakowo (1187P) i Dębówko Nowe – Dębówko Stare (1185P).

Tab. 14.1.3. Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Białośliwie

Lp.	Nr drogi	Nazwa drogi
1.	1180P	Kaczory – Miasteczko Krajeńskie – Białośliwie – Osiek n. Notecią – Dąbki
2.	1185P	Dębówko Nowe – Dębówko Stare
3.	1186P	Czajcze – Młotkowo – Jeziorki Kosztowskie – Niezychowo – Białośliwie
4.	1187P	Dworzakowo – Białośliwie

Źródło: Powiatowy Zarząd Dróg w Pile.

Powiązania realizowane są ponadto poprzez układ dróg gminnych, które uzupełniają połączenia lokalne. Drogi te wyposażone są w nawierzchnie bitumiczne i gruntowe. Układ dróg gminnych dopełniony jest przez drogi wewnętrzne pełniące w systemie komunikacyjnym gminy rolę dojazdów do wsi, siedlisk i pól. Gęstość dróg znaczenia lokalnego jest wystarczająca dla zapewnienia wewnętrznej obsługi komunikacyjnej gminy. Głównym mankamentem są ich parametry, przede wszystkim szerokości pasa drogowego i jezdni oraz nie zawsze zadowalający stan techniczny nawierzchni.

Tab. 14.1.4. Wykaz dróg gminnych na terenie gminy Białosławie

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi
1.	129604P	Niezychowo – Kosztowo
2.	129605P	Niezychowo – Niezychówko
3.	129606P	Niezychowo – Rzęskowo
4.	129607P	Niezychowo – Dębówko Stare
5.	129608P	droga przez zabudowania m. Niezychowo
6.	129609P	Tomaszewo – Niezychówko
7.	129610P	Tomaszewo od strony Wyrzyska (do Wysokiej)
8.	129611P	Tomaszewo od strony Piły
9.	129612P	od drogi krajowej nr 10 zabudowania w Pobórce Wielkiej
10.	129613P	droga przez zabudowania m. Pobórka Wielka (od drogi krajowej nr 10 do drogi wojewódzkiej nr 190)
11.	130206P	od drogi krajowej nr 10 w kierunku Wysokiej Małej
12.	129614P	Pobórka Mała – Pobórka Wielka (od drogi wojewódzkiej nr 190 Krajenka – Gniezno)
13.	129615P	od drogi wojewódzkiej nr 190 przez m. Pobórka Mała do drogi krajowej nr 10
14.	129616P	Dębówko Stare do Wymysłowa
15.	129617P	Dębówko Nowe
16.	129618P	Dębówko Nowe
17.	129619P	Dębówko Nowe
18.	129620P	Krostkowo Dolne (droga przy torach kolejowych)
19.	129621P	droga w kierunku p. Sip i do stacji Centertel
20.	129622P	droga przez m. Krostkowo przy kościele
21.	129623P	Dworzakowo – Wolsko
22.	129624P	Dworzakowo Dolne
23.	129625P	Dworzakowo
24.	129626P	droga do wysypiska śmieci od drogi powiatowej
25.	129627P	Wymysłowo w kierunku drogi wojewódzkiej nr 190
26.	129628P	Białosławie- Pobórka Wielka (ul. 3 Maja)
27.	129629P	ul. Ks. Kordeckiego
28.	129630P	ul. Słoneczna
29.	129631P	ul. Polna
30.	129632P	ul. Ogrodowa
31.	129633P	ul. Łączna
32.	129634P	ul. Generała Andersa
33.	129635P	ul. Gajowa
34.	129636P	ul. Witosza
35.	129637P	ul. Lecha
36.	129638P	ul. Czecha
37.	129639P	ul. Mieszka I
38.	129640P	ul. Zielona
39.	129641P	ul. Sportowa
40.	129642P	ul. Kościelna
41.	129643P	ul. Kościuszki
42.	129644P	ul. Tysiąclecia
43.	129645P	ul. Lipowa
44.	129646P	ul. Braniewicza
45.	129647P	ul. Dworcowa
46.	129648P	ul. Kolejowa
47.	129649P	ul. Strzelecka
48.	129650P	Osiedle Leśne

Lp.	Nr drogi	Przebieg drogi
49.	129651P	ul. Leśna
50.	129652P	ul. Podgórna od drogi wojewódzkiej nr 190 do skupu złomu

Źródło: Urząd Gminy Białośliwie.

14.2. Zaopatrzenie w wodę

Na terenie Gminy Białośliwie funkcjonują trzy stacje uzdatniania wody w miejscowościach: Niezychowo, Krostkowo i Białośliwie.

Główne ujęcie wód w miejscowości Białośliwie o wydajności dobowej 404 m³/dobę, zaopatruje w wodę 3 199 osób. Stacja uzdatniania posiada dwie studnie wiercone o głębokości 120,2 m i 115,5 m pobierające wodę z utworów trzeciorzędowych oraz jedną studnię o głębokości 41,0 m z utworów czwartorzędowych. Dla ujęcia ustalono bezpośrednią strefę ochronną ujęć wody decyzją Wojewody Piłskiego nr OS-VIII/Z- 6210/66/96 z dnia 17 października 1996 r., w promieniu 8 m od obudów studzien. Ujęcie posiada pozwolenie wodnoprawne, wydane decyzją Starosty Piłskiego Nr ŚR. 6341.95.2014.IX z dnia 23 grudnia 2014 r. na pobór wód podziemnych. W wodę z tego ujęcia zaopatrywane są wsie Białośliwie i Dworzakowo.

Ujęcie wody w Krostkowie o wydajności 140 m³/dobę, zaopatruje 608 osób, gdzie woda jest przydatna do spożycia. Zlokalizowane jest na dz. nr 139/3 (dwie studnie wiercone pobierające wodę w utworów czwartorzędowych). Dla ujęcia wody wyznaczono strefę ochrony bezpośredniej w promieniu 10 m od obudów studni Nr 1 i Nr 2. Ujęcie posiada pozwolenie wodnoprawne, wydane decyzją Starosty Piłskiego Nr ŚR.6341.19.2012.VIII z dnia 2 lipca 2012 r., na pobór wód podziemnych. Hydrofornia zaopatruje w wodę wsie Krostkowo, Dębówko Nowe, Dębówko Stare oraz część Białośliwia (Wymysłowo, Jańczyn).

Wodociąg publiczny Niezychowo zaopatruje 460 osób, z dobowym poborem 95 m³/dobę o wodzie przydatnej do spożycia. Wodociąg posiada dwie studnie wiercone o głębokości 55,5 m i 50,0 m pobierające wodę z utworów czwartorzędowych. Jedna studnia znajduje się na terenie Stacji Uzdatniania Wody, natomiast druga stanowi studnię awaryjną i znajduje się na terenie Gospodarstwa Rolnego „POLIEURO.” Dla ujęcia wyznaczono strefę ochrony bezpośredniej w promieniu 8 m od obudów studni. Ujęcie posiada pozwolenie wodnoprawne, wydane decyzją Starosty Piłskiego Nr ŚR. 6341.94.2014.IX z dnia 21 stycznia 2015 r. na pobór wód podziemnych. Ujęcie zaopatruje w wodę część Niezychowa i Niezychówko.

Zaopatrzeniem w wodę na terenie Gminy Białośliwie zajmuje się również Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna Otylin, która zarządza wodociągiem lokalnym Białośliwie-Otylin. Pobór wód podziemnych odbywa się z istniejących studni nr 1 i nr 2 zlokalizowanych na działce nr ew. 393/5, do celów hodowlanych i socjalno-bytowych. Wodociąg produkuje 30 m³/dobę i zaopatruje 30 osób. Pobór wody prowadzony jest w ciągu całego roku. Ujęcie posiada pozwolenie wodnoprawne, wydane decyzją Marszałka Województwa Wielkopolskiego DSR-II-1.7322.60.2014 z dnia 8 września 2014 r.

Pozostała gospodarstwa korzystają z wody przesyłanej z gminy Miasteczko Krajeńskie oraz Wyrzysk lub posiadają własne ujęcia.

14.3. Odprowadzanie ścieków

Ścieki komunalne z terenu gminy Białośliwie odprowadzane są do oczyszczalni mechaniczno-biologicznej w Białośliwiu, przy ul. Braniewicza. Oczyszczalnia składa się z dwóch ciągów technologicznych (komora defosfatacji, denitryfikacji, napowietrzania, dwie komory osadników wtórnych, komora stabilizacji tlenowej osadu), komory wytłumień, punktu zlewnego ścieków surowych wraz z punktem pomiarowym, prasy do odwadniania osadu i czterech poletek osadu. Osad po odwodnieniu jest wywożony na kompostownię Spółki z o.o. GWDA.

Do oczyszczalni siecią kanalizacji sanitarnej kierowane są ścieki z miejscowości: Krostkowo, Dębówko Nowe, Białośliwie, Dworzakowo, Pobórka Wielka. Do obiektu dostarczane są również ścieki wozem asenizacyjnym z miejscowości nieskanalizowanych: Pobórka Mała, Dębówko Stare, Niezychowo, Niezychówko, Tomaszewo.

Zgodnie z pozwoleniem wodnoprawnym nr ŚR. 6341.93.2014.VIII z dnia 20 kwietnia 2015 r., wydanym przez Starostę Piłskiego, oczyszczalnia ścieków w Białosławiu posiada następujące nominalne przepustowości $Q_{\max h} = 99,88 \text{ m}^3/\text{h}$ i $Q_{\max} = 311\,454,5 \text{ m}^3/\text{rok}$.

Oczyszczone ścieki komunalne odprowadzane są z oczyszczalni do rzeki Noteć za pośrednictwem rowów: przydrożnego, melioracyjnego N-33-1-1 oraz rowu melioracyjnego N-33.

Ścieki powstające na terenie aglomeracji Białosławie są w większości odprowadzane do systemu kanalizacji zbiorczej. Mając na uwadze, że ścieki pochodzące z indywidualnych oczyszczalni muszą być oczyszczane do poziomu, jaki osiąga oczyszczalnia obsługująca aglomerację Białosławie, podjęte zostaną działania administracyjne sprawdzające jakość odprowadzanych ścieków. Te oczyszczalnie, które nie spełniają ww. wymogu będą likwidowane, a właściciele nieruchomości zostaną zobowiązani do podłączenia się do kanalizacji sanitarnej.

14.4. Zaopatrzenie w energię elektryczną, ciepło i gaz

Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

Przez obszar gminy Białosławie przebiega napowietrzna linia elektroenergetyczna o napięciu 2x400 kV relacji Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina, wzdłuż której obowiązuje pas technologiczny o szerokości 70 metrów (po 35 metrów od osi linii w obu kierunkach). Przebieg linii elektroenergetycznej w granicach gminy Białosławie został ustalony w decyzji Nr 1/2017 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 stycznia 2017 r. o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej.

Linia ta jest bardzo ważnym elementem sieci przesyłowej krajowego systemu elektroenergetycznego, pozwalającym na przesył energii elektrycznej z tego systemu, poprzez transformację 400/220/110 kV, do sieci dystrybucyjnej (obiekty o napięciu 110 kV i niższym), z której zasilani są między innymi odbiorcy znajdujący się na terenie gminy Białosławie. Właścicielem sieci i urządzeń są Polskie Sieci Elektroenergetyczne S.A.

Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

W skład sieci dystrybucyjnej na terenie gminy Białosławie wchodzi linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Wyrzysk – Miasteczko Krajeńskie.

Na terenie gminy Białosławie brak jest głównego punktu zasilania. Źródłem zasilania terenów gminy w energię elektryczną są GPZ 110/15kV zlokalizowane w Wyrzysku i Miasteczku Krajeńskim, skąd energia elektryczna liniami średniego napięcia 15 kV przesyłana jest do odbiorców na terenie gminy.

Sieć energetyczna średniego i niskiego napięcia pokrywa gminę proporcjonalnie do stopnia jej urbanizacji. Wraz ze wzrostem intensywności zabudowy wymagana będzie jednak modernizacja i rozbudowa sieci.

Zlokalizowane na terenie gminy linie elektroenergetyczne stwarzają ograniczenia inwestycyjne. Należy zachować przewidziane przepisami odrębnymi odległości zabudowy od linii i urządzeń elektroenergetycznych.

Gazociągi

Przez teren gminy przebiega gazociąg wysokiego ciśnienia DN100 relacji Wysoka – Pobórka Mała. Długość gazociągu przesyłowego na terenie gminy wynosi 500 m. W Pobórce Małej zlokalizowana jest stacja redukcyjno-pomiarowa I stopnia o przepustowości $Q = 3\,200 \text{ m}^3/\text{h}$. Przez północną część gminy, z Pobórki Małej w kierunku Wyrzyska, przebiega gazociąg średniego ciśnienia.

14.5. Gospodarka odpadami

Gmina Białosławie nie dysponuje własnym składowiskiem odpadów komunalnych. Gospodarka odpadami realizowana jest wspólnie z pozostałymi gminami należącymi do Związku Międzygminnego „Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi” z siedzibą w Pile dotyczącego prowadzenia wspólnej polityki gospodarowania odpadami i osadami ściekowymi na obszarze działania Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Pile.

Na terenie gminy funkcjonowało składowisko odpadów położone na działce nr ewid. 409/2, we wschodniej części miejscowości Białośliwie, które zostało zamknięte i poddane rekultywacji.

14.6. Telekomunikacja

Gmina Białośliwie jest wyposażona w stacjonarną sieć telekomunikacyjną. Ponadto na terenie gminy zlokalizowane są dwie stacje bazowe telefonii komórkowej położone w Białośliwiu przy ul. Kościelnej oraz na działce nr ewid. 446.

15. Uwarunkowania wynikające z zadań służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych

Zadania służące realizacji ponadlokalnych celów publicznych na terenie gminy Białośliwie wynikają z ustaleń Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania. Należą do nich:

- budowa drogi S10 Płońsk – Toruń – Bydgoszcz – Piła – Szczecin,
- przystosowanie drogi wojewódzkiej nr 190 do klasy technicznej głównej (G),
- prace na linii kolejowej nr 18 na odcinku Bydgoszcz Główna – Piła Główna,
- podniesienie parametrów Kanału Bydgoskiego i Noteci Dolnej skanalizowanej (od km 14,8 do km 176,2) do drogi wodnej II klasy,
- modernizacja budowli hydrotechnicznych na drodze wodnej Noteci Dolnej skanalizowanej od km 38,9 do km 176,2,
- likwidacja prawobrzeżnego wału przeciwpowodziowego rzeki Noteci o długości ok. 5,5 km w rejonie Białośliwia,
- zachowanie linii elektroenergetycznych 110 kV i 400 kV,
- zachowanie gazociągu wysokiego ciśnienia,
- zachowanie stacji redukcyjno-pomiarowej pierwszego stopnia,
- utrzymanie istniejących form ochrony przyrody (Powidzko-Bieniszewski Obszar utrzymania istniejących form ochrony prawnej przyrody: Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci i obszarów Natura 2000: „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001 oraz trzy obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW): „Dębowa Góra” PLH300055, „Struga Białośliwka” PLH300054 i „Dolina Noteci” PLH300004
- uwzględnienie udokumentowanych złóż kopalin;
- uwzględnienie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dla rzeki Noteci.

Powyższe zadania warunkują konieczność niezbędnej rezerwacji terenu i zagospodarowanie niebędące w sprzeczności z tymi zadaniami.

16. Uwarunkowania wynikające z wymagań dotyczących ochrony przeciwpowodziowej

Dla rzeki Noteci, zgodnie z wykazem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, zostały opracowane mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego. Zgodnie z ww. mapami zagrożenia powodziowego obszar gminy Białośliwie częściowo położony jest na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (10%, czyli raz na 10 lat), średnie (1%, czyli raz na 100 lat) i niskie (0,2%, czyli raz na 500 lat).

Obszary zagrożone powodzią o prawdopodobieństwie 1% i 10% stanowią obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania, oraz lokalizowania nowych cmentarzy.

III. KIERUNKI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

1. Kierunki zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów, w tym wynikające z audytu krajobrazowego, uwzględniające bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

1.1. Wytyczne wynikające z planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Zgodnie z ustaleniami Planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z Planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania, przyjętego Uchwałą Sejmiku Województwa Wielkopolskiego Nr V/70/19 z dnia 25 marca 2019 r., gmina Białosławie położona jest w strefie niskiej intensywności procesów osadniczych (środkowa i północna część gminy) i w strefie ograniczania intensywności procesów osadniczych (południowa część gminy).

Strefy niskiej intensywności procesów osadniczych obejmują tereny położone poza zasięgiem bezpośredniego oddziaływania największych miast – biegunów wzrostu. Procesy absorpcji rozwoju w stosunku do pozostałych stref charakteryzują się tu mniejszą dynamiką. Wielokierunkowy rozwój tych obszarów oparty zostanie na wzmacnianiu ich powiązań z ośrodkami powiatowymi oraz pełniejszym wykorzystaniu lokalnych zasobów dla poprawy atrakcyjności inwestycyjnej. Tereny położone w tej strefie wymagać będą wsparcia rozwoju rolniczej i pozarolniczej działalności produkcyjnej i usługowej, aktywizacji lokalnego potencjału społeczno-gospodarczego z wykorzystaniem zewnętrznych czynników rozwojowych. Ważną kwestią będzie także zachowanie najcenniejszych kompleksów glebowych przed zmianą sposobu użytkowania, zwłaszcza w południowo-zachodniej części strefy, gdzie występuje obszar o najkorzystniejszych w regionie warunkach dla rozwoju działalności rolniczej. Strefy niskiej intensywności procesów osadniczych preferowane są do rozwoju istniejących jednostek osadniczych, uwzględniających potrzeby ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Strefa ograniczania intensywności procesów osadniczych obejmują tereny pełniące istotne funkcje przyrodnicze, stanowiące podstawę systemu przyrodniczego województwa – obszary węzłowe o randze międzynarodowej, krajowej i regionalnej oraz korytarze ekologiczne dolin rzecznych. Tereny te wymagają ochrony przed intensyfikacją procesów osadniczych oraz kształtowania przestrzeni inwestycyjnej uwzględniającej konieczność zachowania funkcji i spójności systemu przyrodniczego

Gmina Białosławie położona jest ponadto w granicach Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego. Wyróżnia się on w województwie wysokim udziałem obszarów cennych przyrodniczo, pełniących funkcje środowiskotwórcze, przy jednocześnie stosunkowo niskim w skali regionu udziale użytków rolnych. Obszar jest niejednorodny. Można go podzielić na rejony o dużych, zwartych kompleksach leśnych (Puszcza Notecka, Puszcza nad Drawą, Puszcza nad Gwdą, Pojezierze międzychodzko-pniewskie, dolina Noteci zaliczana do obszarów o najwyższych w regionie wartościach kulturowych i historycznych) oraz rejony dobrych gleb w północno-wschodniej części tego obszaru. Zasoby i walory środowiska odgrywają strategiczną rolę w kształtowaniu równowagi ekosystemu przyrodniczego całego kraju, m.in. pełniąc funkcje regulatora flory i fauny, wpływając na warunki klimatyczne, obieg wody, czy chroniąc gleby przed erozją. Obszar ten, ze względu na koncentrację terenów o wysokim potencjale przyrodniczym, charakteryzuje stosunkowo niski w skali województwa udział przestrzeni do potencjalnego zainwestowania, co w połączeniu ze słabszą dostępnością obszaru, wynikającą m.in. ze znacznej odległości od stolicy regionu i braku dogodnych rozwiązań komunikacyjnych, stanowi istotne ograniczenia dla rozwoju społeczno-gospodarczego. Działalność inwestycyjna w tym rejonie wymaga równoważenia zamierzeń gospodarczych z potrzebami ochrony dla zachowania stabilnego i trwałego funkcjonowania ekosystemów oraz stworzenia spójnego systemu przyrodniczego województwa, uwzględniającego powiązania przyrodnicze w granicach regionu oraz z obszarami województw sąsiednich. Najważniejszą jednostką osadniczą Północno-Zachodniego Obszaru Funkcjonalnego jest miasto Piła – ośrodek subregionalny koncentrujący funkcje społeczno-gospodarcze. Innymi ważnymi ośrodkami są miasta powiatowe: Czarnków, Chodzież, Międzychód, Trzcianka i Złotów. Gospodarka obszaru bazuje w dużej mierze na rolnictwie i leśnictwie. Obszary leśne

stanowią podstawą rozwoju przemysłu drzewnego. Na terenie obszaru funkcjonalnego rozwija się również turystyka. Wśród najważniejszych branż gospodarczych wymienić należy: produkcję mebli oraz innych wyrobów z drewna, produkcję urządzeń elektrycznych, produkcję wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych oraz produkcję metali.

1.2. Wytyczne w zakresie kształtowania struktury przestrzennej gminy

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia studium są wiążące dla organów gminy sporządzających plany miejscowe.

Na podstawie bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę Studium wyznacza zasięgi rozwoju przestrzennego osadnictwa w obrębie poszczególnych miejscowości – jednostek osadniczych, zobrazowany na planszy „Kierunki”. Rozwój odbywał się będzie poprzez lokalizację zabudowy w granicach obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach poszczególnych jednostek osadniczych oraz na obszarach przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę, a w dalszej kolejności na pozostałych obszarach zgodnie określonym zapotrzebowaniem na nową zabudowę. Nowe tereny przeznaczone pod zabudowę wyznaczono głównie w istniejących ciągach po jednej lub po obu stronach istniejących dróg obsługujących wsie (drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne), w których istnieje lub będzie realizowana podstawowa sieć infrastruktury technicznej: wodociąg, kanalizacja, elektroenergetyka. Osadnictwo rozwijać się będzie na bazie istniejącego zainwestowania poprzez: wymianę istniejącej zużytej zabudowy, uzupełnienia na wolnych działkach lub w nowych obszarach zlokalizowanych w sąsiedztwie istniejącego zainwestowania. W pierwszej kolejności nowa zabudowa lokalizowana będzie na glebach niskiej klasy bonitacji.

Studium kontynuuje dotychczasowe kierunki zagospodarowania przestrzennego gminy Białośliwie wynikające z przyjętej w obowiązujących dokumentach planistycznych struktury funkcjonalno-przestrzennej. W zakresie przeznaczenia terenów w niniejszej edycji studium dokonano częściowej weryfikacji ustaleń dla wybranych obszarów. Wynikają one z konieczności dostosowania polityki przestrzennej do zmieniających się uwarunkowań, potrzeb i możliwości inwestycyjnych. Niniejsze studium wprowadziło ponadto nowe nazewnictwo dla poszczególnych funkcji terenów dostosowując je do obowiązujących przepisów prawa.

Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają kierunki zagospodarowania przestrzennego obszaru, nie są zaś ścisłym przesądzeniem o rodzaju i granicach zainwestowania i użytkowania terenów. Granice poszczególnych obszarów przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mogą ulec korekcie, zwłaszcza w kontekście własności nieruchomości, czy szczegółowego projektowania układu komunikacyjnego.

Określenia dotyczące formy użytkowania terenów dotyczą jedynie podstawowych oraz uzupełniających i towarzyszących rodzajów zabudowy. Na tych terenach mogą jednak być realizowane także inne formy zabudowy, pod warunkiem braku sprzeczności z formami określonymi w studium. Przy opracowywaniu planów miejscowych dla terenów przeznaczonych pod zabudowę należy przewidzieć zieleni, stwarzając warunki do wypoczynku i rekreacji mieszkańców, a także zwiększając estetykę przestrzeni oraz możliwość komunikacji pieszej.

Poza układem drogowym wskazanym na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb, możliwa jest realizacja nowych dróg, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe obiekty winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym dokumencie.

W studium wyznaczono tereny dla lokalizacji funkcji związanych z perspektywnym rozwojem obszarów gminy Białosław. Służyć będą one jako oferta dla inwestorów. Ich atutem jest dobra dostępność komunikacyjna oraz istniejące walory przyrodniczo-krajobrazowe. Atrakcyjność tych obszarów będzie zróżnicowana w zależności od rodzaju inwestycji.

Funkcja mieszkaniowa

Studium wyznacza tereny preferowane ze względu na swe położenie dla rozwoju mieszkalnictwa w jednostkach osadniczych. Rozwój funkcji mieszkaniowej wiąże się z zabezpieczeniem terenów pod zabudowę mieszkaniową. Preferowane jest zachowanie istniejących układów urbanistycznych (zwłaszcza w Białosławiu), uzupełnienie istniejącej zabudowy w nawiązaniu do ulicowego charakteru obecnego budownictwa (zabudowa zwarta) oraz przeciwdziałanie rozproszeniu budownictwa. Konieczne jest także rezerwowanie nowych terenów dla rozwoju funkcji mieszkaniowej. Poprawa warunków mieszkaniowych może nastąpić ponadto poprzez modernizację istniejącej zabudowy mieszkaniowej, jak również realizację nowego budownictwa jednorodzinnego. Obiekty mieszkaniowe powinny być realizowane zgodnie z tradycją, ale jednocześnie winny uwzględniać nowe standardy technologiczne i techniczne.

Rozwój funkcji mieszkaniowej uzależniony jest od wzrostu stopnia wyposażenia infrastrukturalnego oraz od zwiększenia rynku pracy nie tylko na obszarze gminy, ale także w sąsiednich miastach. Celem rozwoju mieszkalnictwa jest przede wszystkim zwiększenie atrakcyjności zamieszkania w gminie poprzez podniesienie standardu, ograniczenie rozproszenia budownictwa poprzez intensyfikację wykorzystania terenów mieszkaniowych w ramach istniejącej substancji mieszkaniowej oraz wyznaczanie nowych terenów jako uzupełnienie zabudowy rozproszonej, a także zapewnienie odpowiedniego wyposażenia w usługi. Funkcje te powinny być rozmieszczone na terenie całej gminy, ze szczególną koncentracją w Białosławiu, ze względu na rangę ośrodka i rolę jaką pełni w systemie osadniczym gminy. Poprzez podniesienie standardu zamieszkania należy rozumieć przeprowadzenie szeregu działań, których efektem będzie wyższy standard techniczny budynków mieszkalnych i ich wyposażenie w instalacje, pełne wyposażenie terenów budowlanych w infrastrukturę techniczną, prawidłowa obsługa komunikacyjna, estetyka i wysoka jakość przestrzeni publicznych w terenach zabudowy oraz dostępność do podstawowych usług publicznych: przedszkola, szkoły, ośrodka zdrowia, placówek kulturalnych na poziomie zadowalającym potrzeby mieszkańców.

Funkcja usługowa

Celem rozwoju funkcji usługowej jest przede wszystkim zabezpieczenie możliwości realizacji potrzeb ludności w zakresie usług publicznych oraz poprawa atrakcyjności poszczególnych wsi jako lokalnych ośrodków usługowych poprzez wzbogacenie struktury usług publicznych i komercyjnych, a także poprawę dostępności komunikacyjnej. Realizacja powyższych celów powinna doprowadzić do wykrywania się sieci ośrodków usługowych w gminie.

Ośrodkiem usług lokalnych pozostanie Białosław. Rozwój usług publicznych i komercyjnych na terenie gminy powinien wpłynąć na wzrost atrakcyjności zamieszkania.

Studium wskazuje na potrzebę rozszerzenia oferty usługowej gminy dla zapewnienia równego dostępu wszystkim mieszkańcom, zwłaszcza w zakresie usług kultury, sportu, turystyki i rekreacji. Funkcje usługowe, uzupełniające istniejącą strukturę funkcjonalno-przestrzenną gminy, powinny być zlokalizowane w każdej wsi.

Rozwój przestrzenny funkcji usługowej realizowany będzie poprzez wykorzystanie terenów wolnych lub przekształcenia terenów zainwestowanych z uwzględnieniem nowych terenów rozwojowych, zabezpieczenie terenów przeznaczonych na cele usługowe jako uzupełnienie terenów zabudowy mieszkaniowej, tworzenie sprzyjających warunków dla rozwoju usług komercyjnych, a tym samym sterowanie ich rozwojem zgodnie z występującym zapotrzebowaniem, przekształcanie jakościowe istniejących obiektów i placówek usługowych.

Funkcja produkcyjna

Gmina Białośliwie, ze względu na swoje walory przyrodnicze i predyspozycje środowiska, powinna rozwijać wszelkie formy przetwórstwa rolno-spożywczego oraz drobnej wytwórczości.

Studium wskazuje na potrzebę rozwoju zróżnicowanej działalności gospodarczej o charakterze produkcyjnym i wytwórczym aktywizujących rozwój całego obszaru gminy Białośliwie. Podstawą rozwoju funkcji będą przekształcenia strukturalne dotychczasowej bazy produkcyjnej, składowej i magazynowej, jak również tworzenie warunków dla powstawania nowych podmiotów gospodarczych kooperujących z istniejącymi przedsiębiorstwami. Tereny przeznaczone pod działalność gospodarczą wyznaczono w Białośliwiu, Niezychowie, Tomaszewie, Pobórcie Małej i Pobórcie Wielkiej.

Wskazany jest rozwój małych i średnich jednostek gospodarczych, wykorzystujących najnowsze i bezpieczne technologie, przyjazne dla środowiska. Istotnym potencjałem gminy jest możliwość wykorzystania nieużytkowanych terenów produkcyjnych, a także zagospodarowania nowych terenów inwestycyjnych. Powstanie małych i średnich przedsiębiorstw produkcyjnych, a zwłaszcza pozyskanie inwestorów zewnętrznych, powinno przyczynić się do przyspieszenia rozwoju gospodarczego gminy.

Funkcja rolnicza

Funkcja rolnicza stanowi dominujący element struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy. Podstawowym atutem jej dalszego rozwoju jest stosunkowo dobra jakość gleb oraz położenie gminy w pobliżu ośrodków miejskich stanowiących cenny rynek zbytu. Czynniki te stwarzają możliwość rozwoju rolnictwa ekologicznego.

Wskazuje się na potrzebę rozwoju drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego na terenie całej gminy, stanowiącego pożądaną specjalizację gospodarstw rolnych zwiększającą konkurencyjność i sprzyjającą wdrażaniu nowych metod produkcji żywności i sposobów żywienia. Jednym z kierunków rozwoju rolnictwa może być rozwój produkcji żywności metodami ekologicznymi, co przy współczesnych trendach konsumpcji daje możliwość utrzymania stałych i stabilnych rynków zbytu.

Kierunki działań w zakresie rozwoju funkcji rolniczej powinny koncentrować się na poprawie struktury agrarnej i struktury gospodarstw rolnych. Zabezpieczenie potrzeb lokalizacyjnych dla gospodarstw drobnotowarowych powinno być realizowane na terenach przeznaczonych pod zabudowę zagrodową z niezbędną infrastrukturą techniczną. Nowe zakłady przetwórstwa rolniczo-spożywczego powinny być lokalizowane przede wszystkim na terenach obsługi produkcji rolnej.

Funkcja leśna

Niewielka leśność gminy w powiązaniu z wymogami ochrony wymaga określonych działań. Jako kierunki rozwoju leśnictwa gminy przyjmuje się dążenie do zgodności składu gatunkowego z gospodarczym typem drzewostanu.

1.3. Wytyczne określania w planach miejscowych zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów wraz z dopuszczalnym ich zakresem i ograniczeniami

Poniżej przedstawiono wytyczne służące określaniu w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu poszczególnych rodzajów terenów według funkcji podstawowych wskazane na planszy studium „Kierunki”. Określono także dopuszczalny zakres i ograniczenia przedmiotowych zmian.

Tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zieleni urządzonej,
 - tereny usług sportu i rekreacji;
- Charakterystyka:
 - tereny obejmują istniejącą zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, jednorodziną zagrodową i usługową zlokalizowaną w centrum Białosławia, w granicach zabytkowego układu urbanistycznego ujętego w gminnej ewidencji zabytków;
- Wytyczne:
 - zachowanie centrotwórczego charakteru zagospodarowania i zabudowy,
 - zachowanie istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby porządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełniania i dostosowania do nowych warunków,
 - uzupełnianie struktury przestrzennej poprzez wypełnienie luk w kwartałach w formie zabudowy pierzejowej, porządkowanie przestrzeni oraz tworzenie lokalnych wnętrz urbanistycznych,
 - rewitalizacja zabudowy poprzez eliminowanie funkcji i obiektów, które dysharmonizują z zabytkowym układem przestrzennym, a także podniesienie standardu użytkowego i sanitarnego starych zasobów mieszkaniowych i usługowych,
 - kształtowanie przestrzeni publicznych stanowiących miejsca integracji społecznej w ramach funkcji rozrywkowej, wypoczynkowej, rekreacyjnej i usługowej
 - kształtowanie charakteru i formy architektonicznej nowych budynków w nawiązaniu do istniejącej, tradycyjnej zabudowy.

Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - tereny zabudowy usługowej;
- Charakterystyka:
 - tereny obejmujące istniejącą i projektowaną zabudowę mieszkaniową jednorodziną,
 - największe powierzchnie terenów przeznaczonych pod lokalizację zabudowy mieszkaniowej wyznaczone zostały przede wszystkim w rejonie Białosławia,
 - na obszarach wiejskich nowe tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wyznaczono w oparciu o dotychczasowe przesądzenia w dokumentach planistycznych;
- Wytyczne:
 - zachowanie istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem remontów, rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby porządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełniania i dostosowania do nowych warunków,
 - uzupełnianie terenów o dodatkowe funkcje: usługi podstawowe, zieleni urządzonej, tereny usług sportu, turystyki i rekreacji (skwery, boiska i place zabaw), adekwatnie do wielkości oraz potrzeb społeczności lokalnej,
 - wyznaczanie ciągów komunikacyjnych zapewniających dostęp do nowych terenów zabudowy z uwzględnieniem ich właściwego powiązania z zewnętrznym układem drogowym,
 - kształtowanie charakteru i formy architektonicznej nowych budynków w nawiązaniu do istniejącej zabudowy.

Tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - tereny zabudowy usługowej;

- Charakterystyka:
 - tereny obejmują istniejącą zabudowę mieszkaniową wielorodzinną zlokalizowaną w Białośliwiu i Niezychowie,
 - nowe tereny zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej wyznaczono jedynie w Dworzakowie;
- Wytyczne:
 - zachowanie istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem remontów, rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby uporządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełniania i dostosowania do nowych warunków,
 - uzupełnianie terenów o dodatkowe funkcje: usługi podstawowe, zieleni urządzonej, tereny usług sportu, turystyki i rekreacji (skwery, boiska i place zabaw), adekwatnie do wielkości oraz potrzeb społeczności lokalnej,
 - wyznaczenie dodatkowych miejsc parkingowych dla mieszkańców,
 - kształtowanie charakteru i formy architektonicznej nowych budynków w nawiązaniu do istniejącej zabudowy.

Tereny zabudowy zagrodowej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej,
 - tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - tereny zabudowy usługowej,
 - tereny obsługi gospodarki rolnej;
- Charakterystyka:
 - zabudowa zagrodowa stanowi dominującą funkcję kształtującą przestrzeń gminy, dla której przewiduje się adaptację istniejącego zagospodarowania oraz sukcesywne uzupełnianie w ramach pasm zabudowy;
- Wytyczne:
 - zachowanie istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem remontów, rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby porządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełniania i dostosowania do nowych warunków,
 - wprowadzenie funkcji uzupełniającej w postaci zabudowy usługowej,
 - dopuszczenie lokalizowania zakładów przetwórstwa rolnego z ograniczeniem oddziaływania na środowisko do granic własności nieruchomości,
 - kształtowanie charakteru i formy architektonicznej nowych budynków w nawiązaniu do istniejącej zabudowy.

Tereny zabudowy usługowej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zabudowy mieszkaniowo-usługowej,
 - tereny zieleni urządzonej,
- Charakterystyka:
 - istniejące tereny zabudowy usługowej zaspokajają podstawowe potrzeby mieszkańców gminy w zakresie handlu, gastronomii, instytucji finansowych, kultury, oświaty, wychowania, zdrowia, opieki społecznej, administracji, łączności i kultu religijnego, jednak zlokalizowane są przede wszystkim w Białośliwiu,
 - tereny zabudowy usługowej są w dużej mierze zagospodarowane, wymagają jednak uporządkowania, przekształceń oraz dostosowania do wymaganej jakości,
 - na terenach wiejskich zabudowa usługowa obejmuje przede wszystkim szkoły, kościoły i obiekty handlowe o znaczeniu miejscowym;
- Wytyczne:
 - zachowanie istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem remontów, rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby porządkowania istniejącej zabudowy,

- jej uzupełniania i dostosowania do nowych warunków,
- wprowadzenie funkcji uzupełniającej w postaci zieleni urządzonej oraz terenów obsługi komunikacji (parkingi i stacje paliw);
 - kształtowanie charakteru i formy architektonicznej nowej zabudowy w nawiązaniu do istniejących budynków;
 - zapewnienie wysokich walorów architektonicznych, ekspozycji przestrzennej oraz odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa.

Tereny usług sportu i rekreacji

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zabudowy usługowej,
 - tereny zieleni urządzonej;
- Charakterystyka:
 - tereny usług sportu i rekreacji obejmują istniejące i projektowane obiekty sportowe wraz z infrastrukturą oraz zapleczem;
- Wytoczne:
 - zachowanie istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem remontów, rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby porządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełnieniem i dostosowaniem do nowych warunków,
 - kształtowanie charakteru i formy architektonicznej nowych budynków w nawiązaniu do istniejącej zabudowy.

Tereny obsługi gospodarki rolnej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów,
 - tereny zabudowy usługowej,
 - tereny rolnicze;
- Charakterystyka:
 - tereny obejmują istniejący zakład Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w Otylinie;
- Wytoczne:
 - zachowanie istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem remontów, rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby porządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełniania i dostosowania do nowych warunków,
 - dopuszczenie lokalizacji zabudowy związanej z produkcją rolniczą na podstawie przepisów odrębnych, a także przekształcenie istniejącej funkcji na cele produkcyjne, składowe, magazynowe i usługowe,
 - kształtowanie charakteru i formy architektonicznej nowych budynków w nawiązaniu do istniejącej zabudowy.

Tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zabudowy usługowej,
 - tereny infrastruktury technicznej;
- Charakterystyka:
 - tereny zabudowy produkcyjnej, składów i magazynów obejmują istniejące i planowane obiekty budowlane zlokalizowane przede wszystkim w Białosławiu, Niezychowie, Tomaszewie, Pobórcie Małej i Pobórcie Wielkiej;
- Wytoczne:
 - zachowanie istniejącego zagospodarowania z dopuszczeniem remontów, rozbudowy i przebudowy budynków, z uwzględnieniem potrzeby porządkowania istniejącej zabudowy, jej uzupełniania i dostosowania do nowych warunków,

- wprowadzanie zieleni minimalizującej oddziaływania pochodzące z tych obszarów, poprawiającej walory krajobrazowe oraz podkreślającej strukturę przestrzenną, podziały funkcjonalne i własnościowe,
- dopuszczenie lokalizacji nowych obiektów produkcyjnych, składów i magazynów w sąsiedztwie terenów mieszkaniowych pod warunkiem ograniczenia oddziaływania na środowisko do granic nieruchomości,
- określenie dopuszczalnych rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko na podstawie rozpoznania procesu technologicznego planowanych działalności produkcyjnych, w tym rodzaju urządzeń grzewczych, poboru wody i odprowadzenia ścieków oraz wód opadowych, zagospodarowania odpadów oraz minimalizacji poziomu hałasu;
- dopuszczenie lokalizowania urządzeń i obiektów zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną oraz gospodarki ściekowej,
- stosowanie zabezpieczeń eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko.

Tereny eksploatacji powierzchniowej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny rolnicze,
 - tereny leśne;
- Charakterystyka:
 - tereny obejmują udokumentowane złoża kruszywa naturalnego „Białosłowie”, na którym możliwe jest prowadzenie wydobywania zgodnie z przyznaną koncesją;
- Wytyczne:
 - wyznaczenie filarów ochronnych zabezpieczających tereny sąsiednie oraz ograniczających wszelkie oddziaływania prowadzonej działalności górniczej,
 - dopuszczenie lokalizowania urządzeń i obiektów zaopatrzenia w wodę i energię elektryczną oraz gospodarki ściekowej,
 - stosowanie zabezpieczeń eliminujących lub ograniczających negatywne oddziaływania na środowisko.

Tereny zieleni urządzonej

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zabudowy usługowej,
 - tereny leśne;
- Charakterystyka:
 - tereny zieleni urządzonej obejmują istniejące i projektowane skwery oraz parki;
- Wytyczne:
 - zachowanie ogólnodostępnego charakteru i reprezentacyjnej funkcji oraz wyeksponowanie wartości kulturowych,
 - dopuszczenie lokalizowania obiektów sportu, rekreacji, kultury, parkingów, obsługi, usług handlu i gastronomii oraz obiektów małej architektury jako elementów integralnego wyposażenia,
 - ochrona i konserwacja istniejącego drzewostanu.

Tereny cmentarzy

- Charakterystyka:
 - tereny obecnie przeznaczone pod cmentarze zaspokajają dotychczasowe potrzeby gminy; przewiduje się zachowanie istniejącego zagospodarowania;

- Wytyczne
 - dopuszczenie lokalizowania obiektów i urządzeń związanych z podstawową funkcją terenu,
 - nakaz zachowania obszarów wolnych od zabudowy mieszkaniowej lub związanej z obrotem artykułami spożywczymi, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Tereny infrastruktury technicznej

- Charakterystyka:
 - tereny obejmują obiekty i urządzenia infrastruktury technicznej zaopatrzenia w wodę (w tym ujęć wód), oczyszczania ścieków, elektroenergetyki, gazownictwa, radiotelekomunikacji oraz składowania i unieszkodliwiania odpadów wraz z zapleczem;
- Wytyczne:
 - kształtowanie gabarytów i formy architektonicznej obiektów w sposób ograniczający negatywne oddziaływania na krajobraz.

Tereny komunikacji

- Charakterystyka:
 - tereny komunikacji obejmują istniejące i projektowane ciągi komunikacyjne, place i parkingi,
- Wytyczne:
 - dopuszczenie lokalizowania obiektów i urządzeń związanych z podstawową funkcją terenu.

Tereny leśne

- Charakterystyka:
 - tereny obejmują kompleksy leśne położone przede wszystkim we wschodniej i zachodniej części gminy oraz w sąsiedztwie Niezychowa;
- Wytyczne:
 - utrzymanie i ochrona bioróżnorodności kompleksów leśnych,
 - dopuszczenie lokalizowania wyłącznie zabudowy związanej z gospodarką leśną.

Tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych

- Charakterystyka:
 - tereny stanowią naturalne obszary ochronne dla cieków i zbiorników wodnych, rowów oraz dolin rzecznych;
- Wytyczne:
 - ograniczanie rozwoju terenów położonych w dolinie Noteci oraz wzdłuż pozostałych rzek i innych cieków, a także podtrzymanie dotychczasowego kierunku zagospodarowania w celu zapewnienia dobrej jakości wód powierzchniowych i funkcji korytarzy ekologicznych,
 - maksymalnie zachowanie istniejącego drzewostanu,
 - dopuszczenie wyposażenia w infrastrukturę służącą rekreacji (ścieżki piesze, rowerowe, plaże itp.),
 - dopuszczenie lokalizowania niezbędnych inwestycji liniowych z zakresu infrastruktury realizowanych z zachowaniem i poszanowaniem walorów przyrodniczych z maksymalnym ograniczeniem negatywnych oddziaływań na środowisko.

Tereny rolnicze wyższych klas bonitacyjnych

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zabudowy zagrodowej na podstawie przepisów odrębnych,
 - tereny zabudowy związanej z produkcją rolniczą na podstawie przepisów odrębnych;
- Charakterystyka:
 - tereny obejmują grunty orne o przewadze gleb wyższych klas bonitacyjnych (II, IIIa i IIIb) stanowiące podstawę gospodarki rolnej gminy;

- Wytyczne:
 - wyłączenie gleb najwyższych klas bonitacyjnych z trwałego zainwestowania, z wyjątkiem zabudowy zagrodowej zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - maksymalnie zachowanie istniejącego drzewostanu.

Tereny rolnicze niższych klas bonitacyjnych

- Funkcja towarzysząca lub uzupełniająca:
 - tereny zabudowy zagrodowej na podstawie przepisów odrębnych;
 - tereny zabudowy związanej z produkcją rolniczą na podstawie przepisów odrębnych;
- Charakterystyka:
 - tereny obejmują grunty orne o przewadze gleb niższych klas bonitacyjnych (IV-VI);
- Wytyczne:
 - wyłączenie gleb niższych klas bonitacyjnych z trwałego zainwestowania, z wyjątkiem zabudowy zagrodowej zgodnie z przepisami odrębnymi,
 - dopuszczenie wprowadzania zalesień,
 - maksymalnie zachowanie istniejącego drzewostanu.

Tereny śródlądowych wód powierzchniowych

- Charakterystyka:
 - tereny te obejmują ciek i zbiorniki wodne;
- Wytyczne:
 - dopuszczenie lokalizowania urządzeń z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, melioracji oraz elementów dla obsługi turystyki wodnej.

2. Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy

2.1. Minimalne i maksymalne parametry i wskaźniki urbanistyczne

W niniejszym rozdziale przedstawiono parametry i wskaźniki urbanistyczne dla poszczególnych kategorii terenów przeznaczonych pod zabudowę. W zależności od lokalnych możliwości i ograniczeń kształtowania przestrzeni dopuszcza się ich modyfikację na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, a w szczególności minimalnych powierzchni działek budowlanych oraz parametrów zabudowy, zwłaszcza dla terenów zainwestowanych.

Zabudowa mieszkaniowa:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy:
 - dla zabudowy jednorodzinnej – 40%,
 - dla zabudowy wielorodzinnej – 50%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna:
 - dla zabudowy jednorodzinnej – 20%,
 - dla zabudowy wielorodzinnej – 20%,
- Maksymalna wysokość budynków:
 - dla zabudowy jednorodzinnej – 12 m,
 - dla zabudowy wielorodzinnej – 15 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji:
 - dla zabudowy jednorodzinnej – 2,
 - dla zabudowy wielorodzinnej – 3,
- Rodzaj dachu: dachy skośne o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45° lub dachy płaskie,
- Minimalna powierzchnia działki budowlanej – 500 m².

Zabudowa zagrodowa:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy – 40%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 20%,
- Maksymalna wysokość budynków – 12 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 2,
- Rodzaj dachu: dachy skośne o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45° lub dachy płaskie,
- Minimalna powierzchnia działki budowlanej – 3000 m².

Zabudowa usługowa:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy – 50%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 20%,
- Maksymalna wysokość budynków – 12 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 3,
- Rodzaj dachu: dachy skośne o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45° lub dachy płaskie,
- Minimalna powierzchnia działki budowlanej – 400 m².

Zabudowa usług sportu i rekreacji:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy – 20%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 20%,
- Maksymalna wysokość budynków – 12 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 2,
- Rodzaj dachu: dachy skośne o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 45° lub dachy płaskie,
- Minimalna powierzchnia działki budowlanej – 500 m².

Zabudowa produkcyjna, składy i magazyny:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy – 70%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 10%,
- Maksymalna wysokość budynków – 20 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 3,
- Rodzaj dachu: dachy skośne o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 30° lub dachy płaskie,
- Minimalna powierzchnia działki budowlanej – 1500 m².

Zabudowa związana z obsługą gospodarki rolnej:

- Maksymalna powierzchnia zabudowy – 50%,
- Minimalna powierzchnia terenu biologicznie czynna – 10%,
- Maksymalna wysokość budynków – 20 m,
- Maksymalna liczba kondygnacji – 3,
- Rodzaj dachu: dachy skośne o jednakowym kącie nachylenia połaci dachowych do 30° lub dachy płaskie,
- Minimalna wielkość działki budowlanej – 3000 m².

Dla pozostałych terenów parametry obiektów i urządzeń należy określić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Dopuszcza się odstępstwa od określonych parametrów i wskaźników urbanistycznych w zakresie powierzchni działek oraz intensywności zabudowy na terenach istniejącej zabudowy, a także zachowanie dotychczasowych wartości wynikających z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

Nowa zabudowa powinna ponadto nawiązywać swym charakterem do lokalnego stylu budownictwa rozumianego jako zespół cech charakterystycznych dla historycznego budownictwa na obszarze jednostki osadniczej, obejmujący sposoby kształtowania dachów i elewacji oraz rozplanowania w rzucie budynków. Formy wszystkich budynków i ich wysokości należy harmonijnie wkomponować w krajobraz oraz otoczenie.

W przypadku projektowanych lokalizacji budowli oraz urządzeń infrastruktury technicznej związanych z prowadzoną działalnością w ramach zagospodarowania terenów opisanych powyżej zaleca się maksymalną wysokość 50 m n.p.t. Dla terenów zieleni urządzonej parametry obiektów i urządzeń należy określić na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

W przypadku lokalizacji obiektów o wysokości równej lub większej od 50 m n.p.t., w szczególności napowietrznych linii elektroenergetycznych czy lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, należy je uzgodnić z Szefostwem Służby Ruchu Lotniczego Sił Zbrojnych RP przed wydaniem pozwolenia na budowę.

2.2. Wytyczne określania wymagań dotyczących parametrów i wskaźników urbanistycznych w planach miejscowych

Wymagania dotyczące parametrów i wskaźników urbanistycznych stosowanych w planach miejscowych przedstawiono w pkt 2.1 jako proponowane standardy urbanistyczne. Przy sporządzaniu planów miejscowych powyższe wskaźniki należy traktować jako wielkości preferowane. Każdorazowo na etapie sporządzania planu miejscowego konieczne jest przeanalizowanie uwarunkowań przestrzennych w celu odpowiedniego ich uszczegółowienia i dostosowania podanych wielkości do konkretnych zamierzeń planistycznych.

2.3. Tereny wskazane do ograniczenia zabudowy

Do grupy terenów wskazanych do ograniczenia zabudowy należą:

- obszar Natura 2000 „Dębowa Góra” PLH300055,
- obszar Natura 2000 „Struga Białosławkowa” PLH300054,
- obszar Natura 2000 „Dolina Noteci” PLH300004,
- obszar Natura 2000 „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001,
- Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci”,
- tereny rolnicze niższych klas bonitacyjnych (IV-VI).

2.4. Tereny wskazane do wyłączenia spod zabudowy

Do grupy terenów wskazanych do wyłączenia spod zabudowy należą:

- tereny leśne,
- tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień, dolin rzecznych,
- tereny rolnicze wyższych klas bonitacyjnych (II, IIIa i IIIb),
- tereny cmentarzy,
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią,
- obszary udokumentowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi,
- strefy ochronne ujść wody,
- strefy oddziaływania obiektów i urządzeń infrastruktury technicznej: pasy technologiczne linii elektroenergetycznych najwyższych napięć oraz wysokiego i średniego napięcia, strefy kontrolowane gazociągów,
- udokumentowane złoża kopalin.

Obok terenów leśnych największym terenem wskazanym do wyłączenia spod zabudowy jest obszar łąk nadnoteckich oraz pozostałe tereny trwałych użytków zielonych, zadrzewień i dolin rzecznych. Wyłączenie spod zabudowy służyć ma przede wszystkim zachowaniu walorów krajobrazowych, klimatycznych, ekosystemu wód, przeciwdziałania lub zapobiegania szkodliwym wpływom na środowisko powodującym jego zniszczenie lub zmianę charakteru elementów

przyrodniczych. Dla ochrony rolniczej przestrzeni produkcyjnej zakazem zabudowy niezwiązanej z rolnictwem obejmuje się grunty rolne najwyższych klas bonitacyjnych podlegające ochronie.

3. Obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu, w tym krajobrazu kulturowego i uzdrowisk

3.1. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych, wynikające z potrzeb ochrony środowiska, o których mowa w przepisach o ochronie środowiska:

Przepisy o ochronie środowiska określają szczegółowe wytyczne dotyczące zapewnienia warunków utrzymania równowagi przyrodniczej i racjonalnej gospodarki zasobami środowiska, w szczególności poprzez:

- ustalanie programów racjonalnego wykorzystania powierzchni ziemi, w tym na terenach eksploatacji złóż kopalin, i racjonalnego gospodarowania gruntami oraz uwzględnianie obszarów występowania złóż kopalin oraz obecnych i przyszłych potrzeb eksploatacji tych złóż

Przekształcenia krajobrazu spowodowane eksploatacją surowców z punktu widzenia jego kształtowania w przypadku gminy Białosławie stanowią jeden z najistotniejszych problemów ochrony środowiska. Jak wykazała inwentaryzacja na obszarze gminy znajdują się następujące udokumentowane złoża kopalin:

- złożo węgla brunatnego „Białosławie” (nr złoża WB 763) – złożo o zasobach prognostycznych;
- złożo kruszywa naturalnego „Białosławie” (nr złoża KN 3658) – powierzchnia złoża wynosi 1,97 ha, eksploatacja złoża zaniechana,
- złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Krostkowo” (nr złoża IB 2239) – powierzchnia złoża wynosi 6,54 ha, eksploatacja złoża zaniechana
- złożo surowców ilastych ceramiki budowlanej „Niezychowo-Krostkowo” (nr złoża IB 2246) – powierzchnia złoża wynosi 22,14 ha, złożo rozpoznane wstępnie.

Dla obszarów występowania złóż kopalin postuluje się przyjęcie następujących zasad użytkowania przestrzeni:

- działalność wydobywcza kruszyw naturalnych może być prowadzona na wyznaczonych terenach eksploatacji powierzchniowej w oparciu o wydane decyzje administracyjne;
- dopuszcza się eksploatację odkrywkową kruszyw na terenach rolniczych w oparciu o wydane decyzje administracyjne, pod warunkiem zachowania wymogów przepisów odrębnych dotyczących ochrony środowiska i ograniczenia ingerencji w krajobraz,
- rekultywację obszarów pokopalnianych należy prowadzić zgodnie z obowiązującymi decyzjami administracyjnymi oraz dokumentacjami technicznymi dla poszczególnych złóż – rekultywacja powinna być ukierunkowana na ich zadrzewianie, zakrzewienie lub wypełnienie wodą w celach rekreacyjnych.

- uwzględnianie konieczności ochrony wód, gleby i ziemi przed zanieczyszczeniem w związku z prowadzeniem gospodarki rolnej

Działalność rolnicza wywiera wpływ na właściwości wody, gleby, powietrze oraz przyczynia się do zmian bioróżnorodności i krajobrazu. Istotnym aspektem ochrony wód jest tworzenie warunków dla funkcjonowania rolnictwa proekologicznego oraz konsekwentne obniżanie ilości stosowanych w rolnictwie nawozów i środków ochrony roślin. W celu poprawy jakości wód spływających z terenów rolnych do wód powierzchniowych, wzdłuż zbiorników i cieków wodnych należy wprowadzać strefy buforowe w postaci barier biologicznych (zaroślowe i leśne zbiorowiska łąkowe).

Wśród sposobów ochrony gleb przed chemiczną degradacją ze strony rolnictwa szczególne znaczenie mają:

- stosowanie środków ochrony roślin i nawozów mineralnych w sposób racjonalny i umiarkowany – wielkość stosowanych środków należy dostosować do wymagań upraw, struktury gleb, warunków wodnych oraz ukształtowania terenu,
- ograniczenie zmiany użytkowania gruntów rolnych zdrenowanych,
- stosowanie nawozów naturalnych oraz biologicznych i mechanicznych metod ochrony roślin,
- wprowadzanie i stosowanie na szerszą skalę metod proekologicznej produkcji rolniczej, zwłaszcza na terenach o szczególnych walorach przyrodniczych oraz w bezpośrednim sąsiedztwie tych obszarów, mając na uwadze występujące na terenie gminy ustanowione formy ochrony przyrody.

W celu zapewnienia ochrony powierzchni ziemi konieczne jest ograniczenie prac polegających na zmianie ukształtowania terenu na gruntach rolnych.

▪ zapewnienie ochrony walorów krajobrazowych środowiska i warunków klimatycznych

W celu poprawy funkcjonowania środowiska oraz podniesienia walorów przyrodniczo-krajobrazowych wprowadza się następujące ustalenia:

- zachowanie fragmentów naturalnych ekosystemów, w szczególności ekosystemów łąkowych w dolinach rzecznych, ekosystemów leśnych, zadrzewień przydrożnych, parkowych, zwłaszcza ze starodrzewem, zadrzewień zlokalizowanych w dolinach cieków wodnych oraz kęp i pasm w obrębie użytków zielonych i na obniżeniach terenu, gdzie wspomagają naturalną retencję wody i stanowią siedliska drobnej fauny,
- utrzymanie zróżnicowanych form użytkowania, zadrzewień śródpolnych, zbiorników wodnych, które korzystnie stymulują utrzymanie lub wzrost różnorodności biologicznej, poprzez wytworzenie warunków ostojowych dla jak największej liczby zwierząt,
- ochrona znajdujących się na terenie gminy obszarów podmokłych i dolin cieków wodnych przed trwałym zainwestowaniem;
- ochrona, pielęgnacja i uzupełnianie zieleni urządzonej (parki, zieleńce, zieleń uliczna),
- realizacja nowych zadrzewień, zwłaszcza jako ciągów zieleni krajobrazowej i izolacyjnej w oparciu o sieć dróg publicznych, cieków wodnych, system terenów zielonych oraz w strefach występowania konfliktów przestrzennych,
- zachowanie korytarzy ekologicznych umożliwiających migrację gatunków pomiędzy obszarami o największej bioróżnorodności,
- zachowanie istniejących i odtworzenie zniszczonych siedlisk bytowania, żerowania i odpoczynku wszystkich gatunków zwierząt w granicach pozwalających na zachowanie ich populacji na poziomie odnawialności,
- objęcie ochroną miejsc i terenów eksponowanych, panoram i punktów widokowych przed dominacją elementów obcych, w szczególności sieci infrastruktury technicznej, tablic reklamowych, zabudowy substandardowej;
- podkreślanie terenów eksponowanych, punktów widokowych i panoram poprzez włączanie ich w system połączeń pieszych i rowerowych;
- właściwe kształtowanie wskaźników urbanistycznych zagospodarowania terenu, w szczególności w zakresie udziału terenów zieleni w stosunku do liczby mieszkańców poszczególnych terenów;
- nadawanie obiektom kubaturowym oraz naziemnym urządzeniom infrastruktury technicznej formy architektonicznej harmonizującej z otoczeniem;
- porządkowanie przebiegu linii energetycznych i likwidacja kolizji z zabudową mieszkaniową;

- prowadzenie nowego uzbrojenia oraz ciągów komunikacyjnych z uwzględnieniem lokalizacji obszarów chronionych, mieszkaniowych i wypoczynkowych, na których znajdują się obiekty przeznaczone na stały pobyt ludzi oraz wymogów ochrony przyrody;
- wprowadzanie zieleni izolacyjnej w strefach granicznych obszarów o różnych funkcjach, w których może wystąpić konflikt przestrzenny;
- stosowanie zieleni izolacyjnej lub innej formy osłony zielenią elementów negatywnie oddziałujących na walory krajobrazowe środowiska.

Ochronie podlegają tereny leśne, parki, cmentarze oraz zieleń na terenach zabudowanych. Ochrona krajobrazu w stosunku do tych obiektów polega głównie na zachowaniu dotychczasowych funkcji, pielęgnacji istniejącej roślinności oraz wprowadzeniu zakazu lokalizacji obiektów i urządzeń niezwiązanych z określoną funkcją terenu. Istotnym elementem ochronnym jest także zachowanie form zagospodarowania terenów otwartych niekolidujących z funkcją przyrodniczą. Ważnym elementem krajobrazu przyrodniczego gminy Białosławie jest dolina Noteci, która powinna podlegać wyłączeniu z zabudowy. Ochroną należy objąć także wszelkie zadrzewienia i obszary leśne. Są one ważnym czynnikiem retencji i stabilizacji warunków wodnych, zmniejszają zagrożenie powodziowe, łagodzą niedobory wód, chronią gleby przed erozją oraz poprawiają warunki aerosanitarne.

▪ uwzględnianie potrzeb w zakresie zapobiegania ruchom masowym ziemi i ich skutkom

Na obszarze gminy Białosławie udokumentowano 17 osuwisk i 24 tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, położonych przede wszystkim wzdłuż krawędzi doliny Noteci.

Zabezpieczenie przed skutkami osuwania mas ziemnych powinno być realizowane poprzez:

- wyłączenie z możliwości realizacji inwestycji udokumentowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi,
- stosowanie ograniczeń i rozwiązań technologicznych (wzmacniających konstrukcję i stabilizujących osuwisko) w przypadku lokalizacji infrastruktury (głównie inwestycji drogowych) na obszarach udokumentowanych osuwisk i terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi,
- wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych dla ochrony przed osuwaniem się mas ziemnych.

▪ uwzględnienie innych potrzeb w zakresie ochrony powietrza, wód, gleby, ziemi, ochrony przed hałasem, wibracjami i polami elektromagnetycznymi

Poprawa jakości powietrza jest możliwa dzięki zmniejszeniu emisji zanieczyszczeń. W tym celu w studium określa się następujące działania:

- eliminowanie zanieczyszczeń pochodzących z emisji pyłów i szkodliwych gazów, pochodzących z gospodarstw domowych, w których następuje spalanie tradycyjnych źródeł energii (tzw. „emisji niskiej”), poprzez ograniczenie stosowania tradycyjnych paliw na rzecz niskoemisyjnych źródeł energii: gazowych, olejowych i odnawialnych, lub poprzez podłączanie obiektów do scentralizowanych źródeł ciepła (budowa sieci ciepłowniczej), a także poprzez wykonywanie termomodernizacji budynków,
- stosowanie urządzeń eliminujących lub ograniczających emisję szkodliwych gazów i pyłów do atmosfery oraz wprowadzanie zmian technologicznych w zakładach przemysłowych;
- preferowanie wykorzystania proekologicznych technologii produkcji w zakładach przemysłowych,
- wykorzystanie odnawialnych źródeł energii,
- wprowadzanie pasów zieleni izolacyjnej wzdłuż tras komunikacyjnych oraz w sąsiedztwie obiektów i urządzeń emitujących zanieczyszczenia i odory do powietrza.

Jednocześnie w studium uwzględnia się ustalenia wynikające z Uchwały Nr XXXIX/941/17 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 8 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze

województwa wielkopolskiego ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2018 r. poz. 8807).

W zakresie ochrony wód podstawowym celem studium jest poprawa stanu ich czystości oraz zwiększanie retencji. Wynika to przede wszystkim z układu przyrodniczych powiązań zewnętrznych i wzajemnych oddziaływań, niskiej jakości zasobów wodnych oraz zagrożenia powodziowego w południowej części gminy.

W celu ochrony wód ustala się następujące zasady:

- zachowanie naturalnego biegu cieków wodnych oraz ochrona przed zanikiem wszelkich zbiorników wodnych oraz towarzyszących im zadrzewień,
- wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień pełniących funkcję bariery biochemicznej w sąsiedztwie cieków, oczek wodnych oraz rowów melioracyjnych na terenach rolniczych,
- zapewnienie dostępności do publicznych wód powierzchniowych i rowów melioracyjnych na potrzeby powszechnego korzystania i wykonywania robót związanych z utrzymaniem przez administratora, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- ochrona przed wprowadzaniem zabudowy i ogrodzeń przy brzegach rzek, jezior i innych zbiorników wodnych,
- utrzymanie linii zabudowy od cieków i zbiorników wodnych oraz rowów melioracyjnych w odległości zapewniającej możliwość wykonywania robót związanych z ich konserwacją,
- przeprowadzanie ocen oddziaływania na środowisko dla realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko określonych w przepisach odrębnych, w szczególności w zakresie zmiany stosunków hydrologicznych,
- dążenie do osiągnięcia jak najlepszego stanu czystości wód przez bezwzględne wykluczenie zrzutów zanieczyszczeń (szczególnie substancji biogennych, organicznych i toksycznych) zarówno do gruntu jak i do wód powierzchniowych,
- dostosowanie lokalizacji nowych obiektów gospodarczych do warunków i struktur hydrogeologicznych,
- objęcie szczególną ochroną terenów zlokalizowanych w obrębie stref ochronnych ujęć wód, zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- budowę zbiorczej kanalizacji sanitarnej eliminującej w maksymalny sposób indywidualne sposoby odprowadzania ścieków sanitarnych,
- stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach przewidzianych do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną wyłącznie jako rozwiązanie tymczasowe do czasu jej budowy,
- dopuszczenie oczyszczania ścieków w przydomowych oczyszczalniach lub odprowadzania ścieków do zbiorników bezodpływowych jedynie na obszarach, które z uzasadnionych ekonomicznych względów nie zostaną przewidziane do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną, przy czym lokalizowanie oczyszczalni przydomowych ogranicza się do miejsc, na których odprowadzanie ścieków do gruntu nie będzie zagrażało jakości wód podziemnych lub powierzchniowych (szczególnie w obrębie stref ochronnych ujęć wód),
- stosowanie nowych technologii w zakresie działalności produkcyjnej i usługowej wpływających na stan i ilość odprowadzanych ścieków, w tym budowę i modernizację urządzeń oczyszczających ścieki,
- zakaz rolniczego wykorzystania ścieków w strefach ochronnych ujęć wód oraz zbiorników wód podziemnych,
- kompleksowe rozwiązanie odprowadzania wód opadowych i roztopowych z ciągów komunikacyjnych, placów, parkingów i innych powierzchni zanieczyszczonych oraz oczyszczanie ich zgodnie z obowiązującymi przepisami,
- stosowanie urządzeń do oczyszczania wód opadowych i roztopowych przed wylotem kanałów deszczowych do cieków naturalnych i rowów melioracyjnych,
- zwiększanie małej retencji wodnej oraz wdrażanie proekologicznych metod retencjonowania wody w celu przeciwdziałania skutkom suszy,

- prowadzenie wodochronnej gospodarki w zlewniach poprzez wprowadzanie zalesień i zadrzewień,
- przebudowa i dostosowanie sieci drenarskiej do projektowanego usytuowania budynków i budowli w celu zachowania możliwości dalszego funkcjonowania urządzeń drenarskich na przyległym terenie.

Głównymi źródłami degradacji powierzchni ziemi i gleb są: eksploatacja surowców naturalnych, i zanieczyszczenie gleb środkami chemicznymi.

Konieczna jest ochrona gleby o najwyższych w skali gminy klasach bonitacyjnych, gdyż warunkują one efektywność prowadzenia działalności rolniczej. Dla tej funkcji powinny być zachowane tereny o najwyższej przydatności rolniczej. Rejony skoncentrowanego ich występowania w kontekście sprzyjających warunków klimatycznych oraz dobrych warunków arosanitarnych powinny stanowić podstawę dla rolnictwa ekologicznego ukierunkowanego na produkcję zdrowej żywności. Strefy występowania gleb słabych (marginalnych), mało przydatnych rolnictwu, powinny być podstawą tworzenia nowych powierzchni leśnych. Każda zmiana przeznaczenia gruntów rolnych na cele nierolnicze musi uwzględniać wszelkie uwarunkowania środowiskowe, a przede wszystkim wykazywać dużą racjonalność wynikającą z bilansu potencjalnych zysków i strat. Postuluje się przeznaczenie gruntów o najniższych klasach bonitacyjnych, gruntów odłogowanych i nieprzydatnych dla produkcji rolniczej pod zalesienia. Przeznaczenie części gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne na etapie opracowania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wymaga wyrażenia zgody przez określone w obowiązujących przepisach organy.

Zanieczyszczenia gleb powodowane funkcjonowaniem przemysłu na terenie gminy ma lokalne znaczenie. Istotnym źródłem degradacji gleb jest natomiast komunikacja. Najbardziej zanieczyszczone gleby występują w bezpośrednim sąsiedztwie dróg. Gleby te wykazują dużą zawartość związków ołowiu i tlenków azotu, a także cechują się silnym zasoleniem związanym z zimowym utrzymaniem. Sposobem ochrony gleb przed zanieczyszczeniami jest tworzenie naturalnych osłon biologicznych (fitosanitarnych) w postaci pasów zieleni oraz ograniczenie stosowania soli w okresie zimowym.

W celu zachowania i ochrony rzeźby terenu preferuje się przyjęcie następujących zasad użytkowania przestrzeni:

- ograniczanie przekształcania rzeźby terenu, w szczególności w strefie cieków wodnych,
- przeciwdziałanie procesom erozyjnym i zapobieganie degradacji gleb – wykorzystanie gleb wyższych klas bonitacyjnych dla rolnictwa,
- ochrona przed powstawaniem procesów erozyjnych poprzez wprowadzanie szaty roślinnej stabilizującej grunt oraz odpowiednie prowadzenie gospodarki rolnej,
- minimalizacja skutków zaistniałych zmian w rzeźbie terenu (zrekułtywowanie terenów poeksploatacyjnych),
- wykorzystanie zbędnych mas ziemnych powstających w czasie realizacji inwestycji do nowego ukształtowania terenu w granicach działki własnej lub na działkach sąsiednich.

Dla ochrony powierzchni ziemi z zainwestowania należy wyłączyć tereny obniżen dolinnych rzek i cieków wodnych oraz strefy brzegowe zbiorników wodnych.

Do głównych źródeł emisji hałasu na terenie gminy należy komunikacja i zakłady przemysłowe. Ochrona środowiska przed szkodliwym oddziaływaniem hałasu pochodzenia komunikacyjnego i przemysłowego polegać będzie na stałym ograniczaniu jego emisji poprzez następujące działania:

- zachowanie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku wynikających z przepisów odrębnych dla terenów objętych ochroną akustyczną,
- uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego lokalizacji obiektów przemysłowych, których funkcjonowanie powoduje przekroczenie dopuszczalnych poziomów hałasu na obszarach podlegających ochronie akustycznej poprzez zapewnienie odpowiednich odległości terenów przeznaczonych pod nową zabudowę lub stosowanie odpowiednich barier akustycznych,
- uwzględnienie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego określonych natężeń hałasu wzdłuż drogi o znaczeniu krajowym i wojewódzkim poprzez zapewnienie

- odpowiednich odległości dla terenów przeznaczonych pod nową zabudowę,
- stosowanie środków technicznych, technologicznych lub organizacyjnych zmniejszających poziom hałasu co najmniej do wartości dopuszczalnych na terenach wymagających ochrony akustycznej.

W zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym na terenie gminy Białosławie konieczne będzie uwzględnianie poniższych działań:

- wprowadzenie zakazów lokalizowania nowych obiektów przeznaczonych na stały pobyt ludzi w pasach technologicznych wzdłuż linii elektroenergetycznych najwyższych napięć oraz wysokiego i średniego napięcia,
 - uporządkowanie istniejących konfliktów przestrzennych pomiędzy zabudową mieszkaniową a liniami elektroenergetycznymi,
 - ograniczenie lokalizowania stacji bazowych telefonii komórkowych emitujących promieniowanie elektromagnetyczne w postaci masztów antenowych w bezpośrednim sąsiedztwie terenów mieszkaniowych oraz na terenach przeznaczonych pod funkcję mieszkaniową.
- sposób zagospodarowania obszarów zdegradowanych w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych

Na terenie gminy Białosławie nie występują obszary zdegradowane w wyniku działalności człowieka, klęsk żywiołowych oraz ruchów masowych, zatem nie określa się sposobu zagospodarowania tych terenów.

3.2. Wytyczne określania zasad ochrony w planach miejscowych, wynikające z obowiązujących ustaleń planów ochrony ustanowionych dla parków narodowych, rezerwatów przyrody i parków krajobrazowych oraz innych form ochrony przyrody występujących na terenach objętych studium i uzdrowisk

Ochronę form ochrony przyrody zapewniają przepisy o ochronie przyrody oraz akty prawne dotyczące zindywidualizowanych form ochrony. Spośród form ochrony ustalonych w powyższych przepisach na terenie gminy Białosławie znajdują się cztery obszary Natura 2000: „Dębowa Góra” PLH300055, „Struga Białosławkowa” PLH300054, „Dolina Noteci” PLH300004 i „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001, Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci”, użytki ekologiczne i pomniki przyrody

Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Noteci” został wyznaczony uchwałą Nr IX/6/89 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Pile z dnia 31 maja 1989 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. U. Woj. Pilskiego Nr 11, poz. 95) oraz podtrzymany rozporządzeniem Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r. w sprawie ustanowienia obszarów chronionego krajobrazu w województwie pilskim (Dz. U. Woj. Pilskiego Nr 13, poz. 83). W sprawie ww. obszaru chronionego krajobrazu Wojewoda Wielkopolski wydał rozporządzenie nr 25/07 z dnia 31 października 2007 r. w sprawie obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” (Dz. U. Woj. Wlkp. Nr 170, poz. 3714), jednak wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 27 stycznia 2011 r. (sygnatura akt IV SA/Po 744/10) stwierdzono nieważność ww. rozporządzenia. Aktualnie obszar chronionego krajobrazu „Dolina Noteci” funkcjonuje jako forma ochrony przyrody w oparciu o rozporządzenie Nr 5/98 Wojewody Pilskiego z dnia 15 maja 1998 r.

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów chronionego krajobrazu postuluje się uwzględnianie wytycznych wynikających z uchylonych rozporządzeń Wojewody Wielkopolskiego do czasu podjęcia nowych aktów prawnych regulujących zasady zagospodarowania i użytkowania terenów.

Na terenie gminy Białosławie znajdują się ponadto 2 użytki ekologiczne i 5 obiektów stanowiących pomniki przyrody. W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego

w stosunku do użytków ekologicznych i pomników przyrody należy wziąć pod uwagę wytyczne określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody oraz ewentualne inne akty prawne, dotyczące ochrony użytków ekologicznych i pomników przyrody.

Odrębnym zagadnieniem jest problematyka Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 stanowiącej system ochrony zagrożonych składników różnorodności biologicznej kontynentu europejskiego wdrażany od 1992 r. w sposób spójny pod względem metodycznym i organizacyjnym na terytorium wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej. Natura 2000 jest zbiorem obszarów chronionych wyznaczonych według jednolitych kryteriów w całej Unii Europejskiej, w taki sposób by zachować na nich siedliska przyrodnicze i gatunki, które uznane zostały jako „ważne dla Europy”. Podstawami prawnymi funkcjonowania obszarów Natura 2000 są na poziomie prawa europejskiego: Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa oraz Dyrektywy w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory 92/43/EWG, zwanej Dyrektywą Siedliskową, uchwalonej 21 maja 1992 r. Głównymi aktami związanymi z utworzeniem i prowadzeniem sieci Natura 2000 w Polsce są: ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 142 ze zmianami) oraz ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zmianami).

W ustaleniach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w stosunku do obszarów Natura 2000 należy wziąć pod uwagę wytyczne określone w obowiązujących przepisach dotyczących ochrony przyrody, obowiązującym planie zadań ochronnych ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 28 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2014 r., poz. 2924) i zarządzeniem z dnia 24 listopada 2015 r. zmieniające zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Noteci PLH300004 (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r. poz. 7256), obowiązującym planie zadań ochronnych ustanowionym zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 31 sierpnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Struga Białosławka PLH300054 (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2015 r., poz. 5110) oraz przyszłych planach ochrony oraz planach zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000.

Na terenie gminy Białosławie nie znajdują się uzdrowiska.

4. Obszary i zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Przepisy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami zobowiązują do ochrony dóbr kultury. Zadaniem samorządu lokalnego jest zapewnienie w tym celu warunków prawnych, organizacyjnych i finansowych.

Na mocy przepisów o ochronie zabytków w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy uwzględnia się w szczególności ochronę zabytków nieruchomych wpisanych do rejestru i ich otoczenia oraz innych zabytków nieruchomych znajdujących się w gminnej ewidencji zabytków oraz parków kulturowych. W przypadku, gdy gmina posiada gminny program opieki nad zabytkami, ustalenia tego programu uwzględnia się w studium. Na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego należy ustalić właściwy sposób ochrony tych zabytków, a zwłaszcza obiektów o szczególnych walorach kulturowych i historycznych poprzez odpowiednie działania konserwatorskie

Gmina Białosławie nie dysponuje aktualnym programem opieki nad zabytkami.

W Studium wskazuje się obszary objęte strefami ochrony konserwatorskiej „B” i „OW” oraz ustala obowiązujące zalecenia konserwatorskie. Granice stref przedstawiono na planszy studium „Kierunki”.

Strefy „B” – ochrony konserwatorskiej

Strefę „B” wyznaczono w obrębie historycznego układu urbanistycznego wsi Białosławie oraz układu ruralistycznego wsi Niezychowo. Nowo wznoszone budynki na terenie historycznych centrów i układów przestrzennych wsi winny posiadać usytuowanie, gabaryty i wygląd nawiązujący do cech architektury lokalnej oraz uwzględniać sąsiedztwo obiektów historycznych, w szczególności wpisanych do rejestru zabytków i objętych ochroną konserwatorską. Wykończenie zewnętrzne nowych budynków należy realizować jako kontynuację tradycyjnych technik budowlanych.

Ponadto podczas inwestycji związanych z zabudową i zagospodarowaniem, a wymagających prac ziemnych, konieczne jest prowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Strefy „OW” – ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych

Obejmują zespoły stanowisk archeologicznych oraz stanowiska archeologiczne poza zespołami, podlegające ochronie konserwatorskiej.

Dla ochrony archeologicznego dziedzictwa kulturowego podczas prac ziemnych związanych z zabudową i zagospodarowaniem terenów położonych w zasięgu strefy ochrony zewidencjonowanych stanowisk archeologicznych należy prowadzić badania archeologiczne. W przypadku stanowisk archeologicznych o własnej formie terenowej zaleca się ich zachowanie w stanie nienaruszonym, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Obiekty i obszary zabytkowe

Studium określa ponadto ochronę pojedynczych obiektów i obszarów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków wraz z ich najbliższym otoczeniem. Dla obiektów zabytkowych postuluje się zachowanie zabytkowej formy architektonicznej oraz podporządkowanie niezbędnych zmian budynkom istniejącym w zakresie skali i formy architektonicznej. Dla parków i cmentarzy wskazuje się na konieczność zachowania w dobrym stanie zabytkowej zieleni.

W związku z powyższym wszelkie inwestycje planowane w obiektach i na obszarach podlegających ochronie konserwatorskiej wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków należy realizować zgodnie z wymogami przepisów odrębnych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami. Wszelkie prace przy obiektach zabytkowych oraz na obszarach zabytkowych parków i cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków wymagają uzyskania pozwolenia Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, natomiast prace związane ze zmianą formy zewnętrznej obiektów, m.in. wymiany pokrycia dachowego, wymiany stolarki okiennej i drzwiowej, rozbudowy, czy docieplenia, a także prace związane ze zmianą zagospodarowania parków i cmentarzy ujętych w gminnej ewidencji zabytków, wymagają uzyskania opinii Wielkopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Ponadto podczas inwestycji związanych z zabudową i zagospodarowaniem, a wymagających prac ziemnych podejmowanych w obrębie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków i ujętych w gminnej ewidencji zabytków oraz w ich bezpośrednim otoczeniu, konieczne jest prowadzenie badań archeologicznych, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Szczegółowy sposób ochrony zabytków należy ustalić w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

5. Kierunki rozwoju systemów komunikacji i infrastruktury technicznej

5.1. Wytyczne określania w planach miejscowych wykorzystania i rozwijania potencjału już istniejących systemów oraz koordynacji lokalnych i ponadlokalnych zamierzeń inwestycyjnych

Jednym z najistotniejszych czynników rozwoju społeczno-gospodarczego jest odpowiednia infrastruktura. Stanowi ona podstawę wszelkiej działalności gospodarczej oraz determinuje warunki życia i pracy ludności. Infrastruktura w pewnym stopniu warunkuje ten rozwój, a w niektórych przypadkach może go nawet stymulować.

Brak właściwego wyposażenia infrastrukturalnego może wpływać niekorzystnie na zainteresowanie potencjalnych inwestorów lokowaniem kapitału na obszarze pozbawionym sieci i urządzeń infrastrukturalnych. Powoduje także ograniczenia w rozwijaniu inicjatyw lokalnych, dotyczących powstawania nowych zakładów pracy. Utrudnia ponadto możliwość pełnego wykorzystania walorów turystycznych i rekreacyjnych wsi, a także obniża jakość produkcji rolnej i możliwości wykorzystania surowców rolniczych. Wysoki poziom wyposażenia w infrastrukturę techniczną wpływa również na atrakcyjność inwestycyjną terenów i umożliwia stworzenie konkurencyjnej oferty gminy.

5.1.1. Wodociąg

Istniejąca sieć wodociągowa zabezpiecza obecne potrzeby gminy. Gminne zapotrzebowanie na wodę pokrywane jest z ujęć ze stacjami uzdatniania wody zlokalizowanymi w Niezychowie, Krostkowie i Białosławiu. Pozostałe gospodarstwa korzystają z wody przesyłanej z gminy Miasteczko Krajeńskie oraz Wyrzysk lub posiadają własne ujęcia.

Zakłada się przeprowadzenie koniecznych remontów oraz modernizacji sieci i stacji uzdatniania wody (SUW), a w przypadku zaistniałej potrzeby, w następstwie rozwoju przestrzennego w zagospodarowywaniu nowych terenów inwestycyjnych, dla zapewnienia potrzebnej ilości i jakości wody konieczna będzie rozbudowa sieci wodociągowej.

Dla zabezpieczenia jakości eksploatowanej wody należy objąć ochroną istniejące ujęcia oraz modernizować stacje uzdatniania wody. W przypadku ewentualnej realizacji na terenie gminy nowych ujęć wód służących do zbiorowego zaopatrywania ludności w wodę do picia i potrzeb gospodarstw domowych oraz produkcji artykułów żywnościowych i farmaceutycznych należy ustanowić odpowiednią strefę ochronną. Strefy ochronne można również ustanowić w innych przypadkach, jeżeli wymaga tego interes użytkownika lub względy społeczne.

5.1.2. Kanalizacja

Głównym problemem gospodarki wodno-ściekowej na terenie gminy Białosławie jest niewystarczający stopień rozwoju infrastruktury kanalizacyjnej doprowadzającej ścieki do oczyszczalni. Jest to zjawisko niekorzystne, zwłaszcza ze względu na wysoki stopień zwodociągowania. W takiej sytuacji konieczne jest podjęcie zdecydowanych działań zmierzających do uporządkowania systemu odprowadzania ścieków.

W Studium zakłada się realizację niezbędnej infrastruktury kanalizacyjnej w granicach istniejących i projektowanych terenów inwestycyjnych. Stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach przewidzianych do objęcia zbiorczą kanalizacją sanitarną należy dopuścić wyłącznie jako rozwiązanie tymczasowe do czasu jej budowy. System oczyszczania ścieków należy oprzeć o oczyszczalnię ścieków w Białosławiu lub poprzez budowę nowych, lokalnych oczyszczalni ścieków. W zależności od poziomu skanalizowania obszaru gminy należy wziąć pod uwagę konieczność rozbudowy oczyszczalni ze względu na przepustowość oraz modernizację części obiektów.

W związku z wyznaczeniem nowych obszarów przewidzianych pod inwestycje konieczna będzie dalsza rozbudowa sieci i urządzeń kanalizacyjnych. Studium zakłada budowę niezbędnej infrastruktury kanalizacyjnej w granicach istniejących i projektowanych terenów inwestycyjnych. Stosowanie szczelnych zbiorników bezodpływowych na obszarach przewidzianych do objęcia zbiorczą

kanalizacją sanitarną należy dopuścić wyłącznie jako rozwiązanie tymczasowe do czasu jej budowy.

Na terenach, które z uzasadnionych ekonomicznie względów nie zostaną objęte zbiorczą kanalizacją sanitarną postuluje się realizację przydomowych oczyszczalni ścieków dla zespołów zabudowy. Lokalizowanie oczyszczalni przydomowych dopuszczone jest wyłącznie w miejscach, w których nie będą one stanowiły zagrożenia dla jakości wód powierzchniowych i podziemnych, z uwzględnieniem ograniczeń w zakresie wyposażania posesji w przydomowe oczyszczalnie ścieków do instalacji posiadających stałe i dostępne miejsca poboru dopływających ścieków nieoczyszczonych oraz odprowadzanych do środowiska bezpośrednio po oczyszczeniu, określonych w Rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Poznaniu w sprawie warunków korzystania z wód regionu wodnego Warty (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2014 r., poz. 2129). Na pozostałych terenach wprowadzanie ścieków do ziemi jest zabronione. W sąsiedztwie istniejących ujęć wody i ich strefach ochronnych nie należy wykorzystywać rolniczo ścieków.

Konieczne jest także zapewnienia odprowadzania wód opadowych i roztopowych z utwardzonych powierzchni zanieczyszczonych, głównie na terenach zakładów przemysłowych i usługowych oraz terenach narażonych na zanieczyszczenia pochodzenia komunikacyjnego. W celu usunięcia substancji ropopochodnych i zawiesin z wód opadowych i roztopowych należy stosować separatory i urządzenia podczyszczające. Jednocześnie należy dążyć do ograniczania powierzchni utwardzanych w celu odprowadzenia wód opadowych bezpośrednio do gruntu.

Z obszarów o zwartej zabudowie, przede wszystkim w Białośliwiu, wody opadowe i roztopowe winny być odprowadzone przy pomocy kanalizacji deszczowej do cieków wodnych poprzez urządzenia podczyszczające spływające wody. Nie należy wykonywać kanalizacji ogólnospławnej.

Większość wód opadowych i roztopowych na terenach wiejskich będzie odprowadzana powierzchniowo poprzez infiltrację do gruntu. Oczyszczanie wód opadowych lub roztopowych należy przewidzieć jedynie dla dróg o powierzchniach utwardzonych oraz obszarów gdzie kanalizacja deszczowa nie istnieje. Konieczne należy spowodować odcięcie od tej sieci przyłączy kanalizacji sanitarnej. Na projektowanych i istniejących wlotach kanalizacji deszczowej należy zamontować piaskowniki i separatory.

5.1.3. Gazownictwo

Studium zachowuje istniejący przebieg gazociąg wysokiego ciśnienia DN100 relacji Wysoka – Pobórka Mała oraz gazociągu średniego ciśnienia z Pobórki Małej w kierunku Wyrzyska, a także istniejąca stację redukcyjno-pomiarową I stopnia.

W celu ograniczenia działalności mogącej mieć negatywny wpływ na trwałość i prawidłową eksploatację gazociągów ustala się konieczność zachowania strefy kontrolowanej wzdłuż istniejących gazociągów zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 26 kwietnia 2013 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać sieci gazowe i ich usytuowanie (Dz. U. z 2013 r. poz. 640). W strefach kontrolowanych w określonych przepisami odległościach nie należy wznosić wybranych obiektów budowlanych i terenowych, urządzać stałych składów i magazynów, podejmować działań mogących spowodować uszkodzenie gazociągu podczas jego użytkowania. W strefach kontrolowanych nie mogą rosnąć drzewa w odległości mniejszej niż 3,0 m licząc od osi gazociągu do pni drzew. Minimalna odległość krawędzi jezdni drogi gminnej od istniejącego gazociągu wynosi 6 m. W przypadku innych kategorii dróg obowiązują odległości wynikające z ustawy o drogach. Dopuszcza się skrzyżowanie gazociągu z drogami i innymi inwestycjami liniowymi jednak wszelkie prace w strefach kontrolowanych mogą być prowadzone tylko po wcześniejszym uzgodnieniu sposobu ich wykonania z właściwym operatorem sieci gazowej. Skrzyżowanie drogi z gazociągiem wysokiego ciśnienia wymaga dodatkowego zabezpieczenia/przebudowy przedmiotowego gazociągu. Minimalny kąt skrzyżowania gazociągu z drogą gminną powinien wynosić 30 stopni. Minimalny kąt skrzyżowania gazociągu z drogami wyższej kategorii niż droga gminna powinien wynosić 60 stopni. Zaleca się aby kąt skrzyżowania gazociągu z każdą drogą był zbliżony do 90 stopni.

Zagospodarowanie nowych terenów inwestycyjnych pod funkcje mieszkaniowe, usługowe oraz przemysłowe wymaga zapewnienia zaopatrzenia w gaz, co wiąże się z rozbudową nowych stacji i sieci

gazowych. Zaopatrzenie w gaz z sieci gazociągów odbywać się winno z zachowaniem przepisów odrębnych po uzgodnieniu z operatorem systemu dystrybucyjnego w zależności od szczegółowych warunków technicznych i ekonomicznych uzasadniających rozbudowę sieci gazowej. Gazociągi powinny być prowadzone w liniach rozgraniczających drogi z zachowaniem stref kontrolowanych i przyłączy gazowych układanych w ziemi lub nad ziemią zgodnie z przepisami odrębnymi.

5.1.4. Elektroenergetyka

Elektroenergetyczna sieć przesyłowa

Zgodnie z decyzją Nr 1/2017 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 12 stycznia 2017 r. o ustaleniu lokalizacji strategicznej inwestycji w zakresie sieci przesyłowej, na terenie gminy Białosławie uwzględnia się przebieg linii elektroenergetycznej o napięciu 2x400 kV relacji Bydgoszcz Zachód – Piła Krzewina wraz z pasem technologicznym o szerokości 70 metrów (po 35 metrów od osi linii w obu kierunkach), w którym obowiązują ograniczenia zagospodarowania i użytkowania terenów.

Dla terenów znajdujących się w pasach technologicznych obowiązują następujące ustalenia dotyczące ograniczeń ich użytkowania i zagospodarowania:

- 1) W pasie technologicznym linii:
 - a) ustala się zakaz realizacji obiektów budowlanych przeznaczonych na stały pobyt ludzi, tj.:
 - zakazuje się lokalizowania budynków mieszkalnych i budynków użyteczności publicznej typu szkoła, szpital, internat, żłobek, przedszkole i podobne,
 - zakazuje się lokalizowania miejsc stałego przebywania ludzi w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, turystyczną, rekreacyjną,
 - odstępstwa od tej zasady może udzielić właściciel linii, na warunkach przez siebie określonych.
 - b) należy uzgadniać warunki lokalizacji wszelkich obiektów z właścicielem linii,
 - c) nie wolno tworzyć hałd, nasypów w pasie technologicznym oraz sadzić roślinności wysokiej.
- 2) Teren w pasie technologicznym linii nie może być kwalifikowany jako teren przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową lub zagrodową ani jako teren związany z działalnością gospodarczą (przesyłową) właściciela linii.
- 3) Wszelkie zmiany w kwalifikacji terenu w obrębie pasa technologicznego linii i w jego najbliższym sąsiedztwie powinny być zaopiniowane przez właściciela linii.
- 4) Zalesienia terenów rolnych w pasie technologicznym linii mogą być przeprowadzone w uzgodnieniu z właścicielem linii, który określi maksymalną wysokość sadzonych drzew i krzewów.
- 5) Lokalizacja budowli zawierających materiały niebezpieczne pożarowo, stacji paliw i stref zagrożonych wybuchem w bezpośrednim sąsiedztwie pasów technologicznych wymaga uzgodnień z właścicielem linii.

Elektroenergetyczna sieć dystrybucyjna

Istniejąca sieć dystrybucyjna zapewnia właściwe zaopatrzenie gminy w energię elektryczną. Energia elektryczna jest rozprowadzana poprzez Główne Punkty Zasilania (GPZ) zlokalizowane w Wyrzysku i Miasteczku Krajeńskim, skąd dostarczana siecią średniego napięcia do wszystkich miejscowości, a następnie rozprowadzana siecią niskiego napięcia zasilaną za pośrednictwem stacji transformatorowych umożliwiających podłączenie poszczególnych miejscowości i grup odbiorców.

W studium dopuszcza się budowę nowej infrastruktury sieciowej wysokiego napięcia 110 kV, średniego napięcia 15 kV i niskiego napięcia 0,4 kV oraz przebudowę istniejącej infrastruktury sieciowej wraz z niewielką korektą ich trasy na warunkach określonych przez zarządcę sieci.

Planowane zagospodarowanie nowych terenów powinno uwzględniać ich dostęp do sieci elektroenergetycznej i możliwość zasilania nowych odbiorców. Dla zaopatrzenia w energię terenów

planowanych pod zainwestowanie, niezbędne jest przeznaczenie w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego powierzchni pod stacje transformatorowe z uwzględnieniem powiązań z istniejącymi liniami elektroenergetycznymi. Realizacja nowych inwestycji elektroenergetycznych oraz usuwanie kolizji projektowanych obiektów z istniejącymi sieciami energetycznymi odbywać się musi zgodnie z przepisami odrębnymi.

Należy zachować pasy technologiczne wzdłuż napowietrznych linii elektroenergetycznych o szerokościach:

- dla linii 110 kV – 22 m (po 11 m od osi linii w obie strony),
- dla linii 15 kV – 14 m (po 7 m od osi linii w obie strony),
- dla linii 0,4 kV – 7 m (po 3,5 m od osi linii w obie strony).

Dopuszcza się zmniejszenie szerokości pasów technologicznych dla napowietrznych linii elektroenergetycznych wyłącznie za zgodą zarządcy sieci. W pasach technologicznych należy wprowadzić zakaz sadzenia roślinności wysokiej i o rozbudowanym systemie korzeniowym. W czasie wykonywania robót budowlanych z zastosowaniem żurawi lub urządzeń załadowczo-wyładowczych należy zachować powyższe odległości mierzone do najdalej wysuniętego punktu urządzenia wraz z ładunkiem.

Ponadto należy zachować pasy technologiczne wzdłuż kablowych linii elektroenergetycznych o szerokościach:

- dla linii wysokiego napięcia – 1,0 m (po 0,5 m od osi linii w obie strony),
- dla linii średniego i niskiego napięcia – 0,5 m (po 0,25 m od osi linii w obie strony).

Na trasach projektowanych i istniejących linii kablowych zakazuje się lokalizacji zabudowy, nasadzeń drzew i krzewów o rozbudowanym systemie korzeniowym, a także zakaz prowadzenia wykopów, sytuowania stanowisk pracy, składowisk wyrobów i materiałów lub maszyn i urządzeń budowlanych.

Konieczna jest sukcesywna modernizacja sieci napowietrznych. Postuluje się ich wymianę na skablowane podziemne, w szczególności na terenach zabudowy mieszkaniowej. Należy także promować wykorzystanie energii elektrycznej pochodzącej z odnawialnych źródeł.

5.1.6. Ciepłownictwo

W gminie Białośliwie nie funkcjonuje zorganizowany system zaopatrzenia w ciepło. Sposób ogrzewania budynków opiera się na wykorzystaniu lokalnych źródeł ciepła – kotłowni lokalnych, przemysłowych i indywidualnych zasilanych tradycyjnymi nośnikami energii.

W celu ograniczenia szkodliwej emisji spalin główne zmiany dotyczyć będą modernizacji źródeł ciepła oraz stopniowej ich wymiany na zasilane paliwem ekologicznym. Studium przewiduje także możliwość wykorzystania w celach grzewczych istniejącej i projektowanej sieci gazowej. Kolejnym krokiem do stworzenia ekologicznie czystego obszaru powinno stać się wykorzystywanie odnawialnych źródeł ciepła w postaci geotermiki ziemi, pomp ciepłych, a także kolektorów słonecznych.

5.1.7. Telekomunikacja

Rozwój obszarów zabudowy mieszkaniowej i usługowej zwiększy jednocześnie zapotrzebowanie mieszkańców na nowoczesne usługi telekomunikacyjne. Studium zakłada modernizację i rozbudowę istniejącego systemu łączności poprzez zwiększanie zasięgu telefonii komórkowej, rozszerzanie dostępu do szerokopasmowego i bezprzewodowego Internetu oraz lokalizację sieci regionalnych. W związku z powyższym, dopuszcza się lokalizowanie na terenie gminy inwestycji telekomunikacyjnych, w tym związanych z siecią telekomunikacyjną służącą do zapewnienia szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz innej infrastruktury telekomunikacyjnej.

Zasady lokalizowania inwestycji telekomunikacyjnych, winny być zgodne z ustawą z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2062 ze zmianami). Obowiązujące przepisy prawa nie pozwalają na wprowadzanie zakazów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a tym samym uniemożliwianie realizacji inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej. Dopuszcza się jednak ustanawianie ograniczeń

w lokalizowaniu tych inwestycji pod warunkiem, iż są one usankcjonowane prawnie. Mimo niewielkich możliwości ingerencji, należy dążyć do takiego ustalania lokalizacji stacji bazowych telefonii komórkowej, aby ograniczyć do minimum negatywny wpływ na zdrowie ludzi oraz krajobraz przyrodniczy i kulturowy. W związku z szybkim rozwojem komputerowych systemów sieciowych o charakterze globalnym, należy przewidzieć konieczność rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej, której realizacja winna być skoordynowana z innymi sieciami – w przypadku budowy nowych dróg należy przewidzieć stosowne kanały technologiczne w liniach rozgraniczających drogi.

5.1.8. Zagospodarowanie odpadów

Gmina Białosławie nie dysponuje własnym składowiskiem odpadów komunalnych. Gospodarka odpadami realizowana jest wspólnie z pozostałymi gminami należącymi do Związku Międzygminnego „Piłski Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi” z siedzibą w Pile dotyczącego prowadzenia wspólnej polityki gospodarowania odpadami i osadami ściekowymi na obszarze działania Zakładu Unieszkodliwiania Odpadów w Pile.

Gospodarka odpadami na terenie gminy powinna być realizowana w oparciu o regulamin utrzymania porządku i czystości w gminie, z uwzględnieniem segregacji odpadów i właściwego zabezpieczenia odpadów niebezpiecznych. W procesach produkcyjnych wskazuje się na potrzebę stosowania technologii bezodpadowych i małoodpadowych lub zapewniających maksymalne gospodarcze wykorzystanie odpadów.

5.2. Układ drogowy

Wysokiej jakości sieć drogowa warunkuje możliwość szybkiego i bezpośredniego dotarcia do każdej miejscowości, a zatem zwiększa atrakcyjność inwestycyjną gminy.

Droga krajowa

W zakresie rozbudowy układu komunikacyjnego, na podstawie „Studium Korytarzowego dla budowy drogi ekspresowej S10 na odcinku Piła – Wyrzysk”, przyjmuje się trzy alternatywne warianty przebiegu projektowanej drogi ekspresowej S10. W ramach inwestycji przewiduje się nowego odcinka drogi ekspresowej o przekroju dwujezdniowym wraz z realizacją węzła na przecięciu drogi wojewódzkiej nr 190. Planowana trasa ma za zadanie wyeliminowanie ruchu tranzytowego z miejscowości położonych w ciągu drogi krajowej nr 10. Po zrealizowaniu wybranego wariantu projektowanej drogi ekspresowej S10 niezaadaptowane istniejące odcinki drogi krajowej nr 10, zgodnie z przepisami prawa, zostaną zaliczone do niższej kategorii.

Równoległe do drogi ekspresowej planuje się budowę dróg zbiorczych obsługujących ruch lokalny, ograniczając tym samym bezpośrednią dostępność i obsługę otoczenia przyszłej drogi ekspresowej. Obecna sytuacja stwarza ogromne niebezpieczeństwo w ruchu drogowym oraz naraża mieszkańców na dużą uciążliwość. W związku z powyższym dostępność terenów położonych przy drodze krajowej nr 10 należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi połączonymi z tą drogą poprzez drogi niższej klasy. Bezpośrednie połączenia z drogą krajową winny uwzględniać bezpieczeństwo ruchu. Wyklucza się możliwość tworzenia nowych bezpośrednich włączeń do drogi krajowej nr 10. Ustala się zakaz lokalizowania parkingów w pasie drogowym drogi krajowej. Elementy infrastruktury technicznej winny być prowadzone w liniach rozgraniczających drogę, lecz poza jej pasem drogowym, na warunkach określonych przez zarządcę drogi. Należy dążyć do likwidacji istniejących zjazdów na drogę krajową nr 10 poprzez realizację dróg serwisowych doprowadzających ruch do istniejących skrzyżowań.

Droga wojewódzka

W studium zachowuje się przebieg istniejącej drogi wojewódzkiej nr 190. Zakłada się także modernizację, w tym także uzupełnianie drogi o ciągi piesze i ścieżki rowerowe wraz z ich wyposażaniem w instalacje i urządzenia drogowe. Parametry techniczne drogi powinny być doprowadzone do stanu zgodnego z obowiązującymi przepisami.

Dostępność terenu do drogi wojewódzkiej nr 190 należy zapewnić wewnętrznymi układami komunikacyjnymi, połączonymi z tą drogą poprzez drogi niższej kategorii, a w przypadku ich braku bezpośrednio z drogi wojewódzkiej, za pomocą istniejących i projektowanych zjazdów z tej drogi. Dopuszcza się przebudowę włączeń do drogi wojewódzkiej (skrzyżowań i zjazdów) na warunkach określonych przez zarządcę drogi. Przy lokalizacji nowych, bezpośrednich włączeń (skrzyżowań i zjazdów publicznych) do drogi wojewódzkiej, należy uwzględnić rozwiązania techniczne pozwalające zapewnić bezpieczeństwo wszystkim użytkownikom ruchu drogowego, takie jak np. rozbudowa drogi wojewódzkiej o dodatkowe pasy ruchu dla relacji skrajnych (lewoskrętów i pasów włączenia i wyłączenia pojazdów), zmiana lokalizacji zjazdów przy równoczesnej likwidacji zjazdów istniejących, budowa dróg wewnętrznych równoległych do pasa drogowego o funkcji zbiorczo-rozprowadzającej ruch.

Podziały geodezyjne działek winny spełniać wyżej wymienione warunki i nie generować zjazdów na drogę wojewódzką. Lokalizację infrastruktury technicznej niezwiązanej z funkcjonowaniem drogi (jak np.: kanalizacja sanitarna, sieć wodociągowa, energetyczna, gazowa itp.) należy przewidzieć poza pasem drogowym. W szczególnych przypadkach dopuszcza się lokalizację infrastruktury w pasie drogowym, poza jezdnią, a w obrębie jezdni, wyłącznie celem przejść poprzecznych.

Realizacja inwestycji w zakresie skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 190 z drogą krajową nr 10 wymaga uwzględnienia przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 3 lutego 2004 r. w sprawie warunków i sposobu przygotowania i wykorzystania transportu na potrzeby obronne państwa, a także jego ochrony w czasie wojny oraz właściwości organów w tych sprawach i wydanego na jego podstawie Zarządzenia nr 2 Ministra Infrastruktury i Budownictwa z dnia 17 stycznia 2017 r. w sprawie wdrażania wymagań techniczno-obronnych w zakresie projektowania i użytkowania dróg i obiektów inżynierskich.

Drogi powiatowe

W zakresie dróg powiatowych wskazuje się na potrzebę wykonywania bieżących remontów i modernizacji oraz dostosowania do aktualnych klas technicznych w celu unowocześnienia coraz bardziej obciążonej sieci drogowej. Przy projektowaniu rozbudowy układu drogowego należy zwrócić szczególną uwagę na ograniczenie ilości zjazdów indywidualnych na drogę oraz ograniczenie ilości skrzyżowań. Na terenach zwartej zabudowy należy przewidzieć wykonanie chodników, ścieżek rowerowych (zgodnie z programem zarządcy dróg), parkingów dla samochodów osobowych oraz uregulowania odwodnień w oparciu o system kanalizacji deszczowej na terenach zabudowy. Ewentualną lokalizację drzew przydrożnych należy przewidzieć w odległości min. 3 m od krawędzi jezdni. Parkowanie pojazdów ciężarowych może odbywać się tylko w miejscach wyznaczonych.

Drogi gminne

Zakłada się zachowanie i przeprowadzenie remontów istniejących dróg gminnych, a także rozbudowę sieci dróg lokalnych wraz z rozwojem przestrzennym poszczególnych terenów inwestycyjnych. Poza drogami gminnymi wskazanymi na załączniku graficznym studium, w zależności od potrzeb wynikających z planowanego zagospodarowania terenów, możliwa jest realizacja nowych dróg, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego. Nowe drogi winny spełniać wskaźniki i kierunki określone w niniejszym opracowaniu.

W części graficznej studium określone zostały orientacyjne lokalizacje przyjętych wariantów drogi ekspresowej S10 oraz przebieg drogi wojewódzkiej nr 190, dróg powiatowych i gminnych. Modernizację układu dróg należy realizować w oparciu o Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie.

Sieć drogowa winna zostać sparametryzowana na etapie wykonywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Na etapie niniejszego studium ustala się kierunki i politykę w tym zakresie:

- Droga ekspresowa S10 (klasy „S”) powinna posiadać pas drogowy o minimalnej szerokości 40-50 m w zależności od przyjętego przekroju, przy czym ostateczne szerokości pasa drogowego zostaną określone w dokumentacji technicznej. Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:
 - na terenie zabudowy nie mniej niż 20 m,
 - poza terenem zabudowy nie mniej niż 40 m.Dojazd do planowanej drogi ekspresowej S10 możliwy będzie wyłącznie na projektowanym węźle drogowym na przecięciu z drogą wojewódzką nr 190.
- Droga krajowa nr 10 (klasa „GP”) winna posiadać pas drogowy o szerokości 25-35 m. Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:
 - na terenie zabudowy nie mniej niż 10 m,
 - poza terenem zabudowy nie mniej niż 25 m.
- Droga wojewódzka (klasa „G” lub „GP”) winny posiadać pas drogowy o szerokości 25-35 m. Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:
 - na terenie zabudowy nie mniej niż 8 m,
 - poza terenem zabudowy nie mniej niż 20 m.
- Drogi powiatowe (klasa „Z”) winny posiadać pas drogowy o szerokości 20 m. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się drogi powiatowe klasy „L” o szerokości 15 m. Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni dróg klasy „Z” wynoszą:
 - na terenie zabudowy nie mniej niż 8 m,
 - poza terenem zabudowy nie mniej niż 20 m;
- Drogi gminne (klasa „L”) winny posiadać pas drogowy o szerokości 12-20 m. W uzasadnionych przypadkach dopuszcza się drogi gminne klasy D. Zalecane odległości zabudowy od zewnętrznej krawędzi jezdni wynoszą:
 - na terenie zabudowy nie mniej niż 6 m,
 - poza terenem zabudowy nie mniej niż 15 m.

Dopuszcza się pozostawienie istniejących dróg w dotychczasowych granicach pasa drogowego na obszarach zainwestowanych, gdzie możliwości uzyskania ww. parametrów są ograniczone lub nierealne, a zasadność dopuszczonych rozwiązań potwierdzą przeprowadzone analizy w przypadku realizacji ich rozbudowy.

Lokalizacja obiektów budowlanych od strony drogi krajowej i wojewódzkiej, w tym urządzeń reklamowych (tablice reklamowe, szyldy itp.), nie może powodować uciążliwości dla użytkownika drogi, takich jak np.: utrudnienie czytelności informacji drogowiskazowej, ograniczenie widoczności, oślnienie. Obiekty budowlane, przeznaczone na pobyt ludzi, należy lokalizować poza zasięgiem uciążliwości drogi (jak: hałas, drgania i wibracja, zanieczyszczenie powietrza), określonym w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 799 ze zmianami).

Na przebiegu przez obszar gminy planowanej drogi ekspresowej S10 wskazuje się:

- strefę o szerokości 190 m wyłączoną z lokalizacji obiektów z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi,
- strefę o szerokości 40 m wyłączoną z lokalizacji obiektów z pomieszczeniami nieprzeznaczonymi na pobyt ludzi.

W przypadku braku możliwości zachowania podanych odległości należy przewidzieć środki techniczne, technologiczne lub organizacyjne zapewniające ograniczenie emisji hałasu do poziomów dopuszczalnych na terenach podlegających ochronie akustycznej, określonych w obowiązujących przepisach.

5.3. Sieć kolejowa

Przez obszar gminy Białosłowie przebiega regionalna linia kolejowa nr 18 relacji Kutno – Piła ze stacją kolejową w Białosłowie.

W studium uwzględnia się planowane przystosowanie do prędkości ≥ 100 km/h (dla pociągów osobowych) linii nr 18. W ramach planowanych inwestycji przewiduje się modernizację linii kolejowej z poszerzeniem pasa kolejowego, modernizację stacji Białosłowie z wydłużeniem torów i zmianą lokalizacji peronów, likwidację i przebudowę przejazdów z lokalizacją nowych dróg równoległych oraz budowę nastawni na stacji Białosłowie.

Zagospodarowanie terenów położonych w sąsiedztwie linii kolejowych musi uwzględniać wymagania wynikające z przepisów odrębnych. Dla terenów położonych w sąsiedztwie linii kolejowych występują ograniczenia dotyczące sytuowania budowli, budynków, drzew i krzewów oraz wykonywania robót ziemnych wynikające z zapisów ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2117 ze zmianami) oraz Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 7 sierpnia 2008 r. w sprawie wymagań w zakresie odległości i warunków dopuszczających usytuowanie drzew i krzewów, elementów ochrony akustycznej i wykonywania robót ziemnych w sąsiedztwie linii kolejowej, a także sposobu urządzania i utrzymywania zasłon odśnieżnych oraz pasów przeciwpożarowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1227).

W studium zachowuje się ponadto przebieg wąskotorowej linii Wyrzyskiej Kolejki Powiatowej, wykorzystywanej na cele turystyczne.

5.4. Droga wodna

W studium uwzględnia się możliwość wykorzystania w transporcie wodnym Noteci, stanowiącej planowaną międzynarodową śródlądową drogę wodną oznaczoną jako droga E70. Na terenie gminy Białosłowie planuje się realizację przystani wodnej przeznaczonej na cele turystyczne, położonej w pobliżu mostu nad Notecią w ciągu drogi wojewódzkiej nr 190.

5.5. Komunikacja rowerowa

W studium uwzględnia się przebieg Międzynarodowej Trasy Rowerowej EuroRoute R1 (szlak rowerowy Francja – Belgia – Holandia – Niemcy – Polska – Litwa – Łotwa – Estonia – Rosja), przebiegającej na terenie powiatu pilskiego przez gminy: Szydłowo, Piła, Kaczory, Miasteczko Krajeńskie, Białosłowie, Wyrzysk i Łobżenica.

Główne działania gminy koncentrować się będą na poprawie warunków bezpieczeństwa dla ruchu pieszego i rowerowego.

6. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym

Stosownie do art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym zadania własne gminy, w tym zawarte w niniejszym studium, obejmują w szczególności sprawy:

- 1) ładu przestrzennego, gospodarki nieruchomościami, ochrony środowiska i przyrody oraz gospodarki wodnej,
- 2) gminnych dróg, ulic, mostów, placów oraz organizacji ruchu drogowego,
- 3) wodociągów i zaopatrzenia w wodę, kanalizacji, usuwania i oczyszczania ścieków komunalnych, utrzymania czystości i porządku oraz urządzeń sanitarnych, wysypisk i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, zaopatrzenia w energię elektryczną i ciepłą oraz gaz,
- 4) lokalnego transportu zbiorowego,
- 5) ochrony zdrowia,
- 6) pomocy społecznej, w tym ośrodków i zakładów opiekuńczych,
- 6a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- 7) gminnego budownictwa mieszkaniowego,

- 8) edukacji publicznej,
- 9) kultury, w tym bibliotek gminnych i innych instytucji kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,
- 10) kultury fizycznej i turystyki, w tym terenów rekreacyjnych i urządzeń sportowych,
- 11) targowisk i hal targowych,
- 12) zieleni gminnej i zadrzewień,
- 13) cmentarzy gminnych,
- 14) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania gminnego magazynu przeciwpowodziowego,
- 15) utrzymania gminnych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- 16) polityki prorodzinnej, w tym zapewnienia kobietom w ciąży opieki socjalnej, medycznej i prawnej,
- 17) wspierania i upowszechniania idei samorządowej,
- 18) promocji gminy,
- 19) współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- 20) współpracy ze społecznościami lokalnymi i regionalnymi innych państw.

Realizacja inwestycji będzie przebiegać zgodnie z obowiązującymi przepisami. Sposób realizacji inwestycji zaliczanych do zadań własnych gminy może ulegać modyfikacji wraz z dokonującym się postępowaniem techniczno-technologicznym, zgodnie z zasadą stosowania najlepszej dostępnej techniki, o ile nie nastąpi naruszenie ustaleń studium.

Na terenie gminy Białosławie w ramach inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym przewiduje się w szczególności:

- budowę, przebudowę i modernizację dróg gminnych i konieczne w tym zakresie ustalenie lokalizacji dróg w nowych liniach rozgraniczających zgodnie z aktualnie obowiązującymi kategoriami dróg publicznych,
- rozbudowę sieci wodociągowej i kanalizacyjnej wraz z przyłączami do poszczególnych budynków wraz z rozwojem przestrzennym miejscowości,
- zachowanie rezerwy terenów dla nowych linii elektroenergetycznych 15 kV, zlokalizowanych poza korytarzami dróg publicznych,
- modernizację i rozbudowę obiektów oświatowych i bazy sportowo-rekreacyjnej,
- budowę przystani wodnej na rzece Noteci,
- modernizację obiektów wchodzących w skład Wyrzyskiej Kolei Powiatowej.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu lokalnym realizowane będą w obrębie wyznaczonych terenów o różnym przeznaczeniu.

7. Obszary, na których rozmieszczone będą inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym, zgodnie z ustaleniami planu zagospodarowania przestrzennego województwa i ustaleniami programów, o których mowa w art. 48 ust. 1

Zgodnie z art. 39 ust 5 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami) w planie zagospodarowania przestrzennego województwa umieszcza się inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym.

Poniżej przedstawiono propozycje zadań rządowych i samorządowych służących realizacji ponadlokalnych celów publicznych na obszarze gminy Białosławie:

- budowa drogi S10 Płońsk – Toruń – Bydgoszcz – Piła – Szczecin,
- przystosowanie drogi wojewódzkiej nr 190 do klasy technicznej głównej (G),
- prace na linii kolejowej nr 18 na odcinku Bydgoszcz Główna – Piła Główna,

- podniesienie parametrów Kanału Bydgoskiego i Noteci Dolnej skanalizowanej (od km 14,8 do km 176,2) do drogi wodnej II klasy,
- modernizacja budowli hydrotechnicznych na drodze wodnej Noteci Dolnej skanalizowanej od km 38,9 do km 176,2,
- likwidacja prawobrzeżnego wału przeciwpowodziowego rzeki Noteci o długości ok. 5,5 km w rejonie Białośliwia,
- zachowanie linii elektroenergetycznych 110 kV i 400 kV,
- zachowanie gazociągu wysokiego ciśnienia,
- zachowanie stacji redukcyjno-pomiarowej pierwszego stopnia,
- utrzymanie istniejących form ochrony przyrody (Powidzko-Bieniszewski Obszar utrzymania istniejących form ochrony prawnej przyrody: Obszaru Chronionego Krajobrazu Dolina Noteci i obszarów Natura 2000: „Dolina Środkowej Noteci i Kanału Bydgoskiego” PLB300001 oraz trzy obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (OZW): „Dębowa Góra” PLH300055, „Struga Białośliwka” PLH300054 i „Dolina Noteci” PLH300004
- uwzględnienie udokumentowanych złóż kopalin;
- uwzględnienie obszarów szczególnego zagrożenia powodzią dla rzeki Noteci.

Inwestycje celu publicznego o znaczeniu ponadlokalnym realizowane będą na wyżej wymienionych obszarach wskazanych na planszy studium „Kierunki”.

8. Obszary, dla których obowiązkowe jest sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego na podstawie przepisów odrębnych, w tym obszary wymagające przeprowadzenia scaleń i podziału nieruchomości, a także obszary rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m² oraz obszary przestrzeni publicznej

W gminie Białośliwie nie przewiduje się obszarów rozmieszczenia obiektów handlowych o powierzchni sprzedaży powyżej 2000 m².

Nie przewiduje się obszarów obowiązkowo wyznaczonych do przeprowadzenia scalenia, a tym samym nie zachodzi potrzeba wyznaczania terenów do przeprowadzenia scaleń i podziałów, o których mowa w przepisach dotyczących gospodarki nieruchomościami.

Obszarami o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, czyli obszarami przestrzeni publicznej w rozumieniu przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym są tereny położone w Białośliwiu, obejmujące teren zespołu dworsko-parkowo-folwarcznego. Granice obszaru przestrzeni publicznej przedstawiono na planszy studium „Kierunki”. Dopuszcza się jej doprecyzowanie na etapie sporządzania zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

9. Obszary, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Gmina zamierza sporządzić miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego dla terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową wielorodzinną oraz usługi związane z turystyką, sportem i rekreacją, na których przewiduje się zmianę dotychczasowego zagospodarowania.

W studium wskazuje się potrzebę opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów rozwojowych, w szczególności Niezychowie (teren zabudowy wielorodzinnej) i Białośliwiu (teren usług sportu i rekreacji).

Granice obszarów, dla których gmina zamierza sporządzić miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w tym obszarów wymagających zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, przedstawiono na planszy studium „Kierunki”.

Zakłada się ponadto, że w ramach opracowania zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego będą respektowane przyjęte cele polityki przestrzennej gminy oraz przyjęte zasady kształtowania jej struktury przestrzennej, a także prowadzony będzie stały monitoring zmian w zagospodarowaniu przestrzennym.

10. Kierunki i zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Wysokie walory przyrodnicze, tereny leśne, tereny rolnicze, tereny trwałych użytków zielonych, dolina Noteci i zbiorniki wodne stanowią o atrakcyjności krajobrazowej gminy, które powinny zostać objęte właściwą ochroną. Dbłość o ład przestrzenny należy do zadań samorządu terytorialnego.

Uporządkowanie przestrzeni rolno-leśnej powinno polegać na docelowym wykształceniu sposobu użytkowania gruntów w kierunku rolnym lub leśnym, poprzez wyznaczenie na obszarze gminy terenów leśnych oraz gruntów przeznaczonych wyłącznie na cele rolne. Przebieg granicy rolno-leśnej powinien być ustalony w oparciu o warunki glebowo-przyrodnicze oraz naturalne granice fizjograficzne i wprowadzony do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego gminy Białosławie.

10.1. Obszary, w których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne

Zgodnie z obowiązującymi przepisami przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1161 ze zmianami) na cele nierolnicze i nieleśne wymagającego zgody dokonuje się w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw rozwoju wsi, natomiast gruntów leśnych stanowiących własność Skarbu Państwa – wymaga uzyskania zgody ministra właściwego do spraw środowiska. W przypadku pozostałych gruntów leśnych wymagana jest zgoda marszałka województwa wyrażana po uzyskaniu opinii izby rolniczej.

Na terenie gminy Białosławie występują grunty rolne klas II, IIIa i IIIb, które wymagają zgody właściwego organu na ich przeznaczenie na cele nierolnicze.

Na planszy „Kierunki” wyznaczono obszary, w granicach których planuje się zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. Są to tereny, dla których ustalono możliwość realizacji inwestycji w zakresie poszczególnych funkcji, scharakteryzowanych w rozdziale „Kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów, w tym tereny wyłączone z zabudowy”.

10.2. Tereny rolnicze

Na planszy studium wyznaczono tereny rolnicze. Polityka przestrzenna na tych terenach polega przede wszystkim na ochronie kompleksów gleb o najwyższych klasach bonitacyjnych, najbardziej przydatnych dla rolniczej przestrzeni produkcyjnej, oraz wykorzystaniu terenów o niższych klasach bonitacyjnych stosownie do ich predyspozycji.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego terenów rolniczych:

- ochrona rolniczej przestrzeni produkcyjnej oraz przyrodniczych, kulturowych i krajobrazowych wartości terenu,
- zachowanie zadrzewień śródpolnych i zbiorników wodnych, korzystnie stymulujących utrzymanie lub wzrost różnorodności biologicznej,
- budowa, rozbudowa i modernizacja systemów melioracji, w tym dopuszczenie realizacji nowych zbiorników wód powierzchniowych, z wyłączeniem obszarów gleb chronionych,

- wykorzystanie terenu na cele produkcji rolniczej ze znacznym udziałem gospodarki polowej i ograniczanie jego przeznaczenia na cele nierolnicze,
- poprawa wartości użytkowej i efektywności rolniczej przestrzeni produkcyjnej,
- sukcesywne przekształcanie upraw na uprawy ekologiczne,
- dopuszczenie wprowadzania nowej zabudowy zagrodowej i zabudowy obsługi gospodarki rolnej na gruntach rolnych, zgodnie z przepisami o ochronie gruntów rolnych i leśnych,
- zakaz realizacji nowej zabudowy niezwiązanej z rolnictwem,
- dopuszczenie adaptacji istniejącej zabudowy zagrodowej z możliwością jej rozbudowy i wymiany budynków w ramach istniejącego siedliska,
- dopuszczenie rozbudowy lub lokalizacji nowych obiektów związanych funkcjonalnie z podniesieniem efektywności gospodarki polowej,
- stosowanie pasm zadrzewień i zakrzewień osłaniających istniejącą zabudowę o negatywnym oddziaływaniu na środowisko i krajobraz,
- stosowanie rozwiązań ograniczających skutki ujemnego oddziaływania na środowisko przy budowie, rozbudowie i modernizacji obiektów związanych z działalnością rolniczą, a także innych obiektów budowlanych,
- zapewnienie właściwych standardów wyposażenia w infrastrukturę techniczną, z dopuszczeniem lokalnych rozwiązań w zakresie zaopatrzenia w wodę, odprowadzania i oczyszczania ścieków.

10.3. Tereny trwałych użytków zielonych

Tereny trwałych użytków zielonych, obejmujące także doliny rzeczne i zadrzewienia, pełnią funkcję lokalnych korytarzy ekologicznych.

Polityka przestrzenna na tych terenach polega przede wszystkim na ochronie ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz na udostępnianiu tych obszarów dla turystyki i wypoczynku, w granicach umożliwiających zachowanie wartości przyrodniczych.

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów trwałych użytków zielonych:

- ochrona przyrodniczej struktury zieleni wysokiej, średniej i niskiej, cieków i zbiorników wodnych, w tym wszystkich terenów stanowiących system lokalnych węzłów i korytarzy ekologicznych, mających wpływ na funkcjonowanie przyrody i odtwarzanie jej zasobów poprzez ograniczenie zabudowy,
- utrzymanie istniejących zadrzewień śródpolnych wraz z możliwością ich powiększenia poprzez przeznaczenie tych terenów do zalesienia w oparciu o obowiązujące przepisy w zakresie regulowania granicy rolno-leśnej, z wyłączeniem zalesień w granicach obszarów Natura 2000,
- stosowanie biologicznej obudowy cieków w celu zabezpieczenia koryt przed erozją,
- wykorzystanie terenów trwałych użytków zielonych jako zaplecza gospodarki hodowlanej (łąki i pastwiska) w sposób eliminujący zagrożenia dla środowiska,
- dopuszczenie wykorzystania na cele rekreacyjne przy zachowaniu właściwych zasad organizacji ruchu turystycznego (pieszego, rowerowego i konnego)
- dopuszczenie realizacji urządzeń niezbędnych dla właściwego funkcjonowania gospodarki wodnej i rolniczej,
- dopuszczenie lokalizacji urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki wodnej i rolniczej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej spełniających wymagania w zakresie ochrony środowiska przyrodniczego określone w przepisach odrębnych.

10.4. Tereny leśne

Tereny leśne pełnią przede wszystkim funkcje ochronne i turystyczne. Polityka przestrzenna na tych terenach polega na ochronie ich wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz udostępnianiu dla

turystyki i wypoczynku, w granicach umożliwiających zachowanie wartości przyrodniczych, z wykluczeniem rozwoju funkcji osadniczych.

Studium ustala ochronę istniejących zasobów środowiska leśnego. Utrzymanie kompleksów leśnych i zadrzewień śródpolnych musi być realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Cele gospodarki leśnej realizowane będą zgodnie z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 788).

Ustala się następujące kierunki zagospodarowania przestrzennego dla terenów leśnych:

- zachowanie istniejących kompleksów leśnych wraz z możliwością powiększenia w oparciu o obowiązujące przepisy,
- dopuszczenie realizacji urządzeń melioracyjnych, lokalizacji obiektów i budynków oraz urządzeń związanych wyłącznie z gospodarką leśną zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dopuszczenie wykorzystania na cele rekreacyjne przy zachowaniu właściwych zasad organizacji ruchu turystycznego (pieszego, rowerowego i konnego), z określeniem rejonów swobodnej penetracji terenu, w uzgodnieniu z Nadleśnictwem Kaczory,
- dopuszczenie lokalizacji urządzeń związanych z turystyką, wypoczynkiem i sportem, a także niezbędnych urządzeń z zakresu gospodarki leśnej oraz komunikacji i infrastruktury technicznej zgodnie z przepisami odrębnymi,
- dopuszczenie przeprowadzania liniowych elementów infrastruktury technicznej wyłącznie w przypadku braku możliwości ich usytuowania w ciągach dróg i szlaków.

Charakter obecnego i przyszłego użytkowania tych terenów wynika z konieczności zachowania zasad gospodarki leśnej ustalonych przez państwowe służby leśne. Gospodarka leśna na tym obszarze podporządkowana musi być wymogom ochrony wynikającym z ustanowionych obszarów chronionych.

11. Obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych

Dla rzeki Noteci, zgodnie z wykazem obszarów narażonych na niebezpieczeństwo powodzi, zostały opracowane mapy zagrożenia i mapy ryzyka powodziowego. Zgodnie z ww. mapami zagrożenia powodziowego obszar gminy Białosławie częściowo położony jest na obszarach, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie (10%, czyli raz na 10 lat), średnie (1%, czyli raz na 100 lat) i niskie (0,2%, czyli raz na 500 lat).

Obszary zagrożone powodzią o prawdopodobieństwie 1% i 10% stanowią obszary szczególnego zagrożenia powodzią. Zgodnie z art. 77 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią zabrania się gromadzenia ścieków, odchodów zwierzęcych, środków chemicznych, a także innych substancji lub materiałów, które mogą zanieczyścić wody, prowadzenia odzysku lub unieszkodliwiania odpadów, w szczególności ich składowania, oraz lokalizowania nowych cmentarzy.

Według „Rejestru terenów zagrożonych ruchami masowymi ziemi oraz terenów, na których te ruchy występują dla powiatu pilskiego” prowadzonego przez Starostwo Powiatowe w Pile na obszarze gminy Białosławie udokumentowano 17 osuwisk i 24 tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi, położonych przede wszystkim wzdłuż krawędzi doliny Noteci, które powinny zostać wyłączone z możliwości wprowadzania nowej zabudowy. Realizacja elementów sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej na tych obszarach wymaga zastosowania ograniczeń i rozwiązań technologicznych (wzmacniających konstrukcję i stabilizujących osuwisko). Dla ochrony przed osuwaniem się mas ziemnych postuluje się wprowadzanie zadrzewień i zakrzewień śródpolnych.

12. Obiekty lub obszary, dla których wyznacza się w złożu kopaliny filar ochronny

Tereny, dla których należy wyznaczyć w złożu kopaliny filar ochronny, obejmują tereny eksploatacji powierzchniowej oraz udokumentowane złoża kopaliny, w stosunku do których podjęta zostanie eksploatacja powierzchniowa. Przed przystąpieniem do eksploatacji należy przeprowadzić procedurę przewidzianą przepisami odrębnymi.

Eksploatacja kruszywa i sposób rekultywacji nie może naruszać stosunków wodnych na terenach sąsiednich. Od zabudowy, lasów, dróg i wód powierzchniowych, należy zachować filary ochronne o szerokości zgodnej z przepisami odrębnymi, a skarpy wyrobiska należy kształtować w sposób zabezpieczający przed ruchami mas ziemi.

13. Obszary pomników zagłady i ich stref ochronnych oraz obowiązujące na nich ograniczenia prowadzenia działalności gospodarczej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady

Na terenie gminy Białośliwie nie występują obszary pomników zagłady. W związku z powyższym nie ustanawia się stref ochronnych i nie wprowadza się ograniczeń prowadzenia działalności zgodnie z przepisami ustawy z dnia 7 maja 1999 r. o ochronie terenów byłych hitlerowskich obozów zagłady (Dz. U z 1999 r. Nr 41, poz. 412 ze zmianami).

14. Obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Na obszarze gminy Białośliwie nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji.

Dla zapewnienia atrakcyjnego wyglądu miejscowości niezbędne jest przeprowadzenie działań polegających na:

- rewitalizacji zabytkowej zabudowy,
- kształtowaniu reprezentacyjnych, wspólnych przestrzeni publicznych poprzez atrakcyjne urządzenie posadzek, placów, ulic i małej architektury, modernizację, renowację i rehabilitację zabudowy istniejącej,
- utrzymywaniu charakterystycznych układów przestrzennych poszczególnych miejscowości,
- realizacji nowej zabudowy ze szczególnym uwzględnieniem formy i gabarytów zabudowy istniejącej,
- kształtowaniu zabudowy wiejskiej poprzez tworzenie zagród stanowiących charakterystyczne dla wsi zespoły zabudowy zwartej,
- rewaloryzacji i konserwacji zaniedbanych parków podworskich.

Po zakończeniu powierzchniowej eksploatacji złóż kruszywa naturalnego konieczna będzie natomiast rekultywacja terenów pokopalnianych. Do jej przeprowadzenia należy wykorzystać nadkład mas ziemnych powstały w czasie eksploatacji, ewentualnie mas ziemnych spoza kopalni pod warunkiem uprzedniego stwierdzenia ich przydatności do celów zagospodarowania. Preferuje się rolny, leśny lub wodny kierunek rekultywacji.

15. Obszary zdegradowane

Na obszarze gminy nie wyznaczono obszarów zdegradowanych, o których mowa w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777).

16. Granice terenów zamkniętych i ich stref ochronnych

Na terenie gminy Białosławie znajdują się tereny zamknięte kolejowe, o których mowa w art. 2 pkt 9 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (t.j. Dz. U. z 2015 r. poz. 520 ze zmianami), obejmujące nieruchomości położone w ciągu linii kolejowej nr 18 relacji Kutno – Piła.

W miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, stosownie do przepisów ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, określa się granice terenów zamkniętych oraz granice ich stref ochronnych. Ustalenia miejscowych planów określają ograniczenia w zagospodarowaniu i korzystaniu z terenów położonych w strefach ochronnych. Planu miejscowego nie sporządza się natomiast dla terenów zamkniętych, z wyłączeniem terenów zamkniętych ustalanych przez ministra właściwego do spraw transportu.

17. Obszary funkcjonalne o znaczeniu lokalnym w zależności od uwarunkowań i potrzeb zagospodarowania występujących w gminie

Obszar funkcjonalny jest to obszar szczególnego zjawiska z zakresu gospodarki przestrzennej lub występowania konfliktów przestrzennych, stanowiący zwarty układ przestrzenny składający się z funkcjonalnie powiązanych terenów, charakteryzujących się wspólnymi uwarunkowaniami i przewidywanymi jednolitymi celami rozwoju.

Na terenie gminy Białosławie nie określono obszarów funkcjonalnych o znaczeniu lokalnym.

STUDIUM UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO
GMINY BIAŁOSŁAWIE

IV. WPŁYW UWARUNKOWAŃ NA USTALENIE KIERUNKÓW I ZASAD ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO GMINY

Kompleksowa analiza uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych i środowiskowych, stanu zachowania dziedzictwa kulturowego, istniejących powiązań przyrodniczych, ekologicznych, komunikacyjnych, infrastrukturalnych, a także powiązań zewnętrznych gminy, przy uwzględnieniu zamierzeń samorządu, społeczności lokalnej i organów nadrzędnych, pozwoliła na stworzenie koncepcji rozwoju gminy Białosłiwie.

Koncepcja określa cele społeczno-gospodarcze, kulturowe, ekologiczne, infrastrukturalne i przestrzenne oraz wskazuje pożądane kierunki rozwoju przestrzennego. Podstawową zasadą przyjętą w koncepcji jest zachowanie i rozwój istniejących walorów gminy.

Obszar gminy charakteryzuje się uporządkowaną strukturą funkcjonalno-przestrzenną. Znaczną część obszaru stanowią tereny rolnicze niezabudowane, niewielki jest natomiast udział lasów. Tereny zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej zlokalizowane są przede wszystkim w obrębie poszczególnych miejscowości w części centralnej. Południowa część gminy charakteryzuje się stosunkowo dużą wartością przyrodniczą i krajobrazową. Została ona objęta zróżnicowanymi formami ochrony przyrody. Tereny zainwestowane są w większości wyposażone w niezbędną infrastrukturę techniczną, a istniejąca sieć drogowa zapewnia powiązania komunikacyjne w relacjach wewnętrznych i zewnętrznych. Problem stanowi natomiast częściowo zdekapitalizowana zabudowa wymagająca podjęcia działań modernizacyjnych, a także sposób uporządkowania przestrzeni publicznych. Sukcesywnych remontów wymagają także poszczególne drogi.

Wyznaczone kierunki rozwoju przestrzennego zakładają sukcesywny rozwój istniejących funkcji mieszkaniowych, usługowych i produkcyjnych w sąsiedztwie terenów już zainwestowanych przy założeniu równoczesnej rozbudowy infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz stopniowego przekształcania zabudowy siedliskowej w różne formy aktywności gospodarczej wspomagające rozwój społeczno-gospodarczy oraz wykorzystanie gospodarcze terenów rolnych.

Występujące na obszarze gminy Białosłiwie dobra kultury charakteryzują dużą wartość historyczną. Konieczne jest zatem utrzymanie i atrakcyjne wyeksponowanie zachowanych zasobów krajobrazu kulturowego, zachowanie i kształtowanie wysokiej jakości środowiska antropogenicznego i zapewnienie jego trwałego użytkowania.

Koncepcja zawarta w „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Białosłiwie” wskazuje na możliwość pobudzenia większej aktywności gospodarczej, dostosowanej do zmieniających się uwarunkowań, potrzeb i możliwości rozwoju, a jednocześnie chroni i rozwija istniejące walory przyrodnicze, kulturowe i przestrzenne. Koncepcja stwarza także możliwości poprawy warunków życia mieszkańców gminy oraz podnoszenia jej rangi w strukturze województwa.

V. P O L I T Y K A F U N K C J O N A L N O - P R Z E S T R Z E N N A

Polityka przestrzenna ma na celu zagwarantowanie zrównoważonego, proekologicznego rozwoju wszystkich elementów struktury przestrzennej gminy. Schemat gospodarowania i programy działań na rzecz rozwoju przestrzennego w aspekcie przyrodniczym, krajobrazowym, społecznym, gospodarczym i infrastrukturalnym będą zorientowane na rozwój zrównoważony poprzez organizację przestrzeni życia mieszkańców, a szczególnie prawidłowe gospodarowanie ziemią, energią, powietrzem, wodą, substancją budowlaną oraz obiegiem zasobów materiałowych, jak również prawidłowe kształtowanie krajobrazu.

Podstawą formułowania celów polityki przestrzennej są zidentyfikowane problemy. W wyznaczonych celach dążyć się powinno do stopniowej likwidacji zagrożeń oraz wykorzystania szans jakimi dysponuje gmina. W zależności od zmieniających się uwarunkowań, możliwości i wyboru ścieżki rozwoju hierarchia celów może ulegać modyfikacjom.

W trakcie opracowywania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego kierowano się zasadą zrównoważonego rozwoju. Niniejszy dokument spełnia jego podstawowe kryteria:

- cele społeczno-gospodarcze realizowane są poprzez tworzenie warunków przestrzennych do aktywizacji społeczno-gospodarczej dzięki podnoszeniu poziomu wykształcenia, ograniczaniu bezrobocia, zaspokajaniu podstawowych potrzeb społeczeństwa w zakresie infrastruktury społecznej poprzez sukcesywną modernizację bazy usługowej w zakresie kultury, oświaty oraz sportu i rekreacji, stymulacji budownictwa mieszkaniowego powiązanej z przygotowaniem terenów dla różnych form zamieszkiwania, a także restrukturyzacji rolnictwa (w tym tworzeniu gospodarstw towarowych i rozwojowi usług dla obsługi rolnictwa);
- cele kulturowe osiąmane są poprzez kształtowanie harmonijnego krajobrazu struktur przestrzennych, zachowanie obiektów i zespołów zabytkowych oraz objęcie ochroną obiektów i obszarów o wysokich wartościach kulturowych;
- cele ekologiczne osiąmane są poprzez tworzenie warunków przestrzennych umożliwiających ochronę unikatowych i charakterystycznych cech naturalnych środowiska przyrodniczego i osiągnięcie odpowiedniej ich jakości dzięki zapewnieniu ochrony i eksponowaniu tych cech, utrzymaniu równowagi ekologicznej i zdolności ekosystemów do odtworzenia zasobów przyrody, a także ochronę ekosystemów przed szkodliwym działaniem czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Środowisko przyrodnicze zapewnia dobre warunki dla osadnictwa;
- cele infrastrukturalne osiąmane są poprzez tworzenie warunków przestrzennych umożliwiających rozwój sieci i urządzeń infrastruktury technicznej jako czynnika powodującego wzrost poziomu życia ludności i rozwoju społeczno-gospodarczego, jak również osiągnięcia właściwego standardu jakości środowiska przyrodniczego dzięki budowie nowych dróg oraz modernizacji istniejących, z uwzględnieniem właściwych parametrów i natężenia ruchu, systematycznej poprawie ich nawierzchni, tworzenia ścieżek rowerowych i chodników, zabezpieczeniu miejsc parkingowych, modernizacji sieci wodociągowej i realizacji systemów odprowadzania ścieków i gazyfikacji wsi, stosowaniu do celów grzewczych paliw proekologicznych oraz zorganizowanemu systemowi gromadzenia i utylizacji odpadów;
- cele przestrzenne osiąmane są poprzez kształtowanie i rozwój miejscowości gminnej oraz pozostałych wsi stymulujących wielofunkcyjny rozwój obszaru gminy dzięki rozwojowi lokalnego centrum usługowego, rewitalizacji i podnoszeniu ładu przestrzennego gminy, w tym porządkowaniu struktury zabudowy.

Na podstawie dokonanych analiz i studiów oceniono obszar gminy pod kątem predyspozycji poszczególnych terenów do pełnienia określonych funkcji. Na tej podstawie sformułowano politykę funkcjonalno-przestrzenną. Została ona przedstawiona na planszy studium „Kierunki”, na której przedstawiono lokalizację poszczególnych obszarów realizujących wyznaczone cele polityki.

W studium dokonano charakterystyki funkcji poszczególnych obszarów, przedstawiono ich przestrzenne rozmieszczenie, a także określono dopuszczalny zakres funkcji uzupełniających. Dla każdego z terenów przedstawiono pożądane wytyczne dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania. Doprecyzowanie i uszczegółowienie przypisanych danemu obszarowi funkcji zostanie dokonane na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Sporządzenie studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy jest niezbędnym etapem procesu planowania przestrzennego. Studium określa pełny zakres możliwości i ograniczeń poszczególnych zamierzeń planistycznych, stanowi nie tylko zbiór wytycznych dla opracowywania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale także odzwierciedla zamierzenia rozwoju gminy.

VI. I N T E R P R E T A C J A Z A P I S Ó W U S T A L E Ń S T U D I U M

Zgodnie z ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami) studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego nie jest aktem prawa miejscowego, lecz jedynie dokumentem określającym politykę przestrzenną gminy. Jednocześnie ustalenia zawarte w studium są wiążące przy sporządzeniu planów miejscowych.

Ustalenia zawarte w tekście i załącznikach graficznych studium wyrażają kierunki polityki przestrzennej. W studium przedstawiono zgeneralizowane ustalenia dla poszczególnych terenów. Oznacza to, że określone na planszy przeznaczenie terenów oznacza jedynie funkcję podstawową, a nie wyłączną. Funkcja ta może być uzupełniona innymi, które jednak nie mogą kolidować lub powodować konfliktów z funkcją podstawową i nie mogą naruszać pozostałych ustaleń studium. Każda działalność nie może swoim oddziaływaniem wykraczać poza granice użytkowanej działki. Ostateczne ustalenia granic terenów przeznaczonych do zabudowy będą dokonywane w ramach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Dla terenów zainwestowanych i terenów wymagających uzyskania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne za zgodne z ustaleniami studium uznaje się ustalenie w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego dotychczasowej funkcji wynikającej z aktualnego sposobu zagospodarowania i użytkowania gruntów, a także zachowanie dotychczasowego przeznaczenia wynikającego z obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Opracowywanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla terenów przeznaczonych pod zabudowę wymaga uwzględnienia potrzeb wynikających z konieczności wzbogacenia tych terenów o zieleni urządzonej, zachowania wysokich standardów architektonicznych i estetyki obiektów, tworzenia wnętrz urbanistycznych, czy zapewnienia odpowiedniej liczby miejsc parkingowych. W zależności od potrzeb wynikających z planowanego zagospodarowania terenów, dopuszcza się realizację ciągów komunikacyjnych innych niż wskazane na planszy studium „Kierunki”, których przebieg zostanie ustalony w drodze decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej lub w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

VII. U Z A S A D N I E N I E P R Z Y J Ę T Y C H R O Z W I Ą Z A Ń I S Y N T E Z A U S T A L E Ń S T U D I U M

Celem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest wyznaczenie kierunków rozwoju przestrzennego gminy Białosław. Studium stanowi podstawowy dokument systemu planowania przestrzennego na poziomie gminy mimo, iż nie jest ono aktem prawa miejscowego.

Opracowany dokument zawiera informacje wynikające z inwentaryzacji aktualnego stanu zagospodarowania i funkcjonowania gminy, istniejących uwarunkowań ekologicznych, społecznych, gospodarczych, kulturowych i przestrzennych oraz barier i ograniczeń rozwoju. Dokument wyznacza kierunki rozwoju i zagospodarowania przestrzennego gminy, a także podstawowe zasady polityki przestrzennej. Jednocześnie stwarza podstawy do koordynacji sporządzania planów miejscowych, integruje politykę przestrzenną państwa i województwa z interesami samorządu gminy, a także promuje walory i możliwości inwestycyjne.

Podczas kolejnych etapów sporządzania studium analizie poddano istniejące dokumenty planistyczne i strategiczne, opracowania statystyczne oraz wnioski złożone przez mieszkańców, lokalnych inwestorów i zawiadomione instytucje. W ten sposób zidentyfikowane zostały potrzeby społeczności lokalnej, przedsiębiorców i organów władzy publicznej. Zebrane informacje posłużyły do ustalenia stanu środowiska przyrodniczego i kulturowego, stanu wyposażenia w infrastrukturę techniczną, transportową i społeczną, potencjału demograficznego, ekonomicznego i gospodarczego gminy oraz sytuacji na rynku pracy i problemów związanych z bezrobociem.

Przeprowadzona analiza dokonanych ustaleń pod kątem możliwości przestrzennego kształtowania obszaru gminy stanowiła podstawę do określenia kierunków jej rozwoju oraz rozpoznania predyspozycji i możliwości z uwzględnieniem zasad zrównoważonego rozwoju. Wyznaczone nowe tereny inwestycyjne stanowią spełnienie potrzeb mieszkańców i inwestorów w zakresie zapotrzebowania na tereny mieszkaniowe, usługowe i produkcyjne, przy jednoczesnym zachowaniu wymogów ochrony wszystkich elementów środowiska. Studium zawiera ponadto wytyczne dotyczące zagospodarowania terenów rolnych i leśnych w sposób zapewniający ich ochronę przed degradacją.

Przyjęty przez Radę Gminy Białosłowie dokument studium będzie realizowany w ciągu najbliższych lat. Głównym jego zadaniem będzie stymulowanie rozwoju przestrzennego i funkcjonalnego gminy, realizowanie programów zmierzających do poprawy jakości życia mieszkańców, tworzenie infrastruktury technicznej i komunikacyjnej dla istniejących i planowanych obszarów inwestycji. Studium stanowi ponadto wyraz udziału samorządu gminy w procesie opracowywania, uchwalania, aktualizacji i oceny realizacji zadań z zakresu planowania przestrzennego, zapewnia współdziałanie samorządu gminy z samorządem powiatowym i wojewódzkim w zakresie współpracy związanej z zagospodarowaniem przestrzennym, a także pozwala na przeprowadzanie analiz i kontroli stopnia wykorzystania gruntów.

Przeprowadzona wieloaspektowa analiza stanu i funkcjonowania przestrzeni gminy wskazuje na możliwość kontynuacji dotychczasowych funkcji i kierunków rozwoju, ze szczególnym uwzględnieniem konieczności zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz wzrostu aktywizacji dotychczasowych funkcji w celu zagwarantowania całościowego rozwoju gminy Białosłowie.

VIII. O B J A Ś N I E N I E Z M I A N W N O W Y M O P R A C O W A N I U W S T O S U N K U D O P O P R Z E D N I E J E D Y C J I S T U D I U M

Rada Gminy w Białosłowie Uchwałą nr XX/122/2000 z dnia 7 czerwca 2000 r. przyjęła „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Białosłowie”, w którym określono główne cele i kierunki rozwoju przestrzennego oraz zasady prowadzenia polityki przestrzennej na obszarze gminy. W dniu 18 kwietnia 2018 r. Uchwałą Nr XLVI.252.2018 Rada Gminy Białosłowie wyraziła wolę opracowania nowego dokumentu.

Nowa edycja Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Białosłowie została opracowana zgodnie z wymogami obowiązującej ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1945 ze zmianami).

Dokument zawiera zaktualizowaną i uzupełnioną część dotyczącą uwarunkowań w zakresie wymaganym przepisami prawa. Zaktualizowano ustalenia dotyczące systemów infrastruktury, komunikacji, środowiska przyrodniczego, w tym form ochrony przyrody, dziedzictwa kulturowego, procesów społeczno-gospodarczych oraz oceniono stan ładu przestrzennego.

W części kierunkowej racjonalizowano obszary przeznaczone pod zabudowę z uwzględnieniem bilansu terenów, potrzeb i możliwości finansowych gminy, ustalono wytyczne określania w planach miejscowych zmian w strukturze przestrzennej gminy oraz w przeznaczeniu terenów wraz z dopuszczalnym ich zakresem i ograniczeniami oraz kierunki i wskaźniki dotyczące zagospodarowania oraz użytkowania terenów. Wskazano także tereny ograniczania zabudowy i wyłączenia spod

zabudowy, obszary oraz zasady ochrony środowiska i jego zasobów, ochrony przyrody, krajobrazu kulturowego. W studium uwzględniono także rozmieszczenie inwestycji celu publicznego o znaczeniu gminnym i ponadlokalnym, określono obszary przestrzeni publicznej oraz obszary, dla których sporządzenie planu miejscowego jest obowiązkowe na podstawie przepisów odrębnych i dla których gmina zamierza sporządzić plan miejscowy, w tym obszary wymagające zmiany przeznaczenia gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne. W studium uwzględniono obszary występowania udokumentowanych złóż surowców mineralnych, obszary szczególnego zagrożenia powodzią oraz obszary osuwania się mas ziemnych.

W studium uwzględniono także wnioski zgłoszone przez instytucje właściwe do uzgadniania i opiniowania dokumentu.